

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi yleiseurooppalaisen yksilöllisen eläketuotteen tarjoamista ja jakelua koskevan Euroopan unionin asetuksen täydentämisestä sekä Finanssivalvonnasta annetun lain ja vakuutusyhtiölain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki yleiseurooppalaisen yksilöllisen eläketuotteen tarjoamista ja jakelua koskevan Euroopan unionin asetuksen täydentämisestä. Uuteen lakiin on tarkoitus sisällyttää tarvittavat säännökset yleiseurooppalaisesta yksilöllistä eläketuotetta koskevan EU:n asetuksen soveltamisesta Suomessa. Ehdotettavissa säännöksissä muun muassa suljetaan pois ne sektorikohtaiset säännökset, joita ei sovelleta PEPP-tuotetta tarjottaessa. Lisäksi tarkennetaan säännöksiä, jotka koskevat vahingonkorvausvelvollisuutta ja PEPP-tarjoajien ammattipätevyyttä.

Lisäksi Finanssivalvonnasta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä säädetään Finanssivalvonnan toimivallasta valvoa PEPP-tuotteen tarjoamista Suomessa sekä Finanssivalvonnan oikeudesta määrätä seuraamusmaksu, jos PEPP-tuotteen tarjoamista koskevia säännöksiä ei noudateta.

Vakuutusyhtiölakia muutettaisiin siten, että vakuutusyhtiölakiin sisältyviä eräitä indeksiin sidottuja euromääriä tarkistettaisiin EU:n virallisessa lehdessä julkaistun ilmoituksen mukaisesti.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 22.3.2022. Vakuutusyhtiölain muutos on tarkoitettu tulemaan voimaan kuitenkin vasta 18.10.2022.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	4
1 Asian tausta ja valmistelu	4
1.1 Tausta	4
1.2 Valmistelu	4
1.2.1 EU-säädöksen valmistelu	4
1.2.2 Asian käsittely eduskunnassa	5
1.2.3 Hallituksen esityksen valmistelu	6
2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö.....	7
2.1 PEPP-asetuksen tavoitteet	7
2.2 PEPP-asetuksen pääasiallinen sisältö.....	7
2.2.1 Asetuksen kohde, määritelmät, sovellettava lainsäädäntö ja PEPP-sopimus.....	7
2.2.2 PEPP-tuotteen rekisteröinnin hakeminen, rekisteröinti, rekisteröinnin poistaminen ja oikeus tarjota PEPP-tuotetta.....	8
2.2.3 PEPP-tuotteen tarjoaminen ja siirrettävyys jäsenvaltioiden rajojen yli	10
2.2.4 PEPP-tuotteen tarjoamista koskevaa menettelyä ja asiakkaalle annettavia tietoja koskevat vaatimukset	11
2.2.5 Sijoittajansuoja.....	14
2.2.6 Kerryttämisvaihetta koskevat säännökset	15
2.2.7 PEPP-säästäjän tekemä sijoitusvaihtoehtojen valinta ja vaihtaminen sekä PEPP-tarjoajan vaihtaminen.....	16
2.2.8 Maksatusvaihetta koskevat säännökset	17
2.2.9 Valvonta	18
2.2.10 Seuraamukset	19
2.2.11 Loppusäännökset.....	21
2.3 PEPP-asetuksen nojalla annettujen komission asetusten pääasiallinen sisältö	21
2.3.1 Tekninen sääntelystandardi kuluista, palkkioista ja riskien vähentämistekniikoista	22
2.3.2 Tekninen täytäntöönpanostandardi valvontaraportoinnista.....	28
2.3.3 Valvonnan yhdenmukaisuutta tarkentava asetukset.....	30
2.3.4 Asetus tuotteita koskevista EIOPA:n interventiotoimista	30
3 Nykytila ja sen arviointi.....	30
3.1 Asetuksen kohde, määritelmät, sovellettava lainsäädäntö ja PEPP-sopimus.....	33
3.2 Seuraamukset	34
3.3 Loppusäännökset.....	36
3.4 Vakuutusyhtiölain eräiden euromäärien tarkistaminen.....	36
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	37
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	37
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	37
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot	38
5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset.....	38
5.2 Muiden jäsenvaltioiden suunnittelemat tai toteuttamat keinot.....	38
6 Lausuntopalautte	39
7 Säännöskohtaiset perustelut.....	41

HE 229/2021 vp

7.1 Laki yleiseurooppalaisen yksilöllisen eläketuotteen tarjoamista ja jakelua koskevan Euroopan unionin asetuksen täydentämisestä.....	41
7.2 Laki Finanssivalvonnasta	47
7.3 Laki vakuutusyhtiölain 1 luvun 3 b §:n, 11 luvun 4 §:n ja 31 luvun 4 §:n muuttamiseksi	48
8 Voimaantulo	48
9 Suhde perustuslakiin ja säätämjärjestys	49
9.1 PEPP-tuotteen rekisteröinti tarjoamisen edellytyksenä.....	49
9.2 Seuraamusmaksujen määrääminen	50
LAKIEHDOTUKSET	52
1. Laki yleiseurooppalaisen yksilöllisen eläketuotteen tarjoamista ja jakelua koskevan Euroopan unionin asetuksen täydentämisestä.....	52
2. Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta	55
3. Laki vakuutusyhtiölain muuttamisesta.....	58
LIITE	60
RINNAKKAISTEKSTIT	60
2. Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta	60
3. Laki vakuutusyhtiölain muuttamisesta.....	65

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Ihmisillä on yleinen tarve saavuttaa vanhuuden varalta riittävä taloudellinen turva. Useimmille ihmisille lakisääteiset vanhuuseläkkeet tai ammatilliset eläkkeet muodostavat vanhuusajan toimeentulon perustan. Henkilöt, jotka pystyvät ja haluavat täydentää lakisääteistä tai ammatillista eläketurvaansa, voivat valita suuresta määrästä erilaisista sijoitusvaihtoehdoista. Yksilölliset eläketuotteet ovat yksi vaihtoehto. Yksilöllisten eläketuotteiden markkinat ovat EU:ssa pääosin kansallisten toimijoiden käsissä. Rajat ylittävä tarjonta on vähäistä. Tämä johtuu muun muassa siitä, että eläkesäästämistuotteiden verotus on kansallista, koska luonnollisten henkilöiden verotus ei kuulu EU:n toimivaltaan ja että eläkesäästämistuotteisiin usein liittyy verokannusteita. Näin ollen kansalliset verosäännökset vaikuttavat olennaisesti sopimusehtojen muotoutumiseen ja markkinoilla olevien tuotteiden tarjontaan. Lisäksi eläkesäästämistuotteiden siirtäminen jäsenvaltiosta toiseen on rajoitettu verosäännöksiin, eikä siirtäminen ole jäsenvaltioiden rajat ylittävälle eläkesäästäjälle hallinnollisesti yksinkertaista. Käytännössä vakuutusäästöjen siirrossa kyse on vakuutuksen takaisinostosta. Henkilöllä, joka on työskennellyt useassa jäsenvaltiossa saattaa olla useampi yksilöllinen eläketuote.

1.2 Valmistelu

1.2.1 EU-säädöksen valmistelu

Komission mukaan, yksilöllisten eläke markkinoiden pirstaleisuus EU-alueella estää yksilöllisten eläkkeiden tarjoajia hyödyntämästä parhaalla mahdollisella tavalla mahdollisuutta riskien hajauttamiseen, innovointia ja mittakaavaetuja. Tämä vähentää eläkesäästämistuotteiden valikoimaa ja houkuttelevuutta sekä johtaa kustannusten kasvamiseen. Se myös vähentää pääomamarkkinoiden likviditeettiä ja syvyyttä.

Komission mukaan, joissakin olemassa olevissa yksilöllisissä eläketuotteissa ja niiden tarjoamiseen liittyvissä menettelytavoissa on puutteita. Puutteet liittyvät esimerkiksi tuotteiden tarjoamista koskeviin menettelyihin, palveluntarjoajien sijoituspolitiikkaan, palveluntarjoajien vaihtamiseen tai säästöjen siirrettävyyteen. Yksilöllisten eläketuotteiden tarjonnan ja niiden sopimusehtojen puutteista seuraa, ettei yksilöllisten eläketuotteiden hinta ole tasapuolisesti kohtuullinen kaikkialla EU:ssa. Komission mukaan eläkesäästäjät tarvitsevat nykyistä suuremman valikoiman turvallisia yksilöllisiä eläketuotteita.

Edellä kuvatut pääasialliset tavoitteet ja näkökulmat huomioon ottaen komissio on antanut 20.6.2019 asetuksen yleiseurooppalaisesta yksilöllisestä eläketuotteesta (engl. Pan-European Personal Pension, PEPP) (EU) 2019/1238. Asetuksen rinnalla komissio on antanut yksilöllisten eläketuotteiden, mukaan luettuna PEPP-tuote, verokohtelua koskevan suosituksen. Komissio (C(2017)4393) ja Euroopan parlamentti [2018/2002(INI), hyväksytty täysistunnossa 4.4.2019] ovat kannustaneet jäsenvaltioita myöntämään muun muassa PEPP-tuotteille verohelpotuksia.

Komission ehdotuksen tavoitteet liittyvät siihen, että eläkesäästäjät voisivat valita säästämismuotonsa nykyistä monipuolisemmasta valikoimasta ja että eläkesopimuksia voitaisiin tarjota ja siirtää yhdestä jäsenvaltiosta rajojen yli toisiin jäsenvaltioihin tiettyjen yhteisten EU-säännösten mukaisesti. Komissio on samalla pyrkinyt siihen, että eläkesäästäjien varoja ohjattaisiin käteis- ja muilta lyhyen aikavälin tileiltä pitkällä aikavälillä paremman tuottomahdollisuuden

tarjoaviin sijoituskohteisiin rahoitusmarkkinoilla. Siten ehdotuksella tuettaisiin myös pääomamarkkinaunionin tavoitteita.

Tällä hallituksen esityksellä on tarkoitus antaa PEPP-tuotetta täydentävät kansalliset säännökset, ja tämän esityksen tavoitteet ovat siten lähtökohtaisesti yhtenevät PEPP-asetuksen tavoitteiden kanssa. Koska kysymys on lähtökohtaisesti suoraan sovellettavasta EU-lainsäädännöstä, hallituksen esityksessä annettaisiin vain välttämättömät kansalliset säännökset, jotka ovat tarpeen asetuksen soveltamiseksi Suomessa.

1.2.2 Asian käsittely eduskunnassa

PEPP-asetusta koskevaa luonnosta on käsitelty eduskunnassa valtioneuvoston U-kirjelmän 55/2017 vp pohjalta.

Valtioneuvoston mukaan eläkesäästämismuotojen tarjonnan monipuolistuminen ja lisääntyminen sekä tästä seuraava kilpailun lisääntyminen ja pääomamarkkinaunionin kehittäminen ovat lähtökohtaisesti kannatettavia. Valtioneuvosto on pitänyt tärkeänä, ettei hanke johda kannustuksiin varhaisesta eläkkeelle siirtymisestä, mikä olisi vastoin Suomen hallituksen tavoitetta pidentää työuria. Lisäeläke tulisi olla lakisääteistä eläkettä täydentävä, eikä milteään osin sitä korvaava tuote.

Valtioneuvosto on korostanut tarvetta varmistaa tasapuoliset kilpailuedellytykset toimijoille, joilla olisi asetuksen mukaan oikeus tarjota PEPP-tuotteita. Esimerkiksi asetusehdotukseen sisältyvä ehdotus PEPP-tuotteen tarjoajan oikeudesta tarjota turvaa myös biometristen riskien varalta on ollut valtioneuvoston hyväksyttävissä vain, jos turvaa tarjottaessa on noudatettava vakuutusten myöntämiseen liittyviä vakavaraisuussäännöksiä silloinkin, kun tarjoajana on muu kuin vakuutuslaitos.

Valtioneuvosto on pitänyt myös tärkeänä korkeaa asiakkaansuojaa, kuten eläkesäästäjälle joustava mahdollisuus elämäntilanteensa mukaan vaihtaa palvelun tarjoajaa.

Komission suosituksen osalta, valtioneuvosto on pitänyt lähtökohtaisesti ymmärrettävänä, että jäsenvaltioiden olisi myönnettävä PEPP-tuotteille samankaltainen verokohtelu kuin vastaaville kansallisille eläkesäästötuotteille. Valtioneuvosto katsoo, että kansallisen toimivallan alaan jäävänä asiana verotuksen toimeenpanoa ei tule milteään osin kytkeä tähän asetukseen tai sen nojalla annettavaan muuhun sääntelyyn.

Eduskunnan talousvaliokunta on lausunnossaan 44/2017 vp pitänyt valtioneuvoston kantaa perusteltuna ja yhtynyt siihen nostaa lausunnossaan esille eräitä ehdotuksen sisältämiä huolta herättäviä elementtejä. Komission ehdotuksen päälinjoihin ja yksityiskohtiin liittyviä huolia on liittynyt tavoitteisiin, oikeudellisiin epävarmuustekijöihin, sovellettavaan lainsäädäntöön ja riidanratkaisuun, kilpailuun ja pääomien optimaaliseen allokoitumiseen, sijoituksiin, säästöjen nostamiseen ja valvontaan.

Valiokunta on muistuttanut, että eläketurvaa tulee kehittää edistämällä kaikkia eläketurvaan vaikuttavia osatekijöitä; pistemäinen sääntely tai valikoituihin instrumentteihin kohdennettu poikkeuksellinen verokohtelu voi johtaa eläketurvan kerryttämisen osioptimointiin järjestelmän kokonaisuuden kustannuksella ja sijoitustuotteiden epätasapuolisiin kilpailun lähtökohtiin. Talousvaliokunta on katsonut, että vaikka PEPP-ehdotuksen lähtökohdat ja tavoitteet ovat kannatettavia, ehdotuksen yksityiskohdat voivat viedä eläkesäästämisen ehtoja suuntaan, joka ei ole vähittäissijoittajan kannalta erityisen suotuista.

Talousvaliokunnan mukaan komission ehdotus on jättänyt runsaasti epäselvyyksiä ehdotetun sääntelyn ja muun sektorikohtaisen sääntelyn keskinäisestä suhteesta. Talousvaliokunta on korostanut ehdotuksen hyväksyttävyyden edellyttävän huomattavasti käsillä ollutta komission ehdotusta selkeämpää sääntelyä, jotta esimerkiksi palveluntarjoajien velvollisuudet sekä säästäjien tiedonsaanti ja tuotteiden vertailtavuus kohentuisivat.

Talousvaliokunnan mukaan, yleiseurooppalaisiin eläketuotteisiin tulisi soveltaa sen maan lakia, missä eläkesäästäjällä on kotipaikka. Samoin riidanratkaisupaikan tulee määräytyä kuluttajan asuinpaikan mukaan.

Talousvaliokunta on katsonut sijoitusvaihtoehdon vaihtamisen ja PEPP-tarjoajan vaihtamisen sallimista korkeintaan viiden vuoden välein jääneen perustelematta ja haittaavan pääomien optimaalista allokoitumista, kun pääomat joutuvat sidotuiksi mahdollisesti huonoiksi osoittautuneisiin sijoituskohteisiin näin pitkäksi aikaa. Talousvaliokunta on katsonut, että palveluntarjoajaa tai sijoitusvaihtoehtoa tulisi voida vaihtaa vuosittain. Talousvaliokunnan mukaan viiden vuoden aikarajat ovat kaiken kaikkiaan ristiriidassa sijoitusten likvidisyysvaatimusten kanssa.

Talousvaliokunnan mukaan pieni sijoitusvaihtoehtojen valikoima voi käytännössä johtaa eläkesäästäjille tarjottavien tuotteiden muotoutumiseen geneerisiksi paketeiksi.

Talousvaliokunta on muistuttanut, että eläkesäästäjät eivät ole yhtenäinen ryhmä, jonka kyky arvioida ja halu ottaa sijoitustuotteisiin liittyvää riskiä olisi vastaavasti yhtenäinen. Palveluntarjoajiin kohdistuvilla täsmällisillä tiedonanto- ja muilla velvoitteilla tulee turvata, että sijoittaja on päätöstä tehdessään tietoinen tuotteen riskeistä, onko pääoma turvattu ja perustuuko säästöjen ulosmaksaminen tai nostaminen suoraan sijoitettuun pääomaan ja sen tuottoon vai johonkin muuhun sitoumukseen.

Talousvaliokunnan mukaan komission ehdotuksen keskeisen osan, eli yleiseurooppalaisen säästämistuotteen säästöjen nostamisen, tulisi olla yhtenäisesti säännelty.

Talousvaliokunta on kiinnittänyt huomiota siihen, että PEPP-tuotteen hallinnoijat ovat finanssialan toimijoita, joilla on oman kotimaansa valvontaviranomaisen myöntämä toimilupa, joten PEPP-tuotteen hyväksyttäminen eri viranomaisella (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisella) voi johtaa tarpeettoman monikerroksiseen prosessiin. Erityisesti pienten ja keskikokoisten toimijoiden kannalta kotivaltion lupaviranomainen voisi olla tarkoituksenmukaisempi taho lupaviranomaiseksi.

Suuri valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 107/2017 vp. Suuri valiokunta on yhtynyt talousvaliokunnan lausunnon mukaisesti valtioneuvoston kantaan.

1.2.3 Hallituksen esityksen valmistelu

Sosiaali- ja terveysministeriö on aloittanut hallituksen esityksen valmistelun vuoden 2020 alussa. Esitystä on valmisteltu virkatyönä, yhdessä valtiovarainministeriön, oikeusministeriön, Finanssivalvonnan, Finanssialan FA ja FINEN asiantuntijoiden kanssa. Tavoitteena on ollut saada aikaan vähimmäissäännökset PEPP-asetuksen asianmukaiseksi soveltamiseksi Suomessa.

Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen (jäljempänä myös EIOPA) on julkistanut tekniset neuvonsa komissiolle elokuussa 2020. Raportti sisältää ehdotukset alemman asteisiksi EU-säännöksiksi, joiden sisältö esitellään tarkemmin jäljempänä (ks. jakso 2.3). EIOPA:n tavoitteena on ollut laatia neuvonsa siten, että PEPP-säästäjille tarjottava PEPP-tuote on yksinkertainen,

läpinäkyvä, kustannustehokas ja luotettava eläkesäästämisen vaihtoehto. EIOPA:n mukaan lausuntokierroksella ja kuluttajien testausvaiheessa laaja joukko sidosryhmiä kannatti ehdotuksia, erityisesti mitä tulee periaateluonteisiin tietojenantoa koskeviin velvollisuuksiin, joissa korostetaan eläkesäästämiseen liittyvien riskien ja totuudenmukaista esittämistä sekä eläkesäästäjän taloudellisen tilanteen kannalta tarkoituksenmukaisia säästötavoitteita. EIOPA:n mukaan lausuntokierroksella kuitenkin rahoitus- ja vakuutustoimialan toimijat ilmaisivat, etteivät ne usko PEPP-perustuotteen tarjoamiin liiketoimintamahdollisuuksiin ottaen huomioon esimerkiksi säädetyt neuvontavelvollisuudet ja asiakkailta perittävien palkkioiden enimmäismäärät. EIOPA:n mukaan palkkioiden enimmäismäärä voi toiminnan alkuvaiheessa vaikuttaa alaiselta, mutta PEPP-tuotteen elinkaaren aikana on mahdollista, että tuote on palvelujen tarjoajille kannattava. EIOPA:n mukaan digitalisaation ja sähköisten tarjoamistapojen mahdollisuuksia olisi edelleen tarkasteltava (EIOPA:n kirje komissiolle 14.8.2020, EIOPA-20/499).

2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö

2.1 PEPP-asetuksen tavoitteet

PEPP-asetuksella ei korvata eikä yhdenmukaisteta voimassa olevia kansallisia lakisäätöisiä, vapaaehtoisia kollektiivisia tai yksilöllisiä eläkejärjestelmiä, vaan tavoitteena on luoda eläketuote, joka täydentäisi tarjontaa ja olisi tarkoituksenmukainen sellaisille eläkesäästäjille, jotka työskentelevät eri jäsenvaltioissa työuriansa aikana. Eläketuote olisi nykyisiä tuotteita avoimempi kilpailulle myös sopimuksen tekemisen jälkeen. Edistämällä eläkesäästötuotteiden kehittämistä, voidaan osaltaan vastata väestörakenteen ikääntymisen aiheuttamaan haasteeseen ja tarjota uusi merkittävä yksityisen pääoman lähde pitkän aikavälin sijoituksia varten.

PEPP-asetuksella on tarkoitus varmistaa asianmukainen kuluttajansuoja määrittelemällä PEPP-tuotteen olennaiset ominaisuudet. Sääntelyllä pyritään lisäämään kuluttajien valinnanvaraa eri palveluntarjoajien välillä. Kuluttajien on oltava tietoisia tuotteen keskeisistä ominaisuuksista, kuten kustannuksista, sijoitusvaihtoehdoista, EU:n laajuudesta siirrettävyydestä ja palveluntarjoajan vaihdettavuudesta.

PEPP-asetuksen säännösten tarkoitus on varmistaa eri palveluntarjoajien tasapuoliset toimintaedellytykset EU:n laajuisesti. Säännöksiin sisältyy kuitenkin tiettyjä joustamismahdollisuuksia, jotta eri palveluntarjoajat voivat räätälöidä PEPP-tuotteita omien liiketoimintamalliansa mukaisesti. PEPP-tuote, myös sitä koskeva neuvonta, voidaan tarjota verkon kautta, eikä se edellytä sivuliikkeiden verkostoa, mikä helpottaa markkinoille pääsyä. EU:n laajuisesta toimilupaa koskevien sääntöjen (nk. passporting-säännöt) ansiosta palveluntarjoajat pääsisivät muille kansallisille markkinoille.

2.2 PEPP-asetuksen pääasiallinen sisältö

2.2.1 Asetuksen kohde, määritelmät, sovellettava lainsäädäntö ja PEPP-sopimus

PEPP-asetuksen 1 artiklan mukaan asetuksessa vahvistetaan yhdenmukaiset säännöt, joita sovelletaan unionissa nimityksellä ”yleiseurooppalainen yksilöllinen eläketuote” eli ”PEPP” jaeltujen yksilöllisten eläketuotteiden rekisteröintiin, kehittämiseen, jakeluun ja valvontaan.

PEPP-asetuksen 2 artiklaan on sisällytetty asetuksessa käytettävät määritelmät. Niistä täydentävien kansallisten säännösten kannalta keskeisiä ovat muun muassa PEPP-tuotteen (2 kohta), PEPP-tarjoajan (15 kohta), PEPP-jakelijan (16 kohta) ja toimivaltaisen kansallisen viranomaisen (18 kohta) määritelmät.

Artiklan 2 artiklan 2 kohdan mukaan ”yleiseurooppalaisella yksilöllisellä eläketuotteella” tai ”PEPP-tuotteella” tarkoitetaan pitkän aikavälin yksilöllistä eläkesäästötuotetta, jonka tarjoaa 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti hyväksyttävä rahoitusalan yritys PEPP-sopimuksen nojalla ja jonka PEPP-säästäjä hankkii tai riippumaton PEPP-säästäjien yhdistys hankkii jäsentensä puolesta eläkkeelle siirtymistä varten, jossa ei ole mahdollisuutta tai jossa on hyvin rajoitetut mahdollisuudet ennenaikaiseen lunastukseen ja joka on rekisteröity tämän asetuksen mukaisesti. Artiklan 15 kohdan mukaan ”PEPP-tarjoajalla” tarkoitetaan 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua rahoitusalan yritystä, joka on hyväksytty PEPP-tuotteen kehittämistä ja jakelua varten. Artiklan 16 kohdan mukaan ”PEPP-jakelijalla” tarkoitetaan 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua rahoitusalan yritystä, joka on hyväksytty jakelemaan PEPP-tuotteita, joita se ei ole kehittänyt, sijoitusneuvontaa tarjoavaa sijoituspalveluyritystä tai Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/97 2 artiklan 1 kohdan 3 alakohdassa määriteltyä vakuutusdustajaa. Artiklan 18 kohdan mukaan ”toimivaltaisilla viranomaisilla” tarkoitetaan kansallisia viranomaisia, jotka jäsenvaltio on nimennyt valvomaan PEPP-tarjoajia tai tapauksen mukaan PEPP-jakelijoita taikka suorittamaan tässä asetuksessa säädettyjä tehtäviä.

Asetuksen 3 artiklan mukaan PEPP-tuotteiden rekisteröintiin, kehittämiseen, jakeluun ja valvontaan sovelletaan PEPP-asetusta. Niiden asioiden osalta, joita ei ole säännelty tässä asetuksessa, sovelletaan asiaa koskevaa alakohtaista unionin lainsäädäntöä, vastaavat delegoidut säädökset ja täytäntöönpanosäädökset mukaan luettuina. Lisäksi täydentävien kansallisten säännösten kannalta on keskeistä huomata, että PEPP-tuotteiden rekisteröintiin, kehittämiseen, jakeluun ja valvontaan sovelletaan jäsenvaltioiden lainsäädäntöä, joka on annettu asiaa koskevan alakohtaisen unionin lainsäädännön sekä nimenomaisesti PEPP-tuotetta koskevien toimenpiteiden täytäntöönpanemiseksi, ja PEPP-tuotteisiin sovellettavaa muuta kansallista lainsäädäntöä. Kuhunkin PEPP-tarjoajaan sovelletaan 3 artiklassa tarkoitettulla tavalla muodostuvaa toimialakohtaista lainsäädäntöä.

Asetuksen 4 artiklassa säädetään yksityiskohtaisesti PEPP-sopimuksessa olevista erityisistä tiedoista, jotka kunkin PEPP-tarjoajan on annettava PEPP-tuotteesta. Tällaisia ovat esimerkiksi tiedot sijoitusvaihtoehdon muuttamisen edellytyksistä, mahdollisten biometristen riskien kattamisesta, PEPP-eläke-etuuksista ja maksusuoritusten muodoista, PEPP-tilin siirto- ja vaihtopalveluista (4 artiklan 2 kohdan c–g kohta). Erityiset tiedot täydentävät niitä yleisiä EU-säännöksiä ja kansallisia säännöksiä, jotka koskevat PEPP-tarjoajan osalta säädetyn alakohtaisen unionin lainsäädännön täytäntöönpanoa ja joissa säädetään tuotteesta tai palvelusta annettavista tiedoista.

2.2.2 PEPP-tuotteen rekisteröinnin hakeminen, rekisteröinti, rekisteröinnin poistaminen ja oikeus tarjota PEPP-tuotetta

Edellyttäen, että PEPP-tuote on hakemuksesta rekisteröity Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen ylläpitämään julkiseen keskusrekisteriin (5 artikla), luvan PEPP-toiminnan harjoittamiseen voivat saada seuraavat toimiluvan tai rekisteröinnin saaneet yritykset (6 artiklan 1 kohta ja 10 artikla):

- a) direktiivin 2013/36/EU mukaisesti toimiluvan saaneet luottolaitokset;
- b) direktiivin 2009/138/EY mukaisesti toimiluvan saaneet vakuutusyritykset, jotka harjoittavat henkivakuutuksen ensivakuutustoimintaa direktiivin 2009/138/EY 2 artiklan 3 kohdan ja liitteen II mukaisesti;
- c) direktiivin (EU) 2016/2341 mukaisesti hyväksytyt tai rekisteröidyt ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavat laitokset (lisäeläkelaitokset), joilla on kansallisen lainsäädännön nojalla lupa tarjota

myös yksilöllisiä eläketuotteita ja joiden tällaista toimintaa valvotaan. Tässä tapauksessa kaikki PEPP-tuotteiden tarjoamista koskevaa liiketoimintaa vastaavat varat ja vastuut on pidettävä erillään muista toiminnoista ilman mahdollisuutta siirtää niitä laitoksen muuhun eläkeliikeytoimintaan;

d) direktiivin 2014/65/EU mukaisesti toimiluvan saaneet sijoituspalveluyritykset, jotka tarjoavat salkunhoitoa;

e) direktiivin 2009/65/EY mukaisesti toimiluvan saaneet sijoitusyhtiöt tai rahastoyhtiöt;

f) direktiivin 2011/61/EU mukaisesti toimiluvan saaneet unioniin sijoittautuneet vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajat.

PEPP-asetuksen 6 artiklan 2 kohdassa säädetään yksityiskohtaisesti rekisteröintihakemuksessa olevista tiedoista. Hakemus on toimitettava toimivaltaiselle viranomaiselle. Artiklan 3—6 kohdassa säädetään toimivaltaisessa viranomaisessa noudatettavasta menettelystä sekä Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle toimitettavista tiedoista, asiakirjoista ja päätöksestä. Toimivaltaiset viranomaiset ovat vastuussa rekisteröintipäätöksen tekemisestä (6 artiklan 4 kohta ja 5 kohdan toinen alakohta). Lisäksi, jos toimivaltaiset viranomaiset epäävät rekisteröinnin, niiden on annettava perusteltu päätös, johon on voitava hakea muutosta (6 artiklan 5 kohdan kolmas alakohta).

PEPP-asetuksen 8 artiklassa säädetään PEPP-tuotteen rekisteristä poistamista koskevista edellytyksistä ja siinä noudatettavista menettelyistä. Artiklan 1 kohdan mukaan toimivaltaisten viranomaisten on annettava päätös PEPP-tuotteen poistamisesta rekisteristä, kun:

a) PEPP-tarjoaja nimenomaisesti luopuu rekisteröinnistä;

b) PEPP-tarjoaja on saanut rekisteröinnin virheellisten tietojen perusteella tai muilla sääntöjenvastaisilla keinoilla;

c) PEPP-tarjoaja on rikkonut vakavasti ja järjestelmällisesti tätä asetusta; tai

d) PEPP-tarjoaja tai PEPP-tuote ei täytä enää niitä edellytyksiä, joiden perusteella rekisteröinti on myönnetty

Artiklan 2 kohdan mukaan päätöksestä on ilmoitettava Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ja PEPP-tarjoajalle. Artiklan 3 kohdan mukaan Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen poistaa PEPP-tuotteen rekisteristä ja ilmoittaa asiasta toimivaltaisille viranomaisille. Artiklan 4 kohdan mukaan, toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava asiasta PEPP-tarjoajalle viiden työpäivän kuluessa siitä, kun ne ovat vastaanottaneet Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselta PEPP-tuotteen rekisteristä poistamista koskevan ilmoituksen, johon sisältyy myös rekisteristä poistamisen päivämäärä. Artiklan 5 kohdan mukaan PEPP-tarjoaja ei enää saa tarjota eikä PEPP-jakelija jaella PEPP-tuotetta siitä päivästä, jona PEPP-tuote poistetaan 13 artiklassa tarkoitettusta julkisesta keskusrekisteristä. PEPP-asetuksessa ei kuitenkaan lainkaan säädetä, kuka tai mikä ilmoittaa PEPP-tuotteen rekisteröinnin poistamisesta PEPP-jakelijalle.

PEPP-asetuksen 10 artiklan 1 kohdan nojalla 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen rahoitusalan yritykset voivat jaella PEPP-tuotteita, jotka ne ovat kehittäneet. Ne voivat myös jaella PEPP-tuotteita, joita ne eivät ole kehittäneet, edellyttäen, että ne noudattavat asiaankuuluvaa alakohtaista lainsäädäntöä, jonka mukaisesti ne voivat jaella tuotteita, joita ne eivät ole kehittäneet. PEPP-

asetuksen 10 artiklan 2 kohdan nojalla rekisteröityneet vakuutusedustajat ja sijoituspalveluyri-tykset, jotka ovat saaneet toimiluvan sijoitusneuvonnan tarjoamista varten, voivat jaella PEPP-tuotteita, joita ne eivät ole kehittäneet.

PEPP-asetuksen 11 artiklan mukaan PEPP-tarjoajien ja PEPP-jakelijoiden on noudatettava tätä asetusta samoin kuin niihin 6 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen sää-dösten mukaisesti sovellettavaa asianmukaista vakavaraisuusjärjestelyä.

2.2.3 PEPP-tuotteen tarjoaminen ja siirrettävyys jäsenvaltioiden rajojen yli

PEPP-tarjoajat voivat tarjota ja PEPP-jakelijat voivat jaella PEPP-tuotteita vastaanottavan jä-senvaltion alueella palvelujen tarjoamisen vapauden tai sijoittautumisvapauden nojalla, kunhan ne noudattavat asiaa koskevia sääntöjä ja menettelyjä, ja ilmoitettuaan aikomuksestaan avata kyseistä vastaanottavaa jäsenvaltiota varten alatili (14 ja 21 artikla). Alatilin avulla PEPP-sääs-täjä voi seurata kyseisen jäsenvaltion alueelta tulevia ja meneviä maksuja.

Lisäeläkelaitosten ja unioniin sijoittautuneiden vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajien pal-velujen tarjoamisen vapauden käyttämisestä säädetään erikseen 15 artiklassa. Artiklan 1 koh-dassa säädetään tiedoista, jotka on toimitettava kotijäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille. Artiklan 2–4 kohdassa säädetään toimivaltaisten viranomaisten välillä noudatettavasta menet-telystä. Jos kotivaltion toimivaltaiset viranomaiset kieltäytyvät toimittamasta tietoja vastaanot-tavan jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille, kieltäytyminen tai vastaamatta jättäminen on voitava saattaa PEPP-tarjoajan kotijäsenvaltion tuomioistuimen käsiteltäväksi (15 artiklan 2 kohdan toinen alakohta).

Asetuksen 16 artiklassa säädetään kotijäsenvaltion ja vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltais-ten viranomaisten välisestä tehtävienjaosta. Artiklan 1 kohdan mukaan, jos vastaanottavan jä-senvaltion toimivaltaisilla viranomaisilla on perusteet uskoa, että PEPP-tuotetta jaellaan sen alueella tai kyseistä jäsenvaltiota varten on avattu alatili 3 artiklassa tarkoitetuista sovellettavista säännöistä johtuvien velvoitteiden vastaisesti, niiden on ilmoitettava havaintonsa PEPP-tarjo-ajan tai PEPP-jakelijan kotijäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille. Artiklan 2 kohdan mu-kaan kotijäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on arvioitava 1 kohdan mukaisesti saa-mansa tiedot. Sen jälkeen kotijäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on tarvittaessa toteu-tettava viipymättä aiheelliset toimenpiteet tilanteen korjaamiseksi. Niistä on ilmoitettava vas-taanottavan jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille. Artiklan 3 kohdassa säädetään lisäksi vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten toimivaltuuksista toteuttaa aiheelliset toimenpiteet tilanteessa, jossa kotijäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten toteuttamat toi-menpiteet osoittautuvat riittämättömiksi tai niitä ei ole toteutettu ja PEPP-tarjoaja tai PEPP-jakelija edelleenkin jakelee PEPP-tuotetta tavalla, joka selvästi vahingoittaa vastaanottavan jä-senvaltion PEPP-säästäjien etuja tai haittaa yksilöllisten eläketuotteiden markkinoiden moitteetonta toimintaa kyseisessä jäsenvaltiossa. Artiklan 4 kohdan mukaan vastaanottavilla jäsenval-tioilla on lisäksi valtuudet toteuttaa aiheellisia ja syrjimättömiä toimenpiteitä ehkäistäkseen säännösten vastaisen toiminnan alueellaan tai rangaistakseen siitä, kun välittömät toimet ovat ehdottoman tarpeellisia vastaanottavan jäsenvaltion kuluttajien oikeuksien suojelemiseksi ja kun kotijäsenvaltion vastaavat toimenpiteet ovat riittämättömät tai niitä ei ole toteutettu tai kun säännösten vastainen toiminta on vastoin yleistä etua suojaavia kansallisia säännöksiä, jos se on ehdottoman tarpeellista. Tällaisissa tilanteissa vastaanottavalla jäsenvaltiolla on oltava mahdol-lisuus estää PEPP-tarjoajaa tai PEPP-jakelijaa jatkamasta uutta liiketoimintaansa alueellaan. Artiklan 5 kohdan mukaan kaikki toimenpiteet on perusteltava ja niistä on ilmoitettava PEPP-tarjoajalle tai PEPP-jakelijalle ja kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle.

PEPP-asetuksen 17–19 artiklassa säädetään PEPP-tuotteen käytettävyyden sallimisesta toisessa jäsenvaltiossa. PEPP-asetuksen soveltamisen alkamisen jälkeisenä siirtymäaikana PEPP-tuotteen tarjoaminen voidaan aloittaa vain yhdessä jäsenvaltiossa. Kun PEPP-asetuksen soveltamisen aloittamisen jälkeinen siirtymäaika on kulunut, PEPP-tuotteen tarjoaja on velvollinen tarjoamaan PEPP-tuotteelle alatilä vähintään yhdessä muussakin jäsenvaltiossa eli yhteensä vähintään kahdessa jäsenvaltiossa (18 artiklan 3 kohta). Toiminta toisessa jäsenvaltiossa tapahtuu PEPP-tarjoajan siirrettävyysspalvelun ja PEPP-alatilien avulla. Ehdottaessaan PEPP-tuotetta PEPP-tarjoajan tai PEPP-jakelijan on annettava potentiaalisille PEPP-säästäjille tietoja siirrettävyysspalvelusta ja siitä, mitkä kansalliset alatilit ovat välittömästi saatavilla (18 artiklan 2 kohta). PEPP-säästäjillä on oikeus käyttää siirrettävyysspalvelua, joka antaa heille oikeuden jatkaa maksamista olemassa olevalle PEPP-tililleen, kun he vaihtavat asuinpaikkaa toiseen jäsenvaltioon (17 artiklan 1 kohta). Vastaavasti PEPP-tarjoajilla on velvollisuus tarjota tällaista siirrettävyysspalvelua sitä pyytävälle PEPP-säästäjille (18 artiklan 1 kohta). PEPP-alatilin on vastattava niitä oikeudellisia vaatimuksia ja ehtoja, jotka on määritelty kansallisella tasolla PEPP-tuotteelle PEPP-säästäjän uudessa asuinjäsenvaltiossa. Kaikki PEPP-tilillä olevat liiketoimet on kirjattava vastaavalle alatilille. Alatilille suoritettuihin maksuihin ja alatililtä tehtyihin nostoihin voidaan soveltaa erillisiä sopimusehtoja (19 artiklan 1 kohta).

PEPP-asetuksen 20 artiklassa säädetään PEPP-säästäjän asuinpaikan vaihtamista koskevista tilanteista. PEPP-säästäjä voi jatkaa maksujen suorittamista viimeksi avatulle alatilille (20 artiklan 3 kohta). Jos PEPP-tarjoajalle on ilmoitettu siitä, että PEPP-säästäjä on vaihtanut asuinpaikkaa toiseen jäsenvaltioon, PEPP-tarjoajan on ilmoitettava viipymättä tämän jälkeen PEPP-säästäjälle mahdollisuudesta avata uusi altili ja avaamista koskevasta määräajasta (20 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta). Artiklassa säädetään myös PEPP-säästäjän ja PEPP-tarjoajan velvollisuudesta ilmoittaa toisilleen tietoja, jos uusi altili avataan (20 artiklan 1 kohdan toinen alakohta, 2 ja 4 kohta). Uusi altili avataan muuttamalla voimassa olevaa PEPP-säästäjän ja PEPP-tarjoajan välistä PEPP-sopimusta sopimukseen sovellettavan lain mukaisesti. Avaamispäivä on määritettävä sopimuksessa (20 artiklan 6 kohta).

Jos kuitenkin PEPP-tarjoajalla ei ole käytettävissä uutta altiliä, PEPP-tarjoajan on ilmoitettava PEPP-säästäjälle oikeudesta vaihtaa PEPP-tarjoajaa viipymättä ja veloituksetta tai mahdollisuudesta jatkaa säästämistä käyttäen viimeksi avattua altiliä (20 artiklan 1 kohdan kolmas alakohta ja 5 kohdan b alakohta).

PEPP-asetuksen 21 artiklassa säädetään PEPP-tarjoajan uuden altilijärjestelmän avaamisesta toiseen jäsenvaltioon. PEPP-tarjoajan, joka haluaa avata ensimmäistä kertaa uuden altilin vastaanottavaa jäsenvaltiota varten, on ilmoitettava asiasta kotijäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille (21 artiklan 1 kohta). Ilmoitukseen on sisällytettävä keskeiset tiedot ja asiakirjat, jotka koskevat PEPP-vakiosopimusehtoja, avaintietoasiakirjaa, etuusotetta ja mahdollista järjestelyyn osallistuvaa kumppani-tarjoajaa (21 artiklan 2 kohta). Artiklan 3–5 kohdassa säädetään toimivaltaisten viranomaisten välillä noudatettavasta menettelystä.

2.2.4 PEPP-tuotteen tarjoamista koskevaa menettelyä ja asiakkaalle annettavia tietoja koskevat vaatimukset

PEPP-tarjoajien ja PEPP-jakelijoiden on toimittava rehellisesti, tasapuolisesti ja ammattimaisesti PEPP-asiakkaidensa etujen mukaisesti (22 artikla).

PEPP-tarjoajien on pidettävä yllä, käytettävä ja arvioitava säännöllisesti uudelleen menettelyä, jonka mukaisesti kukin PEPP-tuote tai olemassa olevan PEPP-tuotteen merkittävät muutokset hyväksytään ennen sen jakelua PEPP-asiakkaille (25 artiklan 1 kohdan ensimmäinen ja neljäs

alakohta). PEPP-tuotteelle tarkoitetut yksilöidyt kohdemarkkinat on määritettävä ja kaikki tällaisten kohdemarkkinoiden kannalta merkitykselliset riskit on arvioitava. Suunnitellun jakelustrategian on vastattava yksilöityjä kohdemarkkinoita. Lisäksi on toteutettava kohtuullisia toimia sen varmistamiseksi, että PEPP-tuotetta jaellaan yksilöidyille kohdemarkkinoille (25 artiklan 1 kohdan kolmas alakohta). PEPP-tarjoajien on asetettava PEPP-jakelijoiden saataville kaikki aiheelliset tiedot PEPP-tuotteesta ja tuotteiden hyväksymismenettelystä, mukaan luettuina PEPP-tuotteen yksilöidyt kohdemarkkinat. Vastaavasti PEPP-jakelijoilla on oltava käytössä asianmukaiset järjestelyt mainittujen tietojen vastaanottamiseksi ja kunkin PEPP-tuotteen ominaisuuksien ja yksilöityjen kohdemarkkinoiden ymmärtämiseksi (25 artiklan 1 kohdan viides ja kuudes alakohta).

PEPP-asetuksen tietojen antamista koskevien säännösten peruslähtökohta on, että PEPP-tarjoajien ja PEPP-jakelijoiden on noudatettava toimialakohtaisia tarjoamista koskevia säännöksiä siten kuin kansallisesti ja suoraan sovellettavassa EU-lainsäädännössä säädetään. Esimerkiksi vakuutusyrityksinä ja vakuutusedustajina toimivien PEPP-tarjoajien ja PEPP-jakelijoiden on noudatettava vakuutusten tarjoamisesta annetun direktiivin (EU) 2016/97 V ja VI luvussa vakuutusmuotoisten sijoitustuotteiden tarjoamisesta annettua sovellettavaa kansallista lainsäädäntöä ja suoraan sovellettavaa EU-lainsäädäntöä. Vastaavasti sijoituspalveluyritysten on noudatettava direktiivin 2014/65/EU nojalla rahoitusvälineiden markkinoinnista ja jakelusta annettua sovellettavaa kansallista lainsäädäntöä ja suoraan sovellettavaa EU-lainsäädäntöä. Kaikkien muiden PEPP-tarjoajien ja PEPP-jakelijoiden on noudatettava direktiivin 2014/65/EU nojalla rahoitusvälineiden markkinointia ja jakelua annettua kansallista lainsäädäntöä, jolla pannaan täytäntöön rahoitusvälineiden markkinoinnista ja jakelusta koskevan direktiivin säännöt, sekä suoraan sovellettavaa EU-lainsäädäntöä. Kansalliset säännökset perustuvat laajalti EU-direktiivien säännöksiin. Sekä vakuutusmuotoista että sijoituspalvelumuotoista markkinointia ja jakelua koskien asetuksessa on eräitä vähäisiä poikkeuksia direktiivien säännösten täysimittaisesta soveltamisesta (23 artikla). Tämä johtuu pääsääntöisesti siitä, että asetuksessa on direktiivejä vastaavat säännökset ja asetuksella pyritään yhdenmukaistamaan menettelyjä. Tiedot ja asiakirjat on toimitettava veloitusetta pysyvällä välineellä joko sähköisesti tai asiakkaan pyynnöstä muulla pysyvällä välineellä, esimerkiksi paperimuotoisena (24 artikla).

Ennen sopimuksen tekemistä PEPP-tarjoajan on toimitettava asiakkaalle PEPP-avaintietoasiakirja, jonka laatimisesta, verkkosivustolla julkistamisesta, esitystavasta, kielestä ja sisällöstä säädetään yksityiskohtaisesti PEPP-asetuksen 26–28 artiklassa, sen säännöllisestä päivittämisestä 30 artiklassa ja toimittamisesta asiakkaille 33 artiklassa. PEPP-tarjoajan tai PEPP-jakelijan on toimitettava potentiaalisille PEPP-säästäjille tai heidän kirjallisesti valtuuttamalleen luonnolliselle henkilölle kaikki 26 artiklan mukaisesti laaditut PEPP-avaintietoasiakirjat, kun se antaa PEPP-tuotteesta neuvontaa tai tarjoaa PEPP-tuotetta myytäväksi, hyvissä ajoin ennen kuin kyseiseen PEPP-tuotteeseen liittyvä sopimus tai tarjous sitoo kyseisiä PEPP-säästäjiä (33 artiklan 1 ja 2 kohta). Palveluntarjoajan on huolehdittava siitä, että asiakirjan tiedot ovat ajantasaisia (30 artiklan 1 kohta). PEPP-asetuksen perusteella komissiolle siirretään valta täydentää tätä asetusta hyväksymällä tarkempia teknisiä sääntelystandardeja, joissa täsmennetään eräiden tietojen yksityiskohtia ja niiden esitystapaa (28 artiklan 5 kohta), PEPP-avaintietoasiakirjan uudelleen-tarkastelun ja tarkistamisen edellytyksiä (30 artiklan 2 kohta) sekä edellytyksiä, jotka täyttämällä noudatetaan 33 artiklan 1 kohdan mukaista vaatimusta PEPP-avaintietoasiakirjan toimitamisesta (33 artiklan 3 kohta).

PEPP-asetuksen täydentävien kansallisten säännösten kannalta on merkityksellistä, että PEPP-avaintietoasiakirja on laadittava siinä jäsenvaltion osassa, jossa PEPP-tuotetta jaellaan, käytettävillä virallisilla kielillä tai ainakin yhdellä siellä käytettävistä virallisista kielistä taikka muulla kyseisen jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten hyväksymällä kielellä tai, jos se on laadittu

eri kielellä, se on käännettävä jollekin näistä kielistä (27 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta). PEPP-avaintietoasiakirja on laadittava ainakin samoilla virallisilla kielillä, joilla PEPP-tuotetta markkinoidaan jäsenvaltiossa (27 artiklan 2 kohta). PEPP-avaintietoasiakirja on myös asetettava pyynnöstä näkövammaisten PEPP-säästäjien saataville sopivassa muodossa (27 artiklan 3 kohta).

Markkinointiaineisto, joka sisältää PEPP-tuotteeseen liittyviä erityisiä tietoja, ei saa sisältää mainintoja, jotka ovat ristiriidassa PEPP-avaintietoasiakirjaan sisältyvien tietojen kanssa tai vähentävät PEPP-avaintietoasiakirjan merkitystä. Markkinointiaineistossa on oltava tieto siitä, että saatavilla on PEPP-avaintietoasiakirja, ja siitä, miten ja mistä sen voi saada, mukaan lukien PEPP-tarjoajan verkkosivusto (29 artikla).

Ennen PEPP-sopimuksen tekemistä PEPP-tarjoajan tai PEPP-jakelijan on selvitettävä asiakkaan tarpeet ja vaatimukset (34 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta). Lisäksi PEPP-asetuksen nojalla muiden kuin vakuutusyritysten, vakuutusedustajien ja sijoituspalveluyritysten on PEPP-tarjoajina tai PEPP-jakelijoina toimiessaan pyydettävä potentiaalista PEPP-säästäjää toimittamaan tarjotun tai pyydetyn PEPP-tuotteen kannalta merkityksellisestä tietoa sijoitusalan tietämyksestään ja kokemuksestaan, taloudellisesta tilanteestaan, myös tappionsietokyvystään, sekä sijoitustavoitteistaan ja riskinsietokyvystään, jotta PEPP-tarjoaja tai PEPP-jakelija voi suositella potentiaaliselle PEPP-säästäjälle yhtä tai useampaa, tälle soveltuvaa ja etenkin tämän riskinsietokykyä ja tappionkantokykyä vastaavaa PEPP-tuotetta (34 artiklan 4 kohta). Vakuutusyritysten, vakuutusedustajien ja sijoituspalveluyritysten osalta näin on säädetty jo aikaisemmin toimialakohtaisissa direktiiveissä, jotka on pantu täytäntöön kansallisessa lainsäädännössä.

PEPP-tarjoajan tai PEPP-jakelijan on annettava puolueetonta tietoa PEPP-tuotteesta ymmärrettävässä muodossa, jotta PEPP-säästäjä voi tehdä tietoon perustuvan päätöksen. Ehdotetun PEPP-sopimuksen on vastattava PEPP-säästäjän eläkkeeseen liittyviä tarpeita ja vaatimuksia ottaen huomioon PEPP-säästäjälle jo kertyneet eläkeoikeudet (34 artiklan 1 kohdan ensimmäinen ja toinen alakohta). PEPP-tarjoajan tai PEPP-jakelijan on annettava potentiaaliselle PEPP-säästäjälle neuvontaa ennen PEPP-sopimuksen tekemistä ja annettava tälle henkilökohtainen suositus, jossa selitetään, miksi tietty PEPP-tuote, sekä tapauksen mukaan tietty sijoitusvaihtoehto, vastaisi parhaiten PEPP-säästäjän tarpeita ja vaatimuksia. PEPP-tarjoajan tai PEPP-jakelijan on myös toimitettava potentiaaliselle PEPP-säästäjälle yksilöllisiä ennusteita suositellun tuotteen tuottamasta eläkkeestä, jotka perustuvat päivään, jona maksatusvaihe voi aikaisintaan alkaa. Lisäksi on toimitettava vastuuvapauslauseke, jossa todetaan, että kyseiset eläke-ennusteet saattavat poiketa saatujen PEPP-etuuksien lopullisesta arvosta. Jos eläke-ennusteet perustuvat talousskenaarioihin, tietoihin on sisällyttävä myös ennusteen kannalta paras mahdollinen skenaario ja epäedullinen skenaario ottaen huomioon PEPP-sopimuksen erityisluonne (34 artiklan 2 kohdan ensimmäinen ja toinen alakohta). Jos tarjotaan PEPP-perustuote ilman, että siihen kuuluu ainakin pääomatakuu, on kerrottava kirjallisesti pääomatakuun sisältävien tuotteiden olemassaolosta ja niiden suosittelemisen syistä. Lisäksi on kerrottava kirjallisesti kaikista lisäriskeistä, joita ilman pääomatakuuta tarjottaviin PEPP-tuotteisiin voi liittyä verrattuna pääomatakuun sisältävään PEPP-perustuotteeseen (34 artiklan 3 kohta).

PEPP-tuotteisiin liittyvää neuvontaa antavilla luonnollisilla henkilöillä on oltava riittävä tietämys ja pätevyys tämän asetuksen mukaisen velvollisuuksien täyttämiseksi. Jäsenvaltioiden on julkaistava tällaisen tietämyksen ja pätevyyden arvioimiseksi käytetyt perusteet (34 artiklan 6 kohta).

Sopimuksen voimassaolon aikana PEPP-tarjoajan on laadittava ja toimitettava kullekin PEPP-säästäjälle vähintään vuosittain PEPP-etuusote, jonka sisältämistä tiedoista säädetään yksityiskohtaisesti 35–39 artiklassa. Perustietojen ohella PEPP-etuusotteen sisältämiä tietoja ovat

muun muassa PEPP-tilille suoritettujen maksujen, tililtä vähennettyjen kulujen, säästösomman kehityksen ja eläke-ennusteiden (36 artiklan 1 kohdan d–f ja i alakohta) lisäksi keskeiset tiedot kansallisen sosiaali-, työ- ja vero-oikeuden erityispiirteistä (35 artiklan 1 kohta). Jos PEPP-tiliin sisältyy useampi kuin yksi alatili, PEPP-etuusotteen tiedot on esitettävä kaikkien sopimukseen kuuluvien alatilien osalta (36 artiklan 1 kohdan k alakohta). PEPP-säästäjille on annettava eräitä tietoja myös eläkkeelle siirtymistä edeltävässä vaiheessa ja PEPP-edunsaajille maksatusvaiheessa (38 artikla). PEPP-säästäjän tai PEPP-edunsaajan tai heidän edustajansa pyynnöstä PEPP-tarjoajan on annettava 37 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut lisätiedot sekä eläke-ennusteiden tuottamisessa käytettyjen olettamien lisätiedot (39 artikla).

PEPP-asetuksen perusteella komissiolle siirretään valta täydentää tätä asetusta hyväksymällä tarkempia teknisiä sääntelystandardeja etuusotteen sisältöä koskevista eläke-ennusteista (36 artiklan 2 kohta) ja tietojen esitystavasta (37 artiklan 2 kohta). Lisäksi jäsenvaltioille on annettu mahdollisuus vaatia PEPP-tarjoajia toimittamaan PEPP-säästäjille täydentäviä eläke-ennusteita, joita koskevat oletamat määritetään kunkin jäsenvaltion vahvistamien sääntöjen mukaisesti, jotta PEPP-tuotteiden vertailu kansallisiin tuotteisiin olisi mahdollista (37 artiklan 3 kohta).

PEPP-asetuksen 40 artiklassa säädetään yksityiskohtaisesti toimivaltaiselle viranomaiselle toimitettavista tiedoista. Näiden tietojen lisäksi on annettava asiaankuuluvan alakohtaisen lainsäädännön nojalla annettavia tietoja. Lisäksi artiklassa säädetään yksityiskohtaisesti tietojensaantia koskevista toimivaltuuksista, jotka toimivaltaisella viranomaisella tulee olla tämän asetuksen mukaisen toiminnan valvomiseksi ja varmistamiseksi. Täydentävien kansallisten säännösten kannalta on syytä huomata, että jos PEPP-maksut ja PEPP-etuudet oikeuttavat etuihin tai kannustimiin, PEPP-tarjoajan on asiaa koskevan **kansallisen lainsäädännön mukaisesti** toimitettava asiaankuuluvalla kansallisella viranomaisella tapauksen mukaan kaikki tiedot, joita tarvitaan tällaisiin maksuihin ja etuuksiin liittyvien etujen ja kannustimien myöntämiseen tai hyödyntämiseen (40 artiklan 8 kohta). Lisäksi komissiolle on siirretty valta antaa delegoituja säädöksiä, joilla täydennetään tätä asetusta määrittämällä valvontaviranomaisten toimivaltuuksia koskevan 40 artiklan 1–5 kohdassa tarkoitettut lisätiedot, jotta varmistetaan valvontaa koskevan raportoinnin riittävä yhdenmukaisuus. Komissiolle on lisäksi siirretty valta täydentää tätä asetusta hyväksymällä tarkempia teknisiä sääntelystandardeja valvontaa koskevien raporttien muodosta (40 artiklan 9 kohta).

2.2.5 Sijoittajansuoja

Lisäeläkelaitokset, sijoitus- tai rahastoyhtiöt tai EU-alueelle sijoittautuneet vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen on nimettävä yksi tai useampi säilytysyhteisö PEPP-tuotteiden tarjoamista koskevaa liiketoimintaa vastaavien varojen säilyttämistä ja valvontatehtäviä varten. Säilytysyhteisön nimeämiseen, sen varojensäilytystehtävien hoitamiseen, säilytysyhteisön vastuuseen ja sen valvontatehtäviin sovelletaan vastaavasti direktiivin 2009/65/EY IV lukua (48 artikla).

PEPP-asetuksen 50 artiklassa säädetään yksityiskohtaisesti asiakkaiden ja esimerkiksi kuluttajajärjestöjen tekemien valitusten käsittelystä. PEPP-tarjoajien ja PEPP-jakelijoiden on otettava käyttöön ja sovellettava asianmukaisia ja vaikuttavia menettelyjä PEPP-asiakkaiden tästä asetuksesta johtuviin oikeuksiin ja velvollisuuksiin liittyvien valitusten ratkaisemiseksi kaikissa jäsenvaltioissa, joissa PEPP-tarjoaja tai PEPP-jakelija tarjoaa palvelujaan. Niiden on oltava käytettävissä kunkin jäsenvaltion virallisella kielellä PEPP-asiakkaan valinnan mukaan tai muulla kielellä, jos PEPP-tarjoaja tai PEPP-jakelija ja PEPP-asiakas ovat näin sopineet (50 artiklan 1 ja 2 kohta). PEPP-tarjoajien ja PEPP-jakelijoiden on myös määräajassa pyrittävä kaikin mahdollisin keinoin vastaamaan pysyvällä välineellä PEPP-asiakkaiden valituksiin ja niissä esitettyihin seikkoihin (50 artiklan 3 kohta). Toimivaltaisten viranomaisten on perustettava menette-

lyjä, joiden avulla PEPP-asiakkaat ja muut asianomaiset osapuolet, mukaan luettuina kuluttajajärjestöt, voivat tehdä valituksia toimivaltaisille viranomaisille tätä asetusta koskevista PEPP-tarjoajien ja PEPP-jakelijoiden väitetyistä rikkomisista. Kaikissa tapauksissa on varmistettava, että valituksen tekijät saavat vastauksen valitukseensa (50 artiklan 6 kohta). Valittaja voi tehdä valituksensa oman asuinjäsenvaltionsa toimivaltaisten viranomaisten kautta riippumatta siitä, missä rikkominen tapahtui, jos tapaus koskee useampaa kuin yhtä jäsenvaltiota (50 artiklan 7 kohta).

PEPP-asetuksen 51 artiklassa säädetään tuomioistuinten ulkopuolisista riidanratkaisumenettelyistä. PEPP-asiakkaiden ja PEPP-tarjoajien tai PEPP-jakelijoiden välisten tästä asetuksesta johtuviin oikeuksiin ja velvollisuuksiin liittyvien riitojen ratkaisua varten on perustettava Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/11/EU mukainen asianmukainen, riippumaton, puolueeton, avoin ja tehokas vaihtoehtoinen riitojenratkaisumenettely hyödyntäen tapauksen mukaan olemassa olevia toimivaltaisia elimiä. Tällaisten vaihtoehtoisten riitojenratkaisumenettelyjen on oltava sovellettavissa PEPP-tarjoajiin tai PEPP-jakelijoihin, joita kohtaan menettely on käynnistetty, ja asianomaisen vaihtoehtoisen riitojenratkaisuelimen toimivallan on ulotuttava näihin PEPP-tarjoajiin tai PEPP-jakelijoihin. Riitojenratkaisuelinten on tehtävä tuloksekasta yhteistyötä tästä asetuksesta johtuviin oikeuksiin ja velvollisuuksiin liittyvien valtioiden rajat ylittävien riitojen ratkaisemiseksi (51 artiklan 1 ja 2 kohta).

PEPP-tarjoajien ja PEPP-jakelijoiden on annettava selvästi, kattavasti ja helposti saatavilla olevalla tavalla PEPP-säästäjille tietoja valitusmenettelystä sekä ilmoitettava tälle vähintään yhdestä vaihtoehtoisesta riidanratkaisuelimestä, joka on toimivaltainen käsittelemään PEPP-asiakkaiden tästä asetuksesta johtuviin oikeuksiin ja velvollisuuksiin liittyviä riitoja (50 artiklan 4 ja 5 kohta).

2.2.6 Kerryttämisvaihetta koskevat säännökset

PEPP-asetuksen 41 artiklassa säädetään PEPP-tarjoajien sijoittamista koskevista säännöksistä. Artiklassa korostetaan varovaisuusperiaatteen mukaista sijoittamista yleisin ja yksityiskohtaisin säännöksin. PEPP-tuotetta vastaavat varat (säästövarat) on hajautettava riittävästi. Varat on sijoitettava kaikkien asiakkaiden pitkän aikavälin edun mukaisesti, ja mahdollisessa eturistiriitatilanteessa etusija on annettava asiakkaiden edun mukaiselle sijoitusvaihtoehdolle. Sijoittamisessa on otettava huomioon sijoitusriskit sekä ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvät tekijät, jotka saavat tarkemman sisältönsä 2 artiklan 33 kohdan määritelmästä (41 artiklan 1 kohta). PEPP-tarjoajaan sovelletaan lisäksi alakohtaisessa lainsäädännössä olevia tiukempia sääntöjä (41 artiklan 2 kohta).

PEPP-tarjoajan on tarjottava PEPP-säästäjälle yhtä PEPP-perustuotetta, joka vastaa varovaista sijoittamista, mutta se voi myös tarjota enintään viisi muuta sijoitusvaihtoehtoa. PEPP-tarjoajien on perustettava kaikki sijoitusvaihtoehdot sellaiseen takuuseen tai riskien vähentämistekniikkaan, jolla varmistetaan PEPP-säästäjien riittävä suojelu. Takuiden antamiseen sovelletaan PEPP-tarjoajaan sovellettavaa asiaankuuluvaa alakohtaista lainsäädäntöä (42 artiklan 1–4 kohta). Lisäeläkelaitokset, salkunhoitoa tarjoavat sijoituspalveluyritykset, sijoitus- tai rahastoyhtiöt tai EU-alueelle sijoittautuneet vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen voivat tarjota takuun sisältäviä PEPP-tuotteita vain yhteistyössä sellaisten luottolaitosten tai vakuutusyritysten kanssa, jotka voivat antaa tällaisia takuita niihin sovellettavan alakohtaisen lainsäädännön mukaisesti. Kyseiset luottolaitokset tai vakuutusyritykset ovat yksin vastuussa takuusta (42 artiklan 5 kohta).

PEPP-tarjoajat voivat tarjota PEPP-tuotteita, joihin voi sisältyä biometrinen riskien kattaminen. Biometrinen riskien kattamiseen sovelletaan PEPP-tarjoajaan sovellettavaa asiaankuuluvaa alakohtaista lainsäädäntöä, ja alatilien välillä voi olla eroja (49 artiklan 1 ja 2 kohta). Luottolaitokset, lisäeläkelaitokset, salkunhoitoa tarjoavat sijoituspalveluyritykset, sijoitus- tai rahastoyhtiöt tai EU-alueelle sijoittautuneet vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajat voivat tarjota tällaisia PEPP-tuotteita vain yhteistyössä sellaisten vakuutusyriyten kanssa, jotka voivat niihin sovellettavan alakohtaisen lainsäädännön mukaisesti kattaa tällaisia riskejä. Vakuutusyriyksellä on täysi vastuu biometrinen riskien kattamisesta (49 artiklan 3 kohta).

Perusvaihtoehdossa PEPP-tarjoajan on valittava sijoituskohteet ja annettava pääomatakuu tai käytettävä riskien vähentämistekniikkaa siten, että sijoitettu pääoma saadaan suurella todennäköisyydellä palautettua PEPP-säästäjälle (45 artiklan 1 kohta). Perusmuotoisen PEPP-säästämistuotteen kulut ja palkkiot on rajoitettu enintään yhteen prosenttiin vuodessa säästövaroista. (45 artiklan 2 kohta). PEPP-asetuksen perusteella komissiolle siirretään valta täydentää tätä asetusta hyväksymällä tarkempia teknisiä sääntelystandardeja, joissa täsmennetään 2 kohdassa tarkoitettujen kulujen ja palkkioiden tyypit (45 artiklan 3 kohta), ja valta antaa delegoituja säädöksiä, joilla muutetaan tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettua prosenttiosuutta komission suorittamien uudelleentarkastelujen perusteella (45 artiklan 4 kohta). Riskien vähentämistekniikoista säädetään tarkemmin 46 artiklassa, jonka nojalla komissiolle siirretään valta täydentää tätä asetusta hyväksymällä tarkempia teknisiä sääntelystandardeja, joissa täsmennetään vähimmäiskriteerit, jotka riskien vähentämistekniikoiden on täytettävä (46 artiklan 3 kohta).

Lisäksi jäsenvaltioiden on määritettävä kansallisten alatilien kerryttämisvaiheeseen liittyvät ehdot, ellei niitä ole täsmennetty PEPP-asetuksessa. Tällaisiin ehtoihin voivat sisältyä erityisesti ikäraajat kerryttämisvaiheen aloittamiselle, kerryttämisvaiheen vähimmäiskesto, maksujen enimmäis- ja vähimmäismäärä ja niiden jatkuvuus (47 artiklan 1 ja 2 kohta). On kuitenkin huomattava, että PEPP-säästäminen ei ole kytketty veroetuihin tai verokannustimiin. PEPP-säästäminen on mahdollista myös ilman verokannustimia. Tällöin kuluttajan valinnan kannalta keskeistä lienee se, onko PEPP-tuotteen kulut pienemmät kuin vastaavissa muissa tuotteissa. Jäsenvaltiot eivät lähtökohtaisesti voi kieltää PEPP-tuotetta, mihin ei liity kansallisia verokannusteita.

2.2.7 PEPP-säästäjän tekemä sijoitusvaihtoehdon valinta ja vaihtaminen sekä PEPP-tarjoajan vaihtaminen

Kun PEPP-säästäjä on saanut merkitykselliset tiedot ja neuvontaa ja haluaa ostaa PEPP-tuotteen, tämän on valittava sijoitusvaihtoehto PEPP-sopimuksen tekemisen yhteydessä (43 artikla). Jos PEPP-tarjoaja tarjoaa vaihtoehtoisia sijoitusvaihtoehtoja, PEPP-säästäjän on mahdollista vaihtaa maksutta sijoitusvaihtoehtoa viimeistään viiden vuoden kuluttua PEPP-sopimuksen tekemisestä tai edellisestä sijoitusvaihtoehdon muuttamisesta. PEPP-tarjoaja voi sallia PEPP-säästäjän vaihtaa sijoitusvaihtoehtoa tätä useammin (44 artiklan 1 ja 2 kohta). Vastaavat perustavanlaatuiset säännökset koskevat PEPP-tarjoajan vaihtamista (52 artiklan 3 kohta) toiseen PEPP-tarjoajaan.

PEPP-asetus ei velvoita PEPP-tarjoajaa suostumaan PEPP-tuotteen vaihtamiseen erilaiseen pitkäaikaissäästämisen tuotteeseen, mutta asetusta ei myöskään ainakaan nimenomaisesti kiellä sitä, etteikö PEPP-tuotetta voisi vaihtaa kansalliseen pitkäaikaiseen sijoitustuotteeseen kuten PS-tiliin tai eläkevakuutukseen. Vakuutuslainsäädännössä on vakuutuslainsäädännön 13 b §:n nojalla oikeus siirtää eläkevakuutuksen takaisinostoarvo.

Jos PEPP-säästäjä haluaa vaihtaa PEPP-tarjoajaa, niiden on annettava vaihtopalvelusta asetuksen 56 artiklassa tarkoitettut varsin yksityiskohtaiset tiedot. PEPP-säästäjä voi pyytää vaihtoa

PEPP-tarjoajaan, joka on sijoittautunut samaan jäsenvaltioon (kotimainen vaihto) tai eri jäsenvaltioon (rajat ylittävä vaihto). PEPP-säästäjä voi käyttää oikeuttaan vaihtaa palveluntarjoajaa PEPP-tuotteen kerryttämävaiheeseen ja maksatusvaiheeseen aikana (52 artiklan 1 kohdan kolmas alakohta). Tiettyjä maksatusvaiheissa olevia elinikäisiä annuiteettituotteita (elinkorko) lukuun ottamatta PEPP-tarjoajien on tarjottava PEPP-säästäjän pyynnöstä vaihtopalvelua. PEPP-tarjoajaa vaihdettaessa kertyneet säästövarat siirretään rahamääräisenä vastaanottavan PEPP-tarjoajan avaamalle uudelle PEPP-tilille (52 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta ja 2 kohta). Myös apportin siirtäminen on mahdollista yksilöllistä salkunhoitoa PEPP-säästäjien lukuun harjoittavien PEPP-tarjoajien välillä, jos vastaanottava PEPP-tarjoaja antaa siihen kirjallisen suostumuksensa (52 artiklan 4 kohta). Kaikkiin aiemman PEPP-tilin alatileihin liittyvät tiedot siirretään kokonaisuudessaan vastaanottavalle PEPP-tarjoajalle (52 artiklan 1 kohdan toinen alakohta). Vaihtopalvelun käynnistämistä koskeva pyyntö tehdään vastaanottavalle PEPP-tarjoajalle (53 artiklan 1 kohta). Jäsenvaltiot voivat edellyttää, että PEPP-säästäjä esittää pyynnön kirjallisena ja että PEPP-säästäjälle annetaan jäljennös hyväksytystä pyynnöstä (53 artiklan 2 kohdan kolmas alakohta). Kun 53 artiklan 1 kohdan sanamuodon mukaan, PEPP-säästäjän pyyntö on laadittava sen jäsenvaltion virallisella kielellä, jossa vaihtopalvelu käynnistetään, tai millä tahansa muulla osapuolten sopimalla kielellä, on tulkittavissa, että laatiminen viittaa kirjalliseen esittämiseen, eikä pelkkä suullinen esittäminen ilman kirjallista vahvistusta siksi käytännössä voi tulla kyseeseen. Vaihtopalveluun sisältyvistä siirtävän ja vastaanottavan PEPP-tarjoajan välisistä velvoitteista säädetään muutoin yksityiskohtaisesti 53 artiklassa.

Vaihtopalvelun kustannuksista säädetään yksityiskohtaisesti 54 artiklassa. Siirtävän PEPP-tarjoajan PEPP-tilin sulkemisesta PEPP-säästäjältä veloittamat palkkiot ja maksut saavat olla yhteensä enintään tosiasiallisten hallinnollisten kustannusten suuruiset ja enintään 0,5 prosenttia vastaanottavalle PEPP-tarjoajalle siirrettävistä säästövaroista. Jäsenvaltiot voivat asettaa veloittaville palkkioille ja maksuille ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua prosenttiosuutta pienemmän prosenttiosuuden tai määrätä eri prosenttiosuuden soveltamisesta, kun PEPP-tarjoaja sallii PEPP-säästäjien vaihtaa PEPP-tarjoajaa useammin kuin viiden vuoden välein. Siirtävä PEPP-tarjoaja ei saa veloittaa vastaanottavalta PEPP-tarjoajalta muita palkkioita tai maksuja. Vastaanottava PEPP-tarjoaja voi veloittaa ainoastaan vaihtopalvelun tosiasialliset hallinnolliset ja tapahtumakustannukset (54 artiklan 3 ja 4 kohta).

Lukuun ottamatta epätavallisia ja ennalta arvaamattomia seikkoja, joihin PEPP-tarjoaja ei voi vaikuttaa ja joiden seurauksia se ei kaikkea huolellisuutta noudattamalla olisi voinut välttää, tai kansallisten lakien velvollisuuksien noudattamista, PEPP-tarjoajan on korvattava viipymättä kaikki PEPP-säästäjälle aiheutuneet taloudelliset tappiot, mukaan luettuna palkkiot, maksut ja korot, jotka johtuvat suoraan siitä, että kyseinen vaihtoprosessiin osallistunut PEPP-tarjoaja ei ole noudattanut 53 artiklan mukaisia velvollisuuksiaan. Tällainen vastuu on määritettävä kansallisella tasolla sovellettavien oikeudellisten vaatimusten mukaisesti (55 artiklan 1–3 kohta).

2.2.8 Maksatusvaihetta koskevat säännökset

Maksatusvaiheessa varat voidaan PEPP-säästäjän valinnan mukaan nostaa kertakorvauksena, annuiteettina (elinkorkona), nostoina useassa erässä tai niiden yhdistelmänä. Maksusuoritusten muodossa voi olla eroja alatilien välillä (58 artiklan 1 ja 2 kohta). Jos PEPP-tarjoaja tarjoaa maksusuorituksia eri muodoissa, PEPP-säästäjän on voitava muuttaa maksutta kunkin avatun alatilin maksusuoritusten muotoa vuotta ennen maksatusvaiheen alkua, maksatusvaiheen alkua tai vaihdon hetkellä. PEPP-säästäjän pyynnön saatuaan PEPP-tarjoajan on toimitettava PEPP-säästäjälle selkeässä ja ymmärrettävässä muodossa tiedot tällaisen muutoksen taloudellisista vaikutuksista PEPP-säästäjän tai PEPP-edunsaajan kannalta, erityisesti vaikutuksesta alatileihin mahdollisesti sovellettaviin kansallisiin kannustimiin (59 artikla).

Jäsenvaltiot voivat toteuttaa toimenpiteitä tiettyjen maksusuoritusten muotojen suosimiseksi, mutta tämä ei saa rajoittaa PEPP-säästäjän oikeutta muuttaa maksusuoritusten muotoa edellä mainittuina ajankohtina (58 artiklan 3 kohta ja 59 artiklan 1 kohta). Jäsenvaltiot voivat myös asettaa maksatusvaiheen maksusuorituksille sekä nostoille ehtoja, joiden mukaisesti myönnetty edut ja kannustimet on maksettava niille takaisin (57 artiklan 1 kohta ja 58 artiklan 4 kohta), esimerkiksi kun kyse on verotuksellisesti tuetusta säästämisestä.

Lisäksi jäsenvaltioiden on määritettävä maksatusvaiheeseen ja kansallisten alatilien maksusuorituksiin liittyvät PEPP-ehdot, ellei niitä ole täsmennetty PEPP-asetuksessa. Tällaisiin ehtoihin voivat sisältyä maksatusvaiheen alkamisen vähimmäisikä, enimmäisaika PEPP-järjestelmään liittymiselle ennen eläkeiän saavuttamista sekä ennen maksatusvaiheen alkamisen vähimmäisiän saavuttamista tapahtuvaa lunastusta koskevat ehdot varsinkin, jos kyseessä on erityisen vaikea tilanne. (57 artiklan 1 ja 2 kohta).

Kun nämä ehdot Suomessa lähtökohtaisesti liittyvät verotuskäytäntöön, ja säästämistä voidaan toteuttaa joko verotuettuna tai ilman verotukea, verotuskäytännöt saattavat ohjata PEPP-säästäjien valintoja.

2.2.9 Valvonta

PEPP-asetuksen 61 artiklan 1 kohdan mukaan PEPP-tarjoajan suhteen toimivaltaisten viranomaisten on valvottava jatkuvasti tämän asetuksen noudattamista asiaa koskevien alakohtaisten valvontajärjestelyjen ja -vaatimusten mukaisesti. Niiden on oltava vastuussa myös PEPP-tarjoajan säännöissä ja perustamisasiakirjoissa asetettujen velvollisuuksien noudattamisen valvonnasta sekä sen valvonnasta, että tarjoajan järjestelyt ja organisaatio ovat asianmukaiset PEPP-tuotteen tarjoamisen yhteydessä hoidettavien tehtävien suhteen. Lisäksi artiklan 2 kohdan mukaan Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen sekä ja toimivaltaisten viranomaisten on seurattava tarjottuja tai jaeltuja yksilöllisiä eläketuotteita. Tavoitteena on varmistaa, että vain PEPP-asetuksen nojalla rekisteröidyistä tuotteista käytetään nimitystä ”PEPP-tuote” tai annetaan ymmärtää, että tällaisissa tuotteissa on kyse PEPP-tuotteista. PEPP-asetuksen 62 artiklan mukaan kunkin jäsenvaltion on varmistettava, että toimivaltaisilla viranomaisilla on kaikki valvonta- ja tutkintavaltuudet, jotka ovat tarpeen niille PEPP-asetuksen nojalla uskottujen tehtävien hoitamiseksi.

PEPP-asetuksen 63 artiklassa säädetään toimivaltaisten viranomaisten PEPP-tuotetta koskevista toimenpiteistä tilanteissa, joissa kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) toimivaltaisten viranomaisten mukaan on perusteltuja syitä katsoa, että PEPP-tuote aiheuttaa PEPP-säästäjän suojaan liittyviä merkittäviä tai toistuvia ongelmia tai aiheuttaa finanssimarkkinoiden moitteettomaan toimintaan tai koko finanssijärjestelmän tai sen osan vakauteen ja eheyteen kohdistuvan riskin vähintään yhdessä jäsenvaltiossa;
- b) toimi on oikeassa suhteessa havaittujen riskien luonteeseen, asianomaisten PEPP-säästäjien kokeneisuuteen sekä vaikutuksiin, joita toimella todennäköisesti on PEPP-säästäjiin, jotka ovat tehneet PEPP-sopimuksen;
- c) toimivaltaiset viranomaiset ovat kuulleet asianmukaisesti muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisia viranomaisia, joihin toimella voi olla merkittävä vaikutus; ja
- d) toimella ei ole syrjivää vaikutusta toisesta jäsenvaltiosta käsin tarjottuihin palveluihin tai toimintoihin (63 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta).

Edellytysten täytyessä toimivaltaiset viranomaiset voivat kieltää PEPP-tuotteen markkinoinnin tai jakelun tai rajoittaa sitä jäsenvaltiossaan tai jäsenvaltiostaan käsin (63 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta) taikka asettaa kiellon tai rajoituksen ennen PEPP-tuotteen markkinointia tai jakelua PEPP-säästäjille, asettaa sille ehtoja tai myöntää siitä poikkeuksia (63 artiklan 1 kohdan toinen alakohta). Kiellosta tai rajoituksesta on lähtökohtaisesti toimitettava PEPP-asetuksessa säädettyt yksityiskohtaiset tiedot vähintään kuukautta ennen muille asianomaisille toimivaltaisille viranomaisille ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle (63 artiklan 2 kohta). Jos 63 artiklassa säädetty edellytykset täyttyvät ja lisäksi on selvää, että kuukauden ennakoilmoitusaika ei ole tarkoituksenmukainen erityisen ongelman tai uhan torjumiseksi, määräaikainen kieltäminen tai rajoitus voidaan kuitenkin kiireellisissä tapauksissa toteuttaa vähintään vuorokauden ilmoitusajan turvin (63 artiklan 3 kohta). Toimivaltaisen viranomaisen on julkistettava verkkosivustollaan yksityiskohtaiset tiedot kiellosta tai rajoituksesta, ja siinä on ilmoitettava tiedonannon julkaisupäivän jälkeinen ajankohta, jona toimenpiteet tulevat voimaan, sekä esitettävä näyttö, jonka perusteella viranomainen on saanut varmuuden kaikkien 1 kohdan mukaisten edellytysten täytymisestä. Kieltoa tai rajoitusta sovelletaan vain tiedonannon julkaisemisen jälkeen toteutettaviin toimiin (63 artiklan 4 kohta). Toimivaltaisten viranomaisten on peruutettava kieltäminen tai rajoitus, jos 1 kohdan mukaiset edellytykset eivät enää täyty (63 artiklan 5 kohta).

Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen tehtävistä ja toimivaltuuksista säädetään yksityiskohtaisesti 64 ja 65 artiklassa. Lisäksi komissiolle siirretään antaa delegoituja säädöksiä, joilla täydennetään PEPP-asetusta määrittämällä perusteet ja seikat, jotka EIOPA ottaa huomioon määrittäessään, milloin on olemassa tämän artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettu merkittävä PEPP-säästäjän suoja koskeva ongelma ja siten asettaessaan unionissa väliaikaisen kiellon tai rajoituksen tiettyjen PEPP-tuotteiden tai ominaisuuksiltaan määrätynlaisten PEPP-tuotteiden markkinoinnille, jakelulle tai myynnille (65 artiklan 2 ja 9 kohta).

PEPP-asetuksen 66 artiklassa säädetään toimivaltaisten viranomaisten velvollisuudesta myötävaikuttaa PEPP-asetuksen johdonmukaiseen soveltamiseen, velvollisuudesta tehdä yhteistyötä keskenään sekä velvollisuudesta vaihtaa kaikkia tarpeellisia tietoja PEPP-asetuksessa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi (66 artiklan 1–4 kohta). PEPP-asetuksen perusteella komissiolle siirretään valta täydentää tätä asetusta hyväksymällä tarkempia teknisiä sääntelystandardeja, yhteistyön ja tiedonvaihdon yksityiskohdat sekä vaatimukset, joiden mukaisesti edellä tarkoitettujen tietojen esittäminen standardoidussa muodossa niiden vertailun mahdollistamiseksi (66 artiklan 5 kohta).

2.2.10 Seuraamukset

PEPP-asetuksen 67–69 artiklassa säädetään yksityiskohtaisesti seuraamusjärjestelmästä.

Jäsenvaltioiden on säädettävä PEPP-asetuksen säännösten rikkomiseen sovellettavista asianmukaisista hallinnollisista seuraamuksista ja muista toimenpiteistä ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet niiden täytäntöönpanon varmistamiseksi, sanotun kuitenkaan rajoittamatta toimivaltaisten viranomaisten valvontavaltuuksia ja jäsenvaltioiden oikeutta säätää ja määrätä rikosoikeudellisia seuraamuksia.

Hallinnollisten seuraamusten ja muiden toimenpiteiden on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia (67 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta). Jäsenvaltiot voivat päättää, että ne eivät anna ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuja hallinnollisia seuraamuksia koskevia sääntöjä sellaisten rikkomisten osalta, joihin sovelletaan niiden kansallisen lainsäädännön mukaisia rikosoikeudellisia seuraamuksia (67 artiklan 1 kohdan toinen alakohta). Jäsenvaltioiden on ilmoitettava ensimmäisessä ja toisessa alakohdassa tarkoitettujen säännösten komissiolle ja Euroo-

pan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle viimeistään tämän asetuksen soveltamispäivänä. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava niitä koskevat myöhemmät muutokset komissiolle ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle viipymättä (67 artiklan 1 kohdan kolmas alakohta).

Hallinnollisia seuraamuksia ja muita toimenpiteitä sovelletaan ainakin seuraavissa tilanteissa:

- a) 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu rahoitusalan yritys on saanut PEPP-tuotteen rekisteröityä antamalla virheellisiä tai harhaanjohtavia tietoja taikka muutoin 6 ja 7 artiklan vastaisella tavalla;
- b) 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu rahoitusalan yritys tarjoaa tai jakelee tuotteita, joista käytetään nimitystä ”PEPP-tuote” tai ”yleiseurooppalainen yksilöllinen eläketuote”, ilman vaadittua rekisteröintiä;
- c) PEPP-tarjoaja ei 18 tai 19 artiklan vastaisesti ole tarjonnut siirrettävyysspalvelua tai se ei ole tarjonnut kyseisestä palvelusta 20 ja 21 artiklan mukaisesti vaadittavia tietoja taikka ei täytä IV luvussa, V luvussa, 48 ja 50 artiklassa ja VII luvussa vahvistettuja vaatimuksia ja velvollisuuksia;
- d) säilytysyhteisö ei ole hoitanut 48 artiklan mukaisia valvontatehtäviään (67 artiklan 2 kohta).

Täydentävien kansallisten säännösten kannalta merkityksellistä on huomata, että muiden hallinnollisten seuraamusten, kuten julkinen lausuma, määräys lopettaa säännösten rikkominen tai sen jatkaminen, tai johdon jäsenen määräaikainen toimintakielto (67 artiklan 3 kohdan a–c alakohta), ohella edellä mainittujen rikkomusten johdosta jäsenvaltioiden on kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti annettava toimivaltaisille viranomaisille valtuudet määrätä ainakin alla tiivistetyt taloudelliset hallinnolliset seuraamukset:

- d) oikeushenkilölle hallinnollinen enimmäissakko, joka on vähintään 5 000 000 euroa;
- e) oikeushenkilön d alakohdassa tarkoitettu hallinnollinen enimmäissakko voi olla enintään 10 prosenttia hallinto-, johto- tai valvontaelimen hyväksymän viimeisimmän käytettävissä olevan tilinpäätöksen tai konsernitilinpäätöksen mukaisesta vuotuisesta kokonaisliikevaihdosta;
- f) luonnolliselle henkilölle hallinnollinen enimmäissakko, joka on vähintään 700 000 euroa;
- g) hallinnollinen enimmäissakko, joka on vähintään kaksi kertaa niin suuri kuin rikkomisesta saatu hyöty, jos se voidaan määrittää, vaikka se ylittäisi d, e tai f alakohdan mukaiset enimmäismäärät (67 artiklan 3 kohdan d–g alakohta).

PEPP-asetuksen 67 artiklan 4 kohdan mukaan kaikkien hallinnollisia seuraamuksia tai muita toimenpiteitä koskevien päätösten on oltava perusteltuja, ja niihin on oltava oikeus hakea muutosta tuomioistuimessa.

Toimivaltaisten viranomaisten on tehtävä tiivistä yhteistyötä, jotta varmistetaan toimenpiteiden tehokkuus ja jotta vältetään mahdolliset kaksinkertaiset ja päällekkäiset toimet sovellettaessa hallinnollisia seuraamuksia ja toimenpiteitä rajat ylittävissä tapauksissa (67 artiklan 5 kohta).

Pääsääntöisesti toimivaltaisten viranomaisten on myös julkistettava hallinnollista seuraamusta tai muuta toimenpidettä koskeva päätös ilman aiheetonta viivytystä verkkosivustollaan sen jälkeen, kun hallinnollisen seuraamuksen tai muun toimenpiteen kohteelle on ilmoitettu päätök-

sestä, ja säilytettävä tiedot vähintään viiden vuoden ajan niiden julkaisemisen jälkeen (69 artiklan 1 ja 5 kohta). Poikkeuksista julkistamisvelvollisuuteen säädetään yksityiskohtaisesti 69 artiklan 3 ja 4 kohdassa.

Toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava tietoja myös Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle. Toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava julkistetusta hallinnollisesta seuraamuksesta, muusta toimenpiteestä tai rikosoikeudellisesta seuraamuksesta samanaikaisesti Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle (70 artiklan 4 kohta). Samoin on ilmoitettava kaikista julkistamatta määräytyistä hallinnollisista seuraamuksista ja muista toimenpiteistä sekä niitä koskevasta mahdollisesta muutoksenhausta ja sen lopputuloksesta (70 artiklan 1 kohta). Toimivaltaisten viranomaisten on toimitettava vuosittain Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle yhdistetyt tiedot kaikista 67 artiklan mukaisesti määräytyistä hallinnollisista seuraamuksista ja muista toimenpiteistä (70 artiklan 2 kohdan ensimmäinen alakohta). Lisäksi, jos jäsenvaltiot ovat päättäneet säätää rikosoikeudellisia seuraamuksia tämän asetuksen rikkomisesta, niiden toimivaltaisten viranomaisten on toimitettava vuosittain Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle anonyymisoidut ja yhdistetyt tiedot kaikista suoritetuista rikostutkinnoista ja määräytyistä rikosoikeudellisista seuraamuksista (70 artiklan 3 kohta).

2.2.11 Loppusäännökset

PEPP-asetuksen 71 artiklassa säädetään henkilötietojen käsittelystä, 72 artiklassa komissiolle siirretyn säädösvallan käyttämisestä, 73 artiklassa PEPP-asetuksen toimivuutta koskevasta uudelleenarvioinnista.

Lisäksi 74 artiklan toisen kohdan mukaan PEPP-asetusta sovelletaan 12 kuukauden kuluttua siitä, kun komission delegoidut säädökset on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

2.3 PEPP-asetuksen nojalla annettujen komission asetusten pääasiallinen sisältö

Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen on 14.8.2020 antanut komissiolle tekniset neuvonsa alemman asteiseksi, komission delegoitujen asetusten muodossa annettavaksi sääntelyksi. Neuvot on jaettu kahteen osaan. Ensimmäinen osa muodostuu teknisistä sääntelystandardeista, jotka koskevat PEPP-tarjoajien antamia tietoja sisältävää asiakirjaa, tietojen esittämistapaa, kustannusten ylärajaan asti sisällytettäviä kuluja ja kustannuksia sekä riskien vähentämisteknikoita. PEPP-tietojen ytimekkäällä, selkeällä ja mahdollisimman johdonmukaisella antamisella todetaan olevan korostunut merkitys, jotta PEPP-säästäjä pystyy ymmärtämään PEPP-tuotteita ja vertailemaan niitä keskenään. Erityistä huomiota on kiinnitetty eläkesäästämiseen liittyviin pitkän aikavälin tavoitteisiin, riskeihin, tuottoihin, kustannuksiin ja laskentamenetelmiin sekä niiden esittämiseen. Huomiota on kiinnitetty tietojen läpinäkyvyyteen myös silloin, kun PEPP-tarjoaja ja -säästäjä käyttävät sähköisiä tietoliikennevälineitä.

Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen teknisten neuvojen toinen osa muodostuu teknisistä täytäntöönpanostandardeista, jotka koskevat valvontaraportoinnin muotoa sekä valvontaviranomaisten välistä yhteistyötä ja tietojenvaihtoa. Riittävän yksityiskohtainen, vakiomuotoinen ja sähköinen raportointi helpottaa riskiperusteisen ja tehokkaan valvonnan toteuttamista. Valvontaviranomaisten välistä yhteistyötä ja tietojenvaihtoa koskevien säännösten tarkoituksena on tehostaa kunkin valvontaviranomaisen tehtävien hoitamista. Muun muassa valvonnan menetelmistä, käytettävästä kielestä ja menettelyistä sekä tietojenvaihdon yhteyspisteistä ja muista yksityiskohdista olisi sovittava, jotta voidaan varmistaa oikea-aikainen, oikeasuhteinen, johdonmukainen ja tehokas valvonta ja tietojenvaihto eri jäsenvaltioissa.

Komissio on myös laatinut komission delegoidun asetuksen, jossa täydennetään toimialakoh- taista tietojenantovelvollisuutta. Tämä komission delegoitu asetus perustuu PEPP-asetuksen 40 artiklan 9 kohdassa säädettyyn toimivaltuuteen.

Lisäksi komissio laatinut komission delegoidun asetuksen, jossa täsmennetään PEPP-asetuk- sessa tarkoitettuja merkittävän PEPP-säästäjän suojaa koskevan ongelman tai uhan sisältöä. Huoli tai uhka voi liittyä rahoitusmarkkinoiden moitteettomaan toimintaan ja eheyteen sekä EU- alueen rahoitusjärjestelmän tai sen osan vakauteen. Tämä komission delegoitu asetus perustuu PEPP-asetuksen 65 artiklan 9 kohdassa säädettyyn toimivaltuuteen.

2.3.1 Tekninen sääntelystandardi kuluista, palkkioista ja riskien vähentämistekniikoista

Komissio on 18 päivänä joulukuuta 2020 antanut delegoidun asetuksen 2021/473, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/1238 täydentämisestä yleiseurooppalaisen yksi- löllisen eläketuotteen (PEPP) tietoasiakirjoihin, kulukattoon sisältyviin kuluihin ja palkkioihin sekä riskien vähentämistekniikoihin sovellettavia vaatimuksia koskevilla teknisillä sääntelys- tandardeilla. Asetuksen 1 ja 2 artiklassa säädetään PEPP-avaintietolomakkeen ja -eläketuotteen sähköiseen toimittamiseen liittyvistä vaatimuksista.

Asetuksen 1 artiklassa säädetään muun pysyvän tavan kuin paperin käyttämisestä. Kyse voi olla esimerkiksi verkkosivustosta tai kännykkäsovelluksesta. Tiedot on tällöin esitettävä asiakkaan sähköiseen laitteeseen sopeutetulla tavalla. Asettelun osatekijöiden kokoa voidaan muuttaa, kunhan asettelun, otsikoiden, esittämisen vakiomuotoinen järjestys sekä eri osioiden suhteelli- nen ilmiasu ja kokoero säilytetään. Fontin ja sen koon on oltava havaittavissa olevia, ymmär- rettäviä ja selvästi luettavissa olevia. Jos esittämisessä käytetään ääntä (audio) tai liikkuvaa ku- vaa (video), puhenopeuden ja äänen on oltava havaittavissa olevia, ymmärrettäviä ja selvästi kuultavissa olevia tavanomaisen havainnoinnin avulla. Tietojen on oltava identtisiä paperisen PEPP-avaintietoasiakirjan ja -etuusotteen tietojen kanssa. Asetuksen 2 artiklan mukaan sähköi- sessä muodossa annettavat tiedot voidaan esittää kerroksittain, kunhan se ei vie asiakkaan huo- miota pois asiakirjan sisällöstä eikä hämää avaintietoja. Jos PEPP-avaintietoasiakirja tai - etuusote tulostetaan, sen on tulostuttava yhdeksi kokonaisvaltaiseksi asiakirjaksi.

Asetuksen 3–5 artiklassa säädetään tarkemmin PEPP-avaintietolomakkeeseen sisällytettävien tietojen yksityiskohdista sekä 6 artiklassa ja asetuksen liitteessä I tietojen esittämisen vakioaset- telusta. Kussakin artiklassa on annettu tarkemmat säännökset tietojen kerrostamisesta silloin, kun tiedot annetaan sähköisessä muodossa.

Asetuksen 3 artikla koskee PEPP-avaintietolomakkeen ”Mikä tuote tämä on?”-kohtaa. Avain- tietolomakkeessa on kerrottava PEPP-tarjoajan yritysmuoto ja PEPP-sopimuksen erityispiirteet. Pitkäaikaisen PEPP-eläkkeen tavoitteet ja keinot niiden saavuttamiseksi on tiivistettävä lyhy- ellä, selkeällä ja helposti ymmärrettävällä tavalla. Annettavissa tiedoissa on tunnistettava kes- keiset tekijät, joista sijoitustuotot ja eläkkeen määrä muodostuvat, kuten sijoituskohteet tai nii- den viitearvot ja tuoton määräytymisen perusteet, sekä PEPP-tarjoajalle maksettavien maksujen määrän ja odotetun säästökauden pituuden vaikutukset asiakkaalle maksettavan eläkkeen mää- rään. Myös sovellettavien riskien vähentämistekniikoiden periaatteet on selostettava.

Avaintietoasiakirjassa on kerrottava PEPP-tuotteen markkinoinnin kohteena olevien säästäjien ryhmä. PEPP-tarjoajan tulee määrittää tämä kohderyhmä ottaen huomioon PEPP-säästäjien tar- peet, tavoitteet ja ominaisuudet, sijoittamisajan pituutta koskevat mieltymykset, mahdollisuudet kantaa sijoitustappioita, sekä teoreettinen tieto ja aikaisemmat kokemukset PEPP-tuotteista ja rahoitusmarkkinoista yleisesti.

Avaintietoasiakirjassa on eläke-etuuksien osalta määritettävä PEPP-tuotteeseen liittyvät eläke-etuudet sekä kerrottava asiakkaalle ulos maksettavien korvausten muodoista ja mahdollisuudesta vaihtaa korvauksen muotoa. Kohtaan on sisällytettävä selittävä osuus, jossa kerrotaan, että eläke-etuuksien arvo ilmoitetaan avaintietoasiakirjan ”Mitkä ovat riskit ja mitä tuottoa sijoittaja voi saada?”-kohdassa.

Jos PEPP-tuotteessa vakuutetaan biometristä riskiä, kohdassa on oltava tätä vakuutusuojaa koskevat tiedot, esimerkiksi korvattavat riskit, suojan synnyttävät olosuhteet ja vakuutusetuudet. Biometrisen riskin vakuutusmaksu on esitettävä prosentteina vuosittaisesta maksusta tai biometrisen vakuutusmaksun vaikutuksena sijoitustuottoon kerryttämisvaiheen lopussa. Jos vakuutusmaksu maksetaan kerralla, tietojen on sisällettävä vakuutusmaksun määrä. Jos vakuutusmaksu maksetaan useassa erässä eri aikoina, tietojen on sisällettävä maksuerien määrä sekä keskimääräinen biometrisen vakuutusmaksu prosenttiosuutena vuosittaisesta säästömaksusta.

Avaintietoesitteessä on siirrettävyysspalvelun osalta annettava tiedot:

- PEPP-säästäjän oikeudesta käyttää siirrettävyysspalvelua pyynnön perusteella;
- välittömästi käytössä olevista alatileistä;
- Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen julkisesta keskusrekisteristä ja siellä olevista tiedoista, jotka koskevat kansallisten alatilien ehtoja kerryttämisen- ja maksatusvaiheessa;
- PEPP-säästäjän oikeudesta jatkaa maksujen suorittamista viimeksi avatulle alatilille tai oikeudesta vaihtaa viipymättä ja veloitusetta PEPP-tarjoajaa vaihtamisrajoituksista riippumatta, jos PEPP-tarjoaja ei voi taata PEPP-säästäjän uutta jäsenvaltiota koskevan alatilin avaamista.

Vaihtopalvelun osalta on annettava tiedot siitä, että PEPP-säästäjällä on oikeus vaihtaa PEPP-tarjoajaa viiden vuoden kuluttua PEPP-sopimuksen tekemisestä tai viiden vuoden kuluttua viimeisimmästä vaihtamisesta. Asiakkaalle on ilmoitettava oikeudesta saada vaihtopalvelusta PEPP-asetuksessa tarkoitetut lisätiedot, jotka ovat saatavilla myös PEPP-tarjoajan verkkosivuilta tai pyynnöstä toimitetaan muulla PEPP-asetuksessa tarkoitetulla tavalla PEPP-säästäjälle.

Sijoitusten vaihtamisen osalta on annettava tiedot siitä, mitä muita sijoitusvaihtoehtoja on tarjolla PEPP-säästäjän valittavaksi. PEPP-säästäjälle on samoin annettava tiedot siitä, että hänellä on oikeus vaihtaa maksutta sijoituskohdetta viiden vuoden kuluttua PEPP-sopimuksen tekemisestä tai viiden vuoden kuluttua viimeisimmästä vaihtamisesta. Jos PEPP-tarjoaja sallii vaihtamisen viiden vuoden määräaikaan aikaisemmin, tästä mahdollisuudesta on ilmoitettava PEPP-säästäjälle. PEPP-säästäjälle on ilmoitettava, onko tällainen viiden vuoden välein maksutonta vaihtamista koskeva tiheämpi vaihtaminen maksuton vai maksullinen. Jos vaihtaminen on maksullinen, on ilmoitettava myös vaihtamiskustannukset.

Säästäjälle on annettava selvitys siitä mitä vaikutuksia valitulla sijoitusvaihtoehdolla on ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvän hallintotavan tekijöiden huomioon ottamiseen (ESG-tekijät). Kyse on sanallisesta selvityksestä ja jos mahdollista määrällisten tietojen antamisesta siitä, kuinka ympäristön, yhteiskunnan ja hyvän hallintotavan huomioon ottaminen vaikuttaa todelliseen ja odotettuun PEPP-tarjoajan sijoitustuottoon.

PEPP-avaintietoasiakirjassa on tapauksen mukaan oltava maininta siitä, onko PEPP-säästäjällä harkinta-aika tai peruutusaika, ja tästä aiheutuvista seurauksista, mukaan lukien kaikki harkinta-ajan käyttöön tai sopimukseen peruuttamiseen sovellettavat palkkiot ja seuraamukset. Tietojen

on sisällettävä viittaus tietoihin PEPP-tuotteen sijoitusvaihtoehtojen aiemmasta tuotto- tai arvonkehityksestä sellaisena kuin tuotto on jaettu PEPP-säästäjille. Aiempaa tuotto- tai arvonkehitystä koskevien tietojen on oltava saatavilla PEPP-tarjoajan verkkosivustolla.

Asetuksen 4 artikla koskee PEPP-avaintietolomakkeen Mitkä ovat riskit ja mitä tuottoa sijoittaja voi saada? -kohtaa.

Kuvaus PEPP-tuotteen riski-tuottoprofiilista on tiivistettävä lyhyellä, selkeällä ja helposti ymmärrettävällä tavalla. Yleisen riski-indikaattorin tavoitteet ja tulokset on selitettävä siten, että PEPP-säästäjä voi vakiomuotoisella ja vertailukelpoisella tavalla tunnistaa PEPP-tuotteiden erilaiset riski-tuottoprofiilit. On kerrottava, että alhainen riski-tuottoprofiili johtaa yleensä siihen, että PEPP-säästäjä saa maltillisen eläketulon, kun taas korkea riski-tuottoprofiili johtaa yleensä joko korkeampiin tai alempiin eläketuottoihin kuin alhainen riski-tuottoprofiili.

On myös kerrottava, että yleistä riski-indikaattoria on pidettävä vertailuarvona, kun vertaillaan erilaisten PEPP-tuotteiden riski-tuottoprofiilia. Sanallisesti on kuvattava yleisen riski-indikaattorin rajoitteet, kuten riippuvuus sijoituskohteiden todellisesta kehityksestä, säästämisajasta ja sovellettujen riskienvähentämistekniikoiden tehokkuudesta. PEPP-tarjoajan on kuitenkin kerrottava selkeästi, että PEPP-tuotteen riski-indikaattori ei ole vertailukelpoinen vähittäismarkkinoille tarkoitettujen paketoitujen ja vakuutusmuotoisten sijoitustuotteiden (PRIIP-tuote) riski-indikaattorin kanssa.

Sijoitetun pääoman suurimman mahdollisen tappion osalta on lisäksi annettava tiedot siitä, että tämä määrä on vakioitu, stokastisesti määritetty, kerääntyneen pääoman määrä, joka maksuvaiheen stressiskenaariossa vastaa jakauman viidettä prosenttipistettä.

Avaintietoesitteessä on kuvattava kolmea erilaista tilannetta, on esitettävä tiedot standardoiduista tuottonäkymistä eli suotuisasta skenaariosta, ennusteen kannalta parhaasta mahdollisesta skenaariosta ja epäsuotuisasta skenaariosta suhteessa ennustettuihin PEPP-eläke-etuuksiin. Ennusteissa on mukana neljä yleispätevää PEPP-säästäjää, joilla on kerryttämisen loppuun aikaa 40, 30, 20 tai 10 vuotta, ja nämä kerryttävät eläkettään tasaisella maksutasolla. Suotuisa tilanne tarkoittaa jakauman 85. prosenttipistettä, paras ennuste jakauman mediaania ja epäsuotuisa tilanne jakauman 15. prosenttipistettä. Ennustettu kertynyt pääoma kerryttämisen loppuun saakka sekä ennustettu kuukausittainen eläke-etuus tulee esittää siten, että rahan arvon alentuminen on otettu huomioon. On ilmoitettava kunkin tilanteen nimelliset arvot sekä sanallinen kuvaus nimellisarvon muuttamisesta nykyarvoon, jossa otetaan huomioon ajan kulumisen vuoksi tapahtuva ostovoiman muutos.

Asetuksen 5 artikla koskee PEPP-avaintietolomakkeen ”Mitä kuluja sijoittajalle aiheutuu?”-kohtaa. Tiedot on annettava lyhyellä, selkeällä ja helposti ymmärrettävällä tavalla.

Ilmoitettavat tiedot kustannuksista ja maksuista tarkoittavat PEPP-tarjoajalle tai ulkoistetun toiminnan harjoittajalle tosiasiallisesti aiheutuneita suorita tai yleiskustannuksia, jotka veloitetaan PEPP-säästäjältä. Jos PEPP-säästäjältä veloitetaan kustannuksia tai maksuja ennen PEPP-tuotteeseen säästämisen aloittamista, tällaiset aloituskustannukset on ilmoitettava erikseen. Kertaluontoiset ja jatkuvat kustannukset ja maksut on esitettävä vuositason kokonaiskustannuksina rahamääräisesti ja prosenttiosuutena kertyneestä pääomasta. Kustannusten yhteisvaikutus on esitettävä rahamääräisesti siten, että se perustuu PEPP-säästäjän vakiomuotoiseen kuukausittaiseen suoritukseen.

Hallinnolliset kustannukset, sijoituskustannukset, tarjoamiskustannukset sekä pääomatakuun kustannukset on esitettävä erikseen.

Jos PEPP-tarjoaja veloittaa maksuja, jotka liittyvät aloitusvaiheessa PEPP-sopimusta koskevaan neuvonantoon, ennen kuin PEPP-säästäjällä on oikeus vaihtaa PEPP-tarjoajaa, PEPP-tarjoajan on annettava PEPP-säästäjälle tieto näiden maksujen kokonaismäärästä sekä aikavälistä ja tiheydestä, jolla maksuja voidaan veloittaa.

Asetuksen 7–9 artiklassa säädetään tarkemmin PEPP-avaintietolomakkeen tietojen uudelleen tarkastelusta ja korjaamisesta sekä sen toimittamisesta asiakkaalle hyvissä ajoin ennen sopimuksen tekemistä.

PEPP-tarjoajien on tarkasteltava uudelleen PEPP-avaintietolomakkeen tietoja vähintään 12 välein sen julkistamisesta. Samoin tietoja on tarkasteltava uudelleen aina, kun tapahtuu muutos, joka vaikuttaa tai todennäköisesti vaikuttaa olennaisesti avaintietolomakkeen tietoihin. Tällöin varmistettava, että tiedot säilyvät tarkkoina, reiluinä ja selkeinä eivätkä ne ole harhaanjohtavia. Erityisesti on varmistettava, ovatko PEPP-avaintietolomakkeen tiedot ovat yhdenmukaisia muoto- ja sisältövaatimusten kanssa, joista säädetään yleisesti PEPP-asetuksessa ja nimenomaisesti tässä delegoidussa asetuksessa. Samoin on varmistettava, ovatko PEPP-tuotteen riskit ja tuotot muuttuneet siten, että kyse olisi yleisen riski-indikaattorin osoittamalla tavalla PEPP-tuotteen siirtymisestä toiseen riskiluokkaan. PEPP-tarjoajien on luotava ja ylläpidettävä koko PEPP-tuotteen elinkaaren ajan riittäviä menettelyitä, jotta PEPP-säästäjiä voidaan tiedottaa kaikkina aikoina ja viivytyksettä sellaisista olosuhteiden muutoksista, jotka vaikuttavat tai todennäköisesti vaikuttavat PEPP-avaintietolomakkeen tietojen täsmällisyyteen, tasapuolisuuteen tai selkeyteen.

PEPP-tarjoajien on tarvittaessa viipymättä korjattava PEPP-avaintietolomakkeen tietoja. Tapahtuneiden muutosten johdosta on päivitettävä kaikkia asianomaisia avaintietolomakkeen kohtia. PEPP-tarjoajien on julkistettava korjattu PEPP-avaintietolomake viipymättä verkkosivuiltaan sekä tiedotettava PEPP-säästäjiä asiasta.

Henkilön, joka myy PEPP-tuotetta tai antaa siitä neuvoja, on annettava PEPP-avaintietolomake riittävän ajoissa, jotta asiakkaalla on riittävästi aikaa harkita asiakirjan tietoja ennen PEPP-sopimuksen tekemistä. Säännös on voimassa riippumatta siitä, onko asiakkaalle annettu jäähdytelyjakso vai ei. Henkilön, joka myy PEPP-tuotetta tai antaa siitä neuvoja, on arvioitava, kuinka paljon aikaa kukin asiakas tarvitsee PEPP-avaintietolomakkeen tietojen arvioimiseksi. Huomiioon on otettava:

- asiakkaan tiedot ja kokemus kyseisestä PEPP-tuotteesta, samankaltaisista PEPP-tuotteista tai samankaltaisista riskeistä;
- PEPP-tuotteen monimutkaisuus, pitkäikäinen luonne ja rajoitettu lunastettavuus takaisin;
- aloitteellisen asiakkaan mahdollisesti ilmaisema kiireellisyys PEPP-sopimuksen tekemiseksi.

Jos PEPP-avaintietolomake on saatavissa sähköisessä muodossa, sen on sijaittava verkkosivuston tai kannettavan puhelimen sovelluksen sellaisessa osassa, josta se on helposti löydettävissä ja saatavilla. Se on myös tarjottava sellaisessa ostoprosessin vaiheessa, että asiakkaalla on riittävä aika harkita PEPP-avaintietoasiakirjan tietoja ennen PEPP-sopimuksen tekemistä.

Asetuksen 10 artiklassa säädetään tarkemmin PEPP-eläkeotteen esitystavasta sekä 11 artiklassa sen sommittelusta ja liitteessä II sen vakioasettelusta. Kummassakin artiklassa on annettu tarkemmat säännökset tietojen kerrostamisesta silloin, kun tiedot annetaan sähköisessä muodossa.

PEPP-eläkeotteen tiedot on annettava lyhyellä, selkeällä ja helposti ymmärrettävällä tavalla. Tiedot on esitettävä tarkoin asetusluonnoksen 10 artiklan 1 kohdassa yksityiskohtaisesti säädettyssä järjestyksessä. Tietojen, oletusten ja laskentamenetelmien on noudatettava liitteen III säännöksiä.

Asetuksen 12 artiklassa säädetään tarkemmin PEPP-perustuotteesta aiheutuvien kulujen ja palkkioiden jaottelusta hallintokuluihin, sijoituskuluihin ja jakelukuluihin.

PEPP-asetuksen 45 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun yhden prosentin ylärajaan asti sisällytettäviä kustannuksia ja maksuja ovat kaikki tosiasialliset, suoraan PEPP-tarjoajalle tai ulkoistetun toiminnan harjoittajalle aiheutuneet maksut ja kustannukset. Näihin luetaan mukaan perus-PEPP-tuotteen säästämiseen ja tarjoamiseen liittyvät asianmukaiset yleiskustannukset ja -maksut. Nämä voivat sisältää esimerkiksi hallinnon järjestämisestä, sijoittamisesta tai tarjoamisesta aiheutuneita kustannuksia ja maksuja.

PEPP-asetuksen mukaista perus-PEPP-tuotetta täydentävistä ominaisuuksista tai vaihtopalvelusta taikka suoraan pääomatakuusta, joka alkaa maksatusvaiheessa, aiheutuvia kustannuksia ja maksuja ei tarvitse sisällyttää kustannusten ylärajaan, vaan niistä voidaan periä maksu. Pääomatakuun osalta perittävät kustannukset on esitettävä nimenomaisesti ja erillisinä PEPP-avaintietolomakkeella ”Mitä kuluja sijoittajalle aiheutuu?”-kohdassa sekä PEPP-eläkeotteella ”Miten PEPP-tuotteeni on muuttunut viime vuoden aikana?”-kohdassa. PEPP-tarjoajan on tarvittaessa kyettävä kansallisen toimivaltaisen viranomaisen tai EIOPAn pyynnöstä esittämään näyttöä siitä, että kyseiset kulut liittyvät suoraan pääomatakuuseen.

Asetuksen 14–17 artiklassa säädetään tarkemmin riskienvähentämistekniikoista, joiden käyttämisestä on täsmennetty PEPP-tuotteen yhteydessä. PEPP-tarjoajien on arvioitava kokonaisvaltaisesti käytettyjä menetelmiä, lähestymistapoja ja tekniikoita sekä liitteessä III tarkoitettuja tietoja ja oletamuksia.

Jos PEPP-tarjoaja käyttää PEPP-tuotteen sijoitusstrategiansa osana riskienvähentämistekniikoita, niiden käyttämiselle on asetettava tavoite. Tavoitteen on 14 artiklan nojalla oltava yhdenmukainen PEPP-säästäjän tai säästäjien ryhmän eläketavoitteen kanssa. Lisäksi on noudatettava PEPP-asetuksen 47 artiklan 2 kohdassa säädettyjä ehtoja.

PEPP-tarjoajan on suunniteltava riskienvähentämistekniikka siten, että saavutetaan vakaa ja riittävä yksilöllinen PEPP-tuotteen eläketulo ottaen huomioon PEPP-säästäjän tai säästäjien ryhmän odotetun jäljellä olevan kerryttämisvaiheen pituus ja PEPP-säästäjän valitsema eläkkeen ulosmaksutapa. Ottaen huomioon stokastisen mallinnuksen tulokset, riskienvähentämistekniikan avulla tulee varmistaa, että odotettu tappio, laskettuna säästäjän säästösuunnitelman mukaisesti suorittamien maksusuoritusten summan ja kerryttämisvaiheen lopussa olevan odotetun kertyneen pääoman erotuksena, ei ole suurempi kuin 20 prosenttia stressiskenaariossa ja vastaa jakauman viidettä prosenttipistettä. Lisäksi riskienvähentämistekniikan avulla tulee pyrkiä ylittämään vuosittainen rahan arvon alentuminen vähintään 80 prosentin todennäköisyydellä 40 vuoden kerryttämisvaiheen aikana.

Jos perus-PEPP-tuotteen osalta, PEPP-tarjoaja ei tarjoa pääomatakuuta, PEPP-tarjoajan on käytettävä sijoitusstrategiaa, jonka avulla varmistetaan maksatusvaiheen alkaessa ja sen aikana pääoman kattaminen vähintään 92,5 prosentin todennäköisyydellä ottaen huomioon stokastisen mallinnuksen tulokset. Tästä voidaan poiketa siten, että todennäköisyytenä voidaan harkita vähintään 80 prosenttia, jos jäljellä olevan kerryttämisvaiheen pituus on enintään 10 vuotta.

Jos suunnitellaan riskienvähentämistekniikkaa PEPP-säästäjien ryhmää varten, PEPP-tarjoajan on varmistettava jokaisen yksittäisen PEPP-säästäjän reilu ja tasapuolinen suoja sekä vähennettävä ryhmän yksittäisten PEPP-säästäjien kannustimia käyttäytyä opportunistisella tavalla.

PEPP-tarjoajan on varmistettava, että sen puolesta toimivien henkilöiden tulospalkkio ja riskienvähentämistekniikoiden toteuttaminen ovat omiaan edistämään riskienvähentämistekniikoiden tavoitteita.

PEPP-tarjoajan on turvattava riskienvähentämistekniikan asianmukaisuus, tehokkuus ja vaikuttavuus nimenomaisen menettelyn ja tuotehallinnan kehikon avulla. Menettelyä on tarkasteltava uudelleen säännöllisesti ja siitä on raportoitava valvojalle.

Jos PEPP-säästäjä vaihtaa sijoitusvaihtoehtoa tai PEPP-tarjoajaa, PEPP-tarjoajan on reilulla tavalla myötävaikutettava lähtevälle PEPP-säästäjälle mahdollisesti kohdennettujen varojen ja sijoitustuottojen siirtämiseen. PEPP-tarjoajan on varmistettava, että kohdennettujen varojen siirtäminen on reilua lähtevää ja jääviä PEPP-säästäjiä kohtaan.

Jos epäsuotuisia taloudellisia olosuhteita ilmenee kolmen vuoden kuluessa ennen PEPP-säästäjän jäljellä olevan kerryttämisvaiheen odotettua päättymistä, PEPP-tarjoajan on pidennettävä elinkaaren viimeistä vaihetta tai laajennettava riskienvähentämistekniikan käyttämistä asianmukaisella lisäajalla, kuitenkin enintään kolmella vuodella, kerryttämisvaiheen odotetusta päättymisestä. Tämä edellyttää PEPP-säästäjän nimenomaista suostumusta. Tämä on toteutettava PEPP-asetuksen 47 artiklassa säädettyjä ehtoja noudattaen.

Jos käytetään riskienvähentämistekniikkaa, jossa sijoitusten kohdentamista sopeutetaan siten, että sijoitusten taloudellisia riskejä vähennetään vastaamaan jäljellä olevaa kestoaikaa, PEPP-tarjoajan on määritettävä osake- ja velkasijoitusten keskimääräinen riskitaso. Samalla on varmistettava PEPP-asetuksen 41 artiklan vaatimusten noudattaminen kaikkien mahdollisten sijoitussalkun pienempien osien osalta, jotta ne vastaavat PEPP-tuotteen elinkaaren vaiheita.

PEPP-tarjoajan on suunniteltava PEPP-tuotteen elinkaaren vaiheet siten, että kauimpana kerryttämisvaiheen odotetusta lopusta olevat PEPP-sijoittajat sijoittavat säästövaransa sovitulla tavalla pitkäaikaisiin sijoituskohteisiin. Tarkoituksena on saavuttaa parempia sijoitustuottoja, kun pääoma sijoitetaan suuremmalla riskillä ja riskiensietokyky pitkällä aikavälillä yleensä on suurempi; tällaisia sijoituskohteita ovat esimerkiksi sijoitukset heikommin rahaksi muutettavissa oleviin sijoituskohteisiin sekä oman pääoman ehtoiset sijoituskohteet. PEPP-tarjoajan on varmistettava, että lähimpänä kerryttämisvaiheen odotettua loppua olevat PEPP-sijoittajat sijoittavat varansa pääosin helposti rahaksi muutettavissa oleviin sijoituskohteisiin sekä korkealaatuisiin ja mielellään kiinteätuottoisiin sijoituskohteisiin.

Jos riskienvähentämistekniikkana käytetään PEPP-säästäjien suorittamista maksuista tai sijoitustuotoista tehtäviä siirtoja henkivakuutusyhtiöiden vastuovelkaan tai muilla palveluntarjoajilla muun tyyppisiä varauksia, joita ei kohdenneta yksilöllisille PEPP-tileille, vaan ovat luonteeltaan kollektiivisia ja, joiden tarkoitus on tasoittaa tileille hyvitetävää tuottoa yli ajan, PEPP-tarjoajan on PEPP-sopimuksessa kerrottava läpinäkyvällä ja ymmärrettävällä tavalla siirtojen perusteet, joiden nojalla kertynyttä pääomaa tai sijoitustuottoja siirretään PEPP-säästäjän tai säästäjien ryhmän tileille tai tileiltä (asetuksen 16 artiklan 1 kohta).

Jotta PEPP-tileille voidaan allokoida sopimuksen mukainen pääoma, käytettäessä riskienvähentämistekniikoita on mahdollista tehdä varauksia. PEPP-tarjoajan voi hyvinä vuosina siirtää korvamerkittyjen sijoituserien pääomaa tai sijoitustuottoa varauksiin edellyttäen, että se tehdään

läpinäkyvällä ja ymmärrettävällä tavalla. Vastaavasti huonoina vuosina PEPP-tarjoajan on siirrettävä varauksista varoja PEPP-säästäjän tai säästäjien ryhmän tileille (asetuksen 16 artiklan 2 kohta).

PEPP-tarjoajan on voitava selvästi tunnistaa ja yksilöidä PEPP-säästäjien hyväksi sijoitetut varat. PEPP-tarjoaja ei voi käydä kauppaa omaan lukuunsa PEPP-säästäjille korvamerkityillä varoilla (asetuksen 16 artiklan 3 kohta).

Uuden PEPP-tuotteen luomista seuraavien kymmenen ensimmäisen vuoden aikana PEPP-tarjoaja voi osallistua varausten luomiseen antamalla lainaa tai tekemällä pääomasijoituksen PEPP-säästäjien varoihin. PEPP-tarjoajan on tällöin määritettävä ja esitettävä PEPP-sopimuksessa avoimella ja ymmärrettävällä tavalla varausten luomiseksi annettua lainaa tai tehtyä sijoitusta sekä voitto-osuuksien jakoa koskevat ehdot sekä enintään kymmenen vuoden aikana tehtävän asteittaisen sijoitusten purkamisen mallinsa.

Jos PEPP-tarjoaja takaa alatileille tai sopimukseen liitetyille säästövaroilta vähimmäistuoton, sen on selvästi kuvattava takuun ominaisuudet rajoituksineen ja kynnyksineen. PEPP-tarjoajan on myös täsmennettävä, koskeeko takuu rahan arvon alentumista vastaan sopeutettuja tuottoja vai nimellisiä tuottoja. Nämä tiedot on esitettävä PEPP-avaintietolomakkeella sekä PEPP-eläkeotteella.

Asetuksen liitteessä I säädetään lisäksi PEPP-avaintietolomakkeen tietojen esitysjärjestyksen vakiomallista, liitteessä II PEPP-eläkeotteen esitysjärjestyksen vakiomallista ja liitteessä III eräistä vakuutusmatemaattisista laskutavoista.

2.3.2 Tekninen täytäntöönpanostandardi valvontaraportoinnista

KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOASETUS (EU) 2021/897, annettu 4 päivänä maaliskuuta 2021, teknisistä täytäntöönpanostandardeista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/1238 soveltamiseksi toimivaltaisille viranomaisille annettavien valvontaa koskevien raporttien muodon sekä toimivaltaisten viranomaisten välisen ja niiden ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen välisen yhteistyön ja tietojenvaihdon osalta.

Asetuksen 1 artiklassa säädetään valvontaraportoinnin tietojen teknisestä esittämismuodosta (engl. formats and representations), esimerkiksi rahamääräisten arvojen, prosenttiosuuksien, kokonaislukujen sekä positiivisten ja negatiivisten lukujen esittämisestä.

Asetuksen 2 artiklassa säädetään valuuttaan liittyvistä käsitteistä ja niiden esittämisestä. Raportointivaluutalla tarkoitetaan PEPP-tarjoajan tilinpäätöksen laatimisessa käytettyä valuuttaa, jollei toimivaltainen viranomainen toisin määrää (2 artiklan 1 kohta). Rahamääräiset tiedot ja kuviot on esitettävä raportointivaluutassa, mikä edellyttää muiden valuuttojen arvojen muuntamista raportointivaluuttaan, jollei asetuksessa toisin säädetä (2 artiklan 2 kohta). Muussa valuutassa olevien varojen ja vastuiden arvot on muunnettava raportointivaluutaksi sulkemisarvoon sinä päivänä, joka on raportointiajanjakson viimeisenä päivänä, jolloin kyseessä olevien varojen tai vastuiden sulkemisarvo on saatavilla (2 artiklan 3 kohta). Tuottojen ja kulujen arvo on muunnettava raportointivaluuttaan käyttäen kirjanpidossa sovellettua muuntamisperustetta (2 artiklan 4 kohta). Muuntaminen raportointivaluuttaan on laskettava käyttäen valuuttakurssia, joka on saatu samasta lähteestä kuin on käytetty PEPP-tarjoajan tilinpäätöksessä, jollei toimivaltainen viranomainen toisin määrää (2 artiklan 5 kohta).

PEPP-tarjoajien on vuosittain lähetettävä komission delegoidun asetuksen (EU) 2021/896 1 artiklassa tarkoitettut tiedot 3 artiklassa ja siinä viitatuissa liitteissä tarkoitettuja raportointipohjia

käyttäen. Lähetettävät tiedot koskevat itse lähettämistä, PEPP-tuotetta ja raportointia, PEPP-säästäjiä, varoja, PEPP-tarjoajien hallinnassa olevien yhteissijoituserien läpivalaisua sekä avoimena olevien johdannaissijoitusten kokonaiskuva.

Asetuksen 5—8 artiklassa säädetään valvontaviranomaisten välistä yhteistyötä ja tietojenvaihtoa koskevat yleiset säännökset.

Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen on helpotettava kotivaltion ja vastaanottavan valtion toimivaltaisten viranomaisten välistä säännöllistä tietojenvaihtoa. Jos toimivaltaisten viranomaisten kahdenvälinen tietojenvaihto koskee Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen tehtävien hoitamista, Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen on pidettävä tietoisena kahdenvälisestä tietojenvaihdosta (5 artikla).

Toimivaltaisten viranomaisten on toimitettava keskitettyjen yhteyspisteiden tiedot EIOPAlle ja ilmoitettava sille kaikista näiden tietojen muutoksista. EIOPA ylläpitää ajan tasalla olevaa luetteloa keskitetyistä yhteyspisteistä ja asettaa luettelon toimivaltaisten viranomaisten saataville (6 artikla).

Toimivaltaisten viranomaisten ja EIOPAn on toimitettava yhteistyöhön ja tietojenvaihtoon liittyvät tiedot ja asiakirjat turvallisella tavalla sähköisesti. Toimivaltaisten viranomaisten on annettava sähköinen vahvistus saatuaan kyseiset tiedot ja asiakirjat (7 artikla).

Toimivaltaisten viranomaisten ja EIOPAn on ilmaistava määrät euroina keskinäisessä tietojenvaihdossaan. Toimivaltaiset viranomaiset voivat kuitenkin sopia käyttävänsä kahdenvälisessä tietojenvaihdossaan muuta valuuttaa (8 artikla).

Asetuksen 9—12 artiklassa säädetään valvontaviranomaisten välistä yhteistyötä ja tietojenvaihtoa koskevat säännökset, siltä osin kuin kyse on PEPP-tuotteen rekisteröinnistä ja sen poistamisesta rekisteristä.

Asetuksen 9 artiklassa annetaan tarkemmat säännökset PEPP-tuotteen rekisteröimisestä ja 10 artiklassa säännökset uuden alatilin avaamisesta.

Asetuksen 11 artiklan mukaan toimivaltaisten viranomaisten on toimitettava EIOPAlle asetuksen liitteessä XIV vahvistettua mallia käyttäen linkki asetuksen (EU) 2019/1238 47 artiklassa tarkoitettua kerryttämisvaihetta koskevia edellytyksiä sääntelevien kansallisten lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten teksteihin; asetuksen (EU) 2019/1238 57 artiklassa tarkoitettua maksatusvaiheeseen liittyvät edellytykset ja c) tarvittaessa tiedot kansallisella tasolla vahvistetuista lisämenettelyistä etujen ja kannustimien hakemiseksi.

Asetuksen 12 artiklassa annetaan tarkemmat säännökset PEPP-tuotteen rekisteristä poistamiseksi.

Asetuksen 13 ja 14 artiklassa säädetään valvontaviranomaisten jatkuvasta yhteistyöstä ja säännöllisestä tietojenvaihdosta. Asetusluonnoksen 15—17 artiklassa säädetään tapauskohtaisesta yhteistyöstä ja tietojenvaihdosta. 15 artikla koskee yhteistyö- tai tietojenvaihtopyynnön toimittamista, 16 artikla yhteistyö- tai tietojenvaihtopyyntöön vastaamista ja 17 artikla yhteistyötä ja tietojenvaihtoa rikkomistapauksissa.

2.3.3 Valvonnan yhdenmukaisuutta tarkentava asetus

KOMISSION DELEGOITU ASETUS (EU) 2021/896, annettu 24 päivänä helmikuuta 2021, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/1238 täydentämisestä valvontaa koskevan raportoinnin yhdenmukaisuuden varmistamiseksi toimitettavien lisätietojen osalta.

Asetus tarkentaa PEPP-tarjoajasta annettavia tietoja. Asetuksen (EU) 2019/1238 40 artiklan 1–5 kohdassa tarkoitettujen lisätietojen on sisällettävä: a) kuvaus PEPP-tarjoajan PEPP-tuotteista aiheutuvien riskien hallitsemiseksi käyttämästä riskienhallintajärjestelmästä, mukaan lukien PEPP-tarjoajan hallinto; b) kuvaus PEPP-tarjoajan harjoittamasta liiketoiminnasta suhteessa PEPP-tarjoajan toimialaan, mukaan lukien tehtyjen sijoitusten tyyppi ja niiden hallinnointi, tiedot siitä, onko sijoittaminen aktiivista vai passiivista ja tarjotaanko takuita vai ei, ja tiedot riskien vähentämistekniikoiden soveltamisesta sekä liiketoiminnan suuruudesta mitattuna maksuilla ja varojen arvolla ja luettelo, jossa ilmoitetaan PEPP-tarjoajan kotijäsenvaltio ja sen mahdolliset vastaanottavat jäsenvaltiot; c) tiedot siitä, mitä kirjallisia toimintaperiaatteita PEPP-tarjoajilla on oltava kyseeseen tulevien riskien käsittelemiseksi; d) soveltuvin osin tiedot vakavaraisuustarkoituksiin sovelletuista arvostusperiaatteista; e) yleiskatsaus PEPP-tuotteen tarjontaan sisältyvistä tai liittyvistä riskeistä ja siitä, miten PEPP-tarjoaja aikoo hallita kyseisiä riskejä, joihin kuuluvat muun muassa rahoitus- ja likviditeettiriskit, markkinariskit, luottoriskit, maineriskit sekä ympäristöä, yhteiskuntaa ja hyvää hallintotapaa koskeviin näkökohtiin liittyvät riskit; f) tiedot PEPP-tarjoajan pääomarakenteesta, mukaan lukien vakavaraisuussuhteet ja vivutustasot; g) tiedot PEPP-tarjoajan hallussa olevista sopimuksista tai kolmansien osapuolten kanssa tehdyistä sopimuksista, mukaan lukien velvoitteet PEPP-säästäjiä kohtaan maksatusvaiheen aikana tai PEPP-alatilien tarjoamiseksi.

2.3.4 Asetus tuotteita koskevista EIOPA:n interventiotoimista

KOMISSION DELEGOITU ASETUS (EU) 2021/895, annettu 24 päivänä helmikuuta 2021, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/1238 täydentämisestä tuotteita koskevien interventiotoimien osalta.

Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen (EIOPA) on voitava soveltaa selkeitä perusteita ja seikkoja määrittäessään, onko olemassa merkittävä sijoittajansuojaa koskeva ongelma tai finanssimarkkinoiden moitteettomaan toimintaan ja eheyteen tai koko finanssijärjestelmän tai sen osan vakautteen kohdistuva uhka unionissa. Asetuksessa täsmennetään kyseiset perusteet ja seikat.

Asetuksella varmistetaan johdonmukainen lähestymistapa unionissa ja samalla mahdollistetaan EIOPAn tarkoituksenmukaiset toimet silloin kun ilmenee odottamattomia epäsuotuisia tapah-
tumuja tai odottamatonta epäsuotuisaa kehitystä.

Uhan olemassaolo on yksi edellytys EIOPAn interventiotoimille, joilla pyritään turvaamaan finanssi- tai hyödykemarkkinoiden moitteeton toiminta ja eheys tai finanssijärjestelmän vakaus.

Lisäksi on tarpeen ottaa huomioon PEPP-tarjoajan tai PEPP-jakelijan erityistilanne ja olosuhteet siltä osin kuin ne saattavat osaltaan vaikuttaa asetuksen (EU) 2019/1238 65 artiklan 9 kohdassa tarkoitettuun PEPP-säästäjään kohdistuvaan ongelmaan.

3 Nykytila ja sen arviointi

Pitkäaikainen eläkesäästäminen voidaan toteuttaa usean eri rahoitusvälineen tai vakuutuksen kautta, joita tarjoavat erilaiset rahoitus-, vakuutus- ja lisäeläkelaitokset. Eläkesäästämis tuotteet,

samoin kuin niiden tarjoamista koskevat rakenteet, ovat toistaiseksi muotoutuneet kansallisista lähtökohdista. Uusi PEPP-tuote ei vaikuta nykyisiin kansallisiin lakisääteisiin eläkejärjestelmiin ja, ammatillisiin lisäeläkejärjestelmiin ja -tuotteisiin eikä yksilöllisiin eläkevakuutus tuotteisiin. PEPP-tuote ei siten korvaa jo markkinoilla olevia tuotteita. PEPP-asetus ei myöskään rajoita finanssialan toimijoiden mahdollisuuksia tuotekehitykseen.

On kuitenkin huomattava, että yleisesti ottaen verosäännöksillä on ollut olennainen merkitys eläketuotteiden muotoutumiselle. PEPP-asetus ei vaikuta kansallisiin verosäännöksiin. Verotuksessa periaate on, että vastaavia tuotteita on kohdeltava syrjimättömästi. Verokannusteet tai niiden puuttuminen vaikuttaa sekä tarjontaan että kysyntään. Suomessa on asetettu tavoitteeksi työurien pidentäminen ja sen myötä muutettu niitä verosäännöksiä, jotka koskevat eläketuotteita, eli lähinnä eläkevakuutuksia ja pitkäaikaissäätämisen tilejä (PS-tilejä). Näihin kohdistuneet veromuutokset ovat käytännössä johtaneet siihen, että kyseisille eläketuotteille ei ole kysyntää, eikä eläkevakuutuksia enää aktiivisesti tarjota kuluttajille. PEPP-asetus perustuu oletta- maan, että omaehtoinen varautuminen eläkeajan toimeentuloon on suotavaa ja että jäsenvaltiot liittäisivät siihen kannusteita.

Kun 2000-luvun alkupuolella eläkevakuutusten uusmyynnin kappaleluku oli yli 40.000 ja parhaimmillaan yli 90.000 vuodessa, veromuutosten jälkeen uusmyynti hiipui. Vuoden 2013 veromuutosten jälkeen, eläkesäästäminen säästämismuotona menetti merkityksensä. Yksi syy tähän lienee se, että säästösummien nostaminen vasta varsin korkeassa iässä ei ole eläkesäästäjien näkökulmasta mielekäästä. Eläkevakuutusten uusmyynti on niin vähäistä, että Finanssiala ry on lopettanut sen tilastoinnin vuonna 2016. Eläkevakuutusten uusmyynnin voidaan arvioida olevan alle 1000 kpl uutta sopimusta vuositasolla. Vastaava kehitys koskee PS-tilejä. Veromuutosten jälkeen niitä ei juurikaan ole enää solmittu, ja niiden aktiivinen markkinointi on lopetettu. Nämä ovat niin vähäisiä määriä, että yhdenkään henkivakuutusyhtiön tai muun palveluntarjoajan ei liene mielekäästä tuoda uutta tuotetta markkinoille, vaikka koko kysyntä kohdistuisi tähän tuot- teeseen.

PEPP-tuote on kuori, jonka alle voidaan räätälöidä kombinaatio vakuutus- ja rahoitusalan tuot- teita pitkäaikaista eläkesäästämistä varten. PEPP-tuotteen tarjoamista koskeva lainsäädäntöke- hikko on luotu PEPP-asetuksella. PEPP säästämiseen voi sisältyä kansallisesti määriteltyjä ve- roetuja tai kannusteita, mutta PEPP-säästäminen on lähtökohdiltaan mahdollista myös ilman erityisiä verokannusteita. Periaatteessa verokannusteiden ei tulisi olla ratkaisevia. Jos tuotteen ominaisuudet ovat kilpailukykyiset, kuluttajien tulisi ostaa tuote myös ilman veroetuja.

On huomattava, että rajat-ylittävä omien tuotteiden tarjoaminen on lähtökohtaisesti mahdollista suurimmalle osalle rahoitus- ja vakuutustoimialalla toimiville yrityksille. Näin ollen PEPP-toi- minnan aloittaminen ei ole edellytys rajat ylittävälle rahoitus- tai vakuutus tuotteen tarjoami- selle, vaan myös muita tuotteita voidaan tarjota joko kiinteästä toimipaikasta käsin tai rajat- ylittävästi. PEPP tuotetta on siirtymäajan jälkeen tarjottava vähintään yhdessä toisessa jäsen- valtiossa. Muiden vastaavien tuotteiden osalta tällaista vaatimusta ei ole, vaan tuotteen tarjoa- minen voidaan lopettaa, mikäli se ei ole yritykselle kannattavaa.

On mahdollista, että jäsenvaltioissa on sellaisia verotuettuja tai verokannusteita sisältäviä tuot- teita, joita ei myydä sellaisille luonnollisille henkilöille, joilla ei ole vakituinen asuinpaikka tai eivät ole verovelvollisia tietyssä valtiossa. Tällaisia tuotteita ovat esimerkiksi tietyt kansalliseen lainsäädäntöön perustuvat osakesäästötilit.

PEPP-asetus ei laajenna niiden rahoitus- ja vakuutustoimialan yritysten toimilupia, jotka voivat harjoittaa PEPP-toimintaa. Näin ollen lähtökohtana on pidettävä, että jokainen yritys voi har- joittaa PEPP-toimintaa vain nykyisen toimilupansa puitteissa. Esimerkiksi vakuutusyritysten

osalta tämän tarkoittaa vakuutusten tarjoamista ja siihen liittyvää liitännäistoimintaa. Kun Suomessa eläkesäätiöt ja vakuutuslainsäädännön ei voi harjoittaa yksilöllistä henkivakuutustoimintaa, ne eivät myöskään voi harjoittaa PEPP-toimintaa. Tästä johtuu, että suomalaisten henkivakuutusyhtiöiden tarjoamat PEPP-tuotteet ovat aina lähtökohtaisesti vakuutuksia. Liitännäistoimintana henkivakuutusyhtiöt voivat myydä ja markkinoida esimerkiksi samaan konserniin kuuluvien yritysten tuottamia finanssituotteita ja palveluja.

Tarjoamista ei ole täysin harmonisoitu PEPP-asetuksella. Yleiseen etuun liittyviä kansallisia säännöksiä voidaan edelleen soveltaa. Esimerkiksi vakuutuslainsäädännön 9 §:ssä säädetään, että jos vakuutuksenantaja tai sen edustaja on vakuutusta markkinoitaessa tai yleensä myös sopimuksen voimassaoloaikana jättänyt vakuutuksenottajalle antamatta tarpeellisia tietoja vakuutuksesta tai antanut hänelle siitä virheellisiä taikka harhaanjohtavia tietoja, vakuutuslainsäädännön katsotaan olevan voimassa sen sisältöisenä kuin vakuutuksenottajalla oli saamiensa tietojen perusteella ollut aihetta käsittää. Vastaava säännös on vakuutuslainsäädännön osalta vakuutusten tarjoamisesta annetun lain 74 §:n 2 momentissa.

Kun kyse on PEPP-tuotteesta, tuotteen on täytettävä kaikki ne säännökset, jotka koskevat PEPP-tuotetta ja lisäksi kansallisia vastaavia tuotteita ja tarjoamista koskevat lisäkriterit, muutamaa vähäistä poikkeusta lukuun ottamatta. Kun PEPP-tuotetta on tarjottava vähintään kahdessa valtiossa, tarkoittaa tämä, että palveluntarjoajalla tulee olla järjestelmät, joilla pystytään täyttämään vähintään kahdessa valtiossa edellytetyt tietojenantosäännökset. Tämän johdosta PEPP-tuotteen hallinnointi on lähtökohtaisesti aina vähintään yhtä raskasta kuin kansallisen tuotteen hallinnointi. Kun PEPP-asetuksesta seuraa lisävaateita, kuluttajansuojan taso on korkea.

Asetuksen 51 artiklan mukaan, PEPP-asiakkaiden ja PEPP-tarjoajien tai PEPP-jakelijoiden välisten asetuksesta johtuviin oikeuksiin ja velvollisuuksiin liittyvien riitojen ratkaisua varten on perustettava Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/11/EU mukainen asianmukainen, riippumaton, puolueeton, avoin ja tehokas vaihtoehtoinen riitojenratkaisumenettely hyödyntäen tapauksen mukaan olemassa olevia toimivaltaisia elimiä. Tällaisten vaihtoehtoisten riitojenratkaisumenettelyjen on oltava sovellettavissa PEPP-tarjoajiin tai PEPP-jakelijoihin, joita kohtaan menettely on käynnistetty, ja asianomaisen vaihtoehtoisen riitojenratkaisuelimen toimivallan on ulotuttava näihin PEPP-tarjoajiin tai PEPP-jakelijoihin.

Valitusmenettelystä tuomioistuimessa tai sen ulkopuolella annettavia yleisiä tietoja, jotka koskevat vakuutuksenantajasta valittamista, on käsitelty esimerkiksi kuluttajansuojalain 2 luvun 8 b §:ssä, vakuutusten tarjoamisesta annetun lain 32 §:n 3 kohdassa, vakuutuksesta annettavien tietojen toimittamistavasta annetussa valtioneuvoston asetuksessa sekä lain esitöissä (HE 172/2017 vp, s. 32 ja 55; vrt. PEPP-asetuksen 50 artiklan 4 ja 5 kohta). Lisäksi vastaaminen joutuisasti asiakkaan vakuutushakemukseen ja tiedusteluihin sopimussuhteen kestäessä sekä sopimuksen päättyessä on vakuutuksenantajia velvoittavan hyvän vakuutustavan mukaista. PEPP-asetuksen 50 artiklan 3 kohdassa säädetään valitukseen vastaamisen määräajoista (yleensä enintään 15 työpäivää tai poikkeustilanteessa enintään 35 työpäivää) yksityiskohtaisemmin kuin voimassa olevassa kansallisessa lainsäädännössä. PEPP-asetuksen 50 artiklan 5 kohdassa säädetään lisäksi tarkemmin velvollisuudesta ilmoittaa, miten kyseessä olevasta vaihtoehtoisestä riidanratkaisuelimestä ja sen käyttöön liittyvistä edellytyksistä on saatavilla lisätietoja.

Voidaan arvioida, että PEPP-asetuksessa säädetty tietojenantovelvollisuudet ovat riittävät eikä kansallisessa lainsäädännössä ole välttämätöntä tarvetta säätää asiasta tarkemmin.

Finanssivalvonnasta annetun lain 71 a §:n mukaan Finanssivalvonnan on ylläpidettävä järjestelmää, jonka kautta se voi vastaanottaa ilmoituksia finanssimarkkinoita koskeviin säännöksiin

liittyvistä väärinkäytösepäilyistä. Tätä Finanssivalvonnan järjestelmää voidaan käyttää myös PEPP-tuotteisiin liittyviin ilmoituksiin. Hallintolain 8 §:n 1 momentin nojalla Finanssivalvonnan on toimivaltansa rajoissa annettava asiakkailleen tarpeen mukaan hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa sekä vastattava asiointia koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin. Neuvonta on maksutonta (vrt. PEPP-asetuksen 50 artikla 6 kohta).

Suomessa vakuutusosalalla toimivia tuomioistuinten ulkopuolisia riidanratkaisuelimiä, jotka on ilmoitettu kuluttajariitojen vaihtoehtoisesta riidanratkaisusta sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 ja direktiivin 2009/22/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/11/EU nojalla Euroopan komission ylläpitämään luetteloon, ovat ensi sijassa FIN-NET:in jäseninä olevat kuluttajariitalautakunta ja FINE (Vakuutus- ja rahoitusneuvonta sekä Vakuutuslautakunta, Pankkilautakunta ja Arvopaperilautakunta). FIN-NET:in kautta valittaja voi tehdä valituksen oman asuinjäsenvaltionsa toimivaltaisten viranomaisten kautta, jos halutaan tehdä valitus toisessa ETA-valtiossa sijaitsevasta finanssialan palveluntarjoajasta. FIN-NET-järjestelmää voidaan edelleen käyttää, jos sopimus on tehty muuten kuin tietoverkon välityksellä. Verkkovälittaisen riidanratkaisuforumin (ODR-foorumi) kautta kuluttaja voi saattaa verkossa tehtyä sopimusta koskevan riita-asiansa tuomioistuimen ulkopuolisen riidanratkaisuelimen (ADR-elin) käsiteltäväksi elinkeinonharjoittajan kotimaassa. Kuluttaja voi täyttää sähköisen valituslomakkeen omalla äidinkielellään ja pyytää myös ratkaisun samalla kielellä. ODR-foorumi selvittää toimivaltaisen ADR-elimien, toimittaa vastapuolena olevalle elinkeinonharjoittajalle valituksen, tiedot toimivaltaisista ADR-elimistä sekä tiedon siitä, että osapuolten tulisi sopia siitä, minkä ADR-elimien käsiteltäväksi asia siirretään (vrt. PEPP-asetuksen 51 artiklan 1 kohta).

FINE:ssä asioiden käsittelyn edellytyksenä on se, että osapuolena olevan finanssipalveluntarjoajan kotipaikka on Suomessa taikka sillä on Suomessa tytäryhtiö tai sivuliike ja että se on Finanssiala ry:n jäsen. Muissa tilanteissa edellytyksenä on se, että palveluntarjoaja on tehnyt erillisen sopimuksen FINE:n palvelujen käyttämisestä. Käytännössä lähes kaikki Suomessa toimivat finanssipalvelujen tarjoajat ovat FA:n jäseniä. Kun PEPP-asetus ei laajenna toimilupakysseisten FA:n jäseninä olevien finanssipalvelujen tuottajien tarjoamat PEPP-tuotteet kuuluvat lähtökohtaisesti FINE:n ratkaistaviksi.

Voidaan arvioida, että nykyiset vaihtoehtoisia riidanratkaisua koskevat toimielimet ja rajat ylittäviä tilanteita koskevat valitusmahdollisuudet ovat riittävät eikä kansallisessa lainsäädännössä ole välttämätöntä tarvetta säätää asiasta tarkemmin.

3.1 Asetuksen kohde, määritelmät, sovellettava lainsäädäntö ja PEPP-sopimus

PEPP-tuote on itsenäinen tuote. PEPP-tuotteen tarjoamista koskeva lainsäädäntökehikko on määritelty PEPP-asetuksessa. Asetuksessa on myös PEPP-tarjoamiseen liittyviä lisäsäännöksiä, eli asetuksesta seuraa aiemmin kuvattuja lisävaatimuksia.

PEPP-asetuksella yhdenmukaistetaan joitakin PEPP-tuotteen keskeisiä ominaisuuksia, jotka liittyvät avaintekijöihin, kuten jakeluun, sopimusten vähimmäissisältöön, sijoituspolitiikkaan, palveluntarjoajan vaihtoon taikka rajat ylittävään tarjoamiseen ja siirrettävyyteen. Vakioitu kansallista tarjontaa täydentävä tuote olisi lähtökohtaisesti eläkesäästäjälle yksinkertaisempi, kustannustehokkaampi ja vertailukelpoisempi eri palveluntarjoajien välillä kuin jo markkinoilla olevat muut eläkesäästämisen muodot.

Koska asetus on suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä, asetuksen soveltaminen Suomessa edellyttää lähinnä muutamia teknisuonteisia täsmennyksiä.

Kun kyse on vakuutusten tarjoamisesta, sovelletaan direktiivien sektorikohtaisia säännöksiä, siten kuin ne on pantu täytäntöön kansallisesti. Tämä on myös lähtökohta, kun kyse on rahoituspalvelujen ja tuotteiden tarjoamisesta.

Poikkeukset direktiivisäännöksistä on määritelty asetuksen 23 artiklassa, ja siksi on tarpeen sulkea pois ne kansalliset säännökset, joilla 23 artiklassa mainitut direktiivikohdat on pantu täytäntöön.

Voimassa olevaan lainsäädäntöön on tarpeen määritellä, mitkä viranomaiset toimivat PEPP-asetuksessa tarkoitettuina toimivaltaisina viranomaisina. Toimivaltaisina viranomaisina ovat Finanssivalvonta joka valvoo PEPP-tarjoajia ja PEPP-jakelijoita ja Verohallinto joka vastaa verotuksen toimeenpanosta Suomessa. Säännös, joka määrittelee Finanssivalvonnan toimivaltaiseksi viranomaiseksi muissa kuin verotuksen toimeenpanoa koskevissa kysymyksissä, on tarpeen lisätä vakuutus- ja rahoitusalan yleislakina olevaan Finanssivalvonnasta annettuun lakiin (878/2008) (vrt. PEPP-asetuksen 2 artiklan 18 kohta ja 61 artikla). Ratkaisulla ei ole tarkoitus kaventaa kuluttajansuojalaissa (78/1978), Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetussa laissa (661/2012) tai kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetussa laissa (566/2020) säädettyä kuluttaja-asiamiehen toimivaltaa kuluttajia koskevissa asioissa.

3.2 Seuraamukset

Vakuutusten tarjoamisesta annetun lain esitöissä on todettu, että Finanssivalvonnan valvonta-toimenpiteitä ja hallinnollisia seuraamuksia kokonaisuutena sovelletaan kaikkeen vakuutusten tarjoamisesta annetun direktiivin täytäntöön panemiseksi annettujen kansallisten säännösten rikkomiseen.

Finanssivalvonnan toimivaltuuksiin kuuluvat valvontatoimenpiteet ja hallinnolliset seuraamukset voidaan rikkomuksen vakavuuden mukaan sopeuttaa kulloinkin käsillä olevaan tilanteeseen. Finanssivalvonnalla on riittävä toimivalta suorittaa valvontatoimenpiteitä ja määrätä hallinnollisia seuraamuksia, jotka ovat tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia (HE 172/2017 vp, s. 176). Voimassa olevassa kansallisessa lainsäädännössä ei ole säädetty vakuutusten tarjoamista koskevien rikkomusten tai laiminlyöntien osalta nimenomaisia rikosoikeudellisia seuraamuksia, eikä tällaisia säännöksiä ole siten ilmoitettu komissiolle tai Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle (vrt. PEPP-asetuksen 67 artiklan 1 kohdan ensimmäinen, toinen ja kolmas alakohta ja 70 artiklan 3 kohta). Samoin voidaan toimia PEPP-tuotteen rekisteröintiin, kehittämiseen, ja jakeluun sovellettavien säännösten seuraamusjärjestelmän osalta. Rikosoikeudellisten seuraamuksille ei arvioida olevan tarvetta (vrt. PEPP-asetuksen 67 artiklan 1 kohdan toinen alakohdan ns. jäsenvaltio-optio ja 70 artiklan 3 kohta).

Vakuutusten tarjoamista koskevien hallinnollisten seuraamusten määräämisestä ja muista tarvittavista valvontatoimenpiteistä on säädetty vakuutusten tarjoamisesta annetussa laissa, erityisesti 10 ja 66–73 §:ssä, ja Finanssivalvonnasta annetussa laissa, erityisesti sen 3 ja 4 luvuissa. Kunkin säännöksen soveltamisala ilmenee näiden pykälistä itsestään sekä seuraamukset osittain Finanssivalvonnasta annetun lain säännöksistä, toisin sanoen yleistä soveltamisalasäännöstä ei ole. Voimassa olevassa vakuutusala koskevassa lainsäädännössä on lähtökohtaisesti käsitelty PEPP-asetuksessa tarkoitettut tilanteet, joihin seuraamuksia on sovellettava, lukuun ottamatta siirrettävyysspalveluun tai säilytysyhteisön valvontatehtäviin, PEPP-avaintietoasiakirjaan, etuusotteeseen, biometristä riskiä sisältäviin sopimusjärjestelyihin sekä kerryttämis- ja maksatusvaiheeseen liittyvien rikkomusten tai laiminlyöntien seuraamuksia (vrt. PEPP-asetuksen 67 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen seuraamusten soveltamisalasäännös). Sanktioitavista teonkuvauksista ja seuraamuksista on säädetty ennustettavasti ja riittävän yksityiskohtaisesti kansallisessa laissa.

Asetuksen 67 artiklassa on säädetty vähimmäisvaatimukset seuraamuksista ja muista toimenpiteistä sekä niiden soveltamistilanteista, joita kansallisessa lainsäädännössä on toimivaltaiselle viranomaiselle annettava. Asetuksen 67 artiklan 3 kohta jättää lisäksi jäsenvaltioille säännösten täytäntöönpanossa jonkin verran liikkumatilaa, sen velvoittaessa jäsenvaltiot antamaan säännöksessä kuvatut valtuudet toimivaltaiselle viranomaiselle kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti. Asetuksen jäsenvaltiolle jättämää kansallista liikkumavaraa ei hallinnollisten seuraamusmaksujen osalta esityksessä ehdoteta käytettävän. Tämä on linjassa muiden voimassa olevien rahoitusmarkkinoita koskevien hallinnollisten seuraamussäännösten kanssa, joiden täytäntöönpanossa ei ole annettu EU-säädösten vähimmäisvaatimukset ylittävää sääntelyä seuraamusmaksujen soveltamisalan taikka niiden suuruuden osalta.

On sen sijaan huomattava, että Finanssivalvonta voi jo nykyisten toimivaltuuksiensa perusteella käyttää 67 artiklan 3 kohdan a-c alakohdissa tarkoitettuja hallinnollisia toimenpiteitä.

Julkisesta varoituksesta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 39 §:ssä (vrt. PEPP-asetuksen 67 artiklan 3 kohdan a alakohta). Finanssivalvonnan toimivallasta kieltää vakuutusten tarjoaminen säädetään vakuutusten tarjoamisesta annetun lain 70 §:ssä. Pykälää koskevista esityksissä on tarkennettu, että samalla voidaan myös varoittaa aloittamasta toimintaa uudelleen tai toistamasta rikkomusta tai laiminlyöntiä (HE 172/2017 vp, s. 181). Kieltoa voidaan tehostaa Finanssivalvonnasta annetun lain 33 a §:ssä tarkoitetulla uhkasakolla (vrt. PEPP-asetuksen 67 artiklan 3 kohdan b alakohta). Finanssivalvonnasta annetun lain 28 §:ssä säädetään Finanssivalvonnan toimivallasta kieltää enintään viideksi vuodeksi henkilöä toimimasta esimerkiksi vakuutusentarjoajan hallituksen jäsenenä ja varajäsenenä, hallintoneuvoston jäsenenä ja varajäsenenä, toimitusjohtajana ja toimitusjohtajan sijaisena sekä toimitusjohtajan välittömään alaisuuteen kuuluvissa tehtävissä, jotka ovat toimilupavalvottavan ylimpiä johtotehtäviä tai joissa tosiasiallisesti johdetaan sen toimintaa. Tällöin edellytetään, että henkilö on osoittanut tehtävänsä hoidossa ilmeistä taitamattomuutta tai varomattomuutta ja on ilmeistä, että se voi vaarantaa vakavasti finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumisen (vrt. PEPP-asetuksen 67 artiklan 3 kohdan c alakohta). Vakuutusten tarjoamisesta annetun lain 71 §:n 1 momentin 2–4 kohdassa sekä Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa ja 41 a §:n 4, 7 ja 15 momentissa säädetään seuraamusmaksun määräämisestä, kun on rikottu tai laiminlyöty noudattaa vakuutusten tarjoamisesta annetun lain 68 tai 71 §:n säännöksiä (vrt. PEPP-asetuksen 67 artiklan 3 kohdan d–g alakohta). Päätöksen perustelemisesta säädetään hallintolain 45 §:n 1 momentissa ja muutoksenhausta Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:ssä (vrt. PEPP-asetuksen 67 artiklan 4 kohta). Finanssivalvonnasta annetun lain 44 a §:ssä säädetään seuraamuksista ja muista päätöksistä ilmoittamisesta Euroopan valvonta- ja lisäeläkeviranomaiselle, sekä lain 50 §:ssä säädetään yhteistyöstä ETA-valtioiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa (vrt. PEPP-asetuksen 67 artiklan 5 kohta).

Voimassa olevan kansallisen lainsäädännön mukaan Finanssivalvonta määrää hallinnollisia seuraamuksia ja muita toimenpiteitä suoraan Finanssivalvonnasta annetun lain 33, 33 a ja 38–41 a §:n nojalla, yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa lain 3 c §:n 1 momentin, 50 §:n ja 54–65 c §:n nojalla, sekä saattamalla asian tuomioistuimen käsiteltäväksi lain 35 a ja 73 §:n nojalla (vrt. PEPP-asetuksen 68 artiklan 1 kohta). Seuraamusmaksun määräämisessä huomioon otettavista asioista säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 41 §:n 1 ja 2 momentissa sekä säännöksiä tarkentavissa lain esityksissä (HE 32/2012 vp, s. 279; vrt. PEPP-asetuksen 68 artiklan 2 kohta).

Finanssivalvonnasta annetun lain 43 §:ssä säädetään hallinnollisen seuraamuksen ja muun päätöksen julkistamisesta sisällöltään PEPP-asetuksen 69 artiklaa vastaavalla tavalla. Finanssivalvonnasta annetun lain 44 a §:ssä säädetään hallinnollisen seuraamuksen ja muun päätöksen toi-

mittamisesta Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle sisällöltään PEPP-asetuksen 70 artiklaa vastaavalla tavalla, siltä osin kuin PEPP-asetuksessa tarkoitettut velvollisuudet koskevat Finanssivalvontaa.

3.3 Loppusäännökset

Henkilötietoja käsitellessään Finanssivalvonnan on toiminnassaan otettava huomioon luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) ja kansallinen tietosuojalaki (1050/2018) (vrt. PEPP-asetuksen 71 artikla).

PEPP-asetusta täydentävät kansalliset säännökset tulevat sovellettaviksi asetuksen mukaisesti eli 12 kuukauden kuluttua siitä, kun komission delegoidut säädökset on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä (vrt. PEPP-asetuksen 74 artiklan toinen kohta).

3.4 Vakuutusyhtiölain eräiden euromäärien tarkistaminen

EU:n virallisessa lehdessä on 19.10.2021 julkaistu ilmoitus vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2009/138/EY (Solvenssi II) säädettyjen määrien inflaatiomukautuksesta (2021/C 423/12). Direktiivin 2009/138/EY 300 artiklan mukaan direktiivissä euroina ilmaistuja määriä tarkistetaan joka viides vuosi siten, että euromääräistä perusarvoa korotetaan Eurostatin julkaisemissa kaikkien jäsenvaltioiden yhdenmukaistetuissa kuluttajahintaindekseissä 31 päivän joulukuuta 2015 ja tarkistuspäivän välisenä aikana tapahtuneen prosentuaalisen muutoksen verran, ja arvo pyöristetään ylöspäin täyteen 100 000 euroon edellyttäen, että prosentuaalinen muutos ei ole alle 5 prosenttia. Sen vuoksi määriä olisi tarkistettava ensimmäisen kerran ottaen huomioon edellä mainitun indeksin kasvu suhteessa 31. joulukuuta 2015 ja 31. joulukuuta 2020 väliseen ajanjaksoon.

Tarkistuksen tuloksena tarkistettut määrät ovat seuraavat:

a) 4 artiklan 1 kohdassa, kun on kyse koosta johtuvan soveltamisalan ulkopuolelle sulkemisen edellytyksistä:

- korvataan a alakohdassa määrä ”viisi miljoonaa euroa” määrällä ”5 400 000 euroa”;

- korvataan b ja c alakohdassa määrä ”25 miljoonaa euroa” määrällä ”26 600 000 euroa”; sekä

- korvataan e alakohdassa määrä ”0,5 miljoonaa euroa” määrällä ”600 000 euroa” ja määrä 2,5 miljoonaa euroa määrällä ”2 700 000 euroa”.

b) 13 artiklan 27 kohdan c alakohdassa esitetyn suurten riskien määritelmän osalta:

- korvataan i alakohdassa määrä ”6,2 miljoonaa euroa” määrällä ”6 600 000 euroa”; sekä

- korvataan ii alakohdassa määrä ”12,8 miljoonaa euroa” määrällä ”13 600 000 euroa”.

c) 129 artiklan 1 kohdan d alakohdassa vähimmäispääomavaatimuksen laskennassa käytettävän absoluuttisen vähimmäistason osalta:

- korvataan i alakohdassa määrä ”2 500 000 euroa” määrällä ”2 700 000 euroa” ja määrä ”3 700 000 euroa” määrällä ”4 000 000 euroa”;

- korvataan ii alakohdassa määrä ”3 700 000 euroa” määrällä ”4 000 000 euroa”; sekä

- korvataan iii alakohdassa määrä ”3 600 000 euroa” määrällä ”3 900 000 euroa” ja määrä ”1 200 000 euroa” määrällä ”1 300 000 euroa”.

Jäsenvaltioiden on pantava tarkistettujen määrät täytäntöön viimeistään 19. lokakuuta 2022.

Euromäärien tarkistusta koskevat ehdotukset on lisätty hallituksen esitykseen lausuntokierroksen jälkeen.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki, jossa täydennetään ja täsmennetään PEPP-asetuksen ohella sovellettavaksi tulevia säännöksiä.

Uudessa laissa säädettäisiin, miten PEPP-asetuksessa mainittuja kansallisessa lainsäädännössä jo täytäntöön pantuja sektorikohtaisia säännöksiä, kuten tuotehallintajärjestelmiä, tarjoamista ja vahingonkorvausvelvollisuutta koskevia säännöksiä sovelletaan PEPP-tarjoajiin ja PEPP-jake-
lioihin.

Finanssivalvonnasta annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan Finanssi-
valvonta toimii PEPP-asetuksen 61 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena, muilta kuin verotuksen toimeenpanoa koskevin osin. Säännöksen nojalla Finanssivalvonnalle tulevat kaikki PEPP-asetuksessa ja kansallisessa lainsäädännössä säädetyt PEPP-tuotteiden, -
markkinoiden ja toimijoiden valvontaan ja seuraamusten määräämiseen liittyvät toimivaltuudet ja velvollisuudet. Keskeistä on, että Finanssivalvonta voi määrätä seuraamusmaksun useiden PEPP-asetuksen säännösten vastaisesta toiminnasta tai laiminlyönneistä.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

PEPP-tuote on vapaaehtoinen yksilöllinen eläketuote. Sen tarjoamisen aloittaminen on rahoitus-
ja vakuutusalan yrityksille vapaaehtoista. Siirtyminen PEPP-tarjoajaksi tarjoamalla nykyisille
asiakkaille mahdollisuutta muuntaa nykyiset eläkesäästöt PEPP-eläkesäästöiksi lisäisi yrityksen
sääntely- ja hallinnollista taakkaa. Suomalaisten yritysten siirtyminen PEPP-tarjoajaksi ei siten
liene laajassa mittakaavassa todennäköistä. Edellä nykytilan kuvauksessa yksilöllisten eläkeva-
kuutusten ja PS-tilien osalta esitetyin perusteluin PEPP-tuotteen tarjoamisen voidaan arvioida
jäävän hyvin vähäiseksi. PEPP-asetuksella tai sitä täydentävillä kansallisilla säännöksillä ei si-
ten arvioida olevan käytännössä yritysvaikutuksia. Kun Suomessa PEPP-toimintaa ei ole tar-
koitus sallia lisäeläkesäästöille tai -kassoille, PEPP-asetuksella tai sitä täydentävillä kansallisilla
säännöksillä ole vaikutusta niiden toimintaan. Jos suomalaiset yritykset eivät tarjoa PEPP-tuot-
teita tai tarjoavat niitä korkeintaan vähäisessä määrin, PEPP-asetuksella tai sitä täydentävillä
kansallisilla säännöksillä ei ole myöskään merkittävää vaikutusta kansantalouteen.

Ulkomaiset yritykset voivat tarjota PEPP-tuotteita Suomeen edellyttäen, että ne täyttävät kaikki
tarjoamista koskevat edellytykset. Keskeisiä tarjoamista koskevia rajoitteita ovat vaatimus do-
kumentoinnista suomen tai ruotsin kielellä sekä Suomen verosäännösten huomioon ottaminen.
Kun tarjoamiseen liittyy tuotehallintajärjestelmän luominen, jaa tämä edellyttää ainakin jonkin

asteista ohjelmointityötä kansallisten erityispiirteiden huomioimiseksi, on arvioitavissa, että PEPP-eläketuotteen myyntivolyymit ovat liian vähäiset, jotta tällaiseen olisi nykyisessä markkinatilanteessa liiketaloudellista perustetta ryhtyä.

Asetuksella on vähäisiä vaikutuksia viranomaisten toimintaan. Finanssivalvonnalle ehdotetaan velvollisuutta valvoa PEPP-tuotteiden tarjoamista Suomessa. Kun PEPP-asetuksesta aiheutuu kansallisten säännösten lisäksi erinäisiä muita vaateita, valvonnan voidaan osaltaan katsoa monimutkaistuvan, osin viranomaisten välisen raportoinnin johdosta.

Nykyisen arvion mukaan suomalaiset yritykset eivät ryhdy tarjoamaan PEPP-tuotteita ja rajat yrittävän PEPP-tuotteiden tarjoamisen arvioidaan olevan enintään yksittäistapauksellista. Siten PEPP-asetuksella tai täydentävillä kansallisilla säännöksillä ja niiden soveltamisella ei ole muitakaan merkittäviä vaikutuksia Suomessa lähitulevaisuudessa.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Erillisen lain säätämisen sijaan, olisi mahdollista muuttaa sektorikohtaisia säännöksiä. Tällöin sektorikohtaisiin säännöksiin tulisi lisätä PEPP-asetuksen 23 artiklaa vastaavalla tavalla luettelo niistä kansallisista säännöksistä, joita sovelletaan PEPP-tarjoamiseen.

Vastaavasti kansalliseen sektorikohtaiseen lainsäädäntöön olisi tarpeen sisällyttää lisäsäännöksiä PEPP-asetuksen soveltamisesta.

5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

Mikäli päädyttäisiin muuttamaan kaikkia PEPP-tarjoajia koskevaa sektorikohtaista lainsäädäntöä lainsäädännön määrä lisääntyisi, vaikka sen aineellinen sisältö käytännössä olisi sama. Kun nyt käsillä oleva lainsäädäntö ei todennäköisesti tule ainakaan laajasti sovellettavaksi, sektorikohtaiseen lainsäädäntöön ei liitettäisi säännöksiä, joita ei todennäköisesti sovellettaisi. Näin sektorikohtaiset säännökset säilyisivät niiden soveltajien kannalta relevantimpina.

5.2 Muiden jäsenvaltioiden suunnittelemat tai toteuttamat keinot

PEPP-asetuksen täytäntöönpanotyö on valmisteilla kaikissa jäsenvaltioissa. Tässä vaiheessa ei ole juurikaan tietoa muissa maissa valmisteilla olevista ratkaisuista. Komissio ei ole järjestänyt täytäntöönpanoa koskevia työkokouksia.

Luxemburg on julkaissut PEPP täytäntöönpanoa koskevan ehdotuksen¹. Ehdotuksessa määritellään toimivaltaiset viranomaiset ja niiden tehtävät sekä määritellään sanktiosäännöstö, mutta muilta osin asetus on suoraan sovellettavaa. Esimerkiksi määritelmien osalta täytäntöönpanoa ei tehdä.

Maltan rahoitus- ja vakuutustoiminnan valvonnasta vastaava viranomainen MSFA on 26.3.2021 julkaissut tiedotteen² (circular), mutta tiedotteessa ei ole viittauksia muihin täytäntöönpanosäännöksiin.

¹ https://www.cc.lu/uploads/tx_userccavis/5759_PL_PEPP_SF_Texte.pdf

² <https://www.mfsa.mt/wp-content/uploads/2021/03/Circular-on-the-implementation-of-Regulation-EU-2019-1238-on-a-pan-European-Pension-Product-PEPP.pdf>

6 Lausuntopalaute

Lausunnot pyydettiin oikeusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, työ- ja elinkeinoministeriöltä, Finanssivalvonnalta, FINE:ltä, Finanssiala (FA) :lta ja vakuutusmeklariliitto r.y:ltä. Työ- ja elinkeinoministeriö ilmoitti, ettei sillä ole lausuttavaa. Vakuutusmeklariliitto ei toimitannut lausuntoa.

Oikeusministeriö kiinnitti huomiota siihen, että 3 §:n 1 momentin 2 kohdassa on rajattu vakuutusmuotoisten PEPP-tuotteiden soveltamisalan ulkopuolelle vakuutus sopimuslain 5 §:n 1 momentti. Kyseisellä momentilla on pantu täytäntöön vakuutusten tarjoamisesta annetun direktiivin (EU) 2016/97 (jäljempänä IDD-direktiivi) 20 artiklan 2 kohdan 1, 2 ja 4 alakohdan lisäksi direktiivin 29 artiklan 1 kohdan 1 alakohta. Vastaavasti PEPP-tuotteisiin sovellettavan lainsäädännön ulkopuolelle on rajattu myös vakuutus sopimuslain 5 §:n 3 momentti, jolla on puolestaan pantu täytäntöön IDD-direktiivin 20 artiklan 4 kohdan lisäksi 29 artiklan 1 kohdan 3 alakohta osaltaan. IDD direktiivin 29 artikla ei ole poissuljettavien säännösten joukossa.

VSL 5 §:n 1 momentin mukaan vakuutuksenantajan on ennen vakuutus sopimuksen tekemistä annettava vakuutuksen hakijalle tietoja vakuutusmuodoistaan, näiden vakuutusten vakuutusmaksuista ja vakuutusehdoista sekä muut hakijalle määritettyyn vakuutustarpeeseen sopivan vakuutuksen valitsemiseksi tarpeelliset tiedot. Tietoja annettaessa tulee kiinnittää huomiota myös vakuutusturvan olennaisiin rajoituksiin.

PEPP-asetuksen yksityiskohtaisten säännösten lisäksi, komission delegoitu asetus (EU) 2021/473, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/1238 täydentämisestä yleiseurooppalaisen yksilöllisen eläketuotteen (PEPP) tietoasiakirjoihin, kulukattoon sisältyviin kuluihin ja palkkioihin sekä riskien vähentämistekniikkoihin sovellettavia vaatimuksia koskevilla teknisillä sääntelystandardeilla muodostaa VSL 5 §:n 1 momenttia seikkaperäisemmän luettelon niistä tiedoista, joita voidaan pitää tarpeellisena ennen vakuutus sopimuksen tekemistä. Koska PEPP-asetuksessa tavoite on täysharmonisointi, on valmistelun aikana arvioitu, että säästäjä ei käytännössä juurikaan voisi vedota sellaisiin tarpeellisiin kansallisiin lisätietoihin, joita PEPP-asetus ja delegoitu asetus eivät edellytä annettaviksi. Tällaisia tarpeellisia lisätietoja ei valmistelun aikana ole tunnistettu, eikä luetteloa EU:n sääntelyn ylittävistä lisätiedoista siten ole valmisteilla.

VSL 5 §:n 3 momentti edellyttää, että tiedot ennen sopimuksen tekemistä on annettava ymmärrettävässä muodossa ja niitä annettaessa on otettava huomioon tarjottavan vakuutuksen monimutkaisuus ja se, onko vakuutuksen hakija kuluttaja tai tähän rinnastettava vai muu henkilö, sekä muut asiakkaan tai asiakasryhmän ominaisuudet. Kuten edellä on esitetty, PEPP-asetuksen ja delegoidun asetuksen säännökset ovat siinä määrin seikkaperäiset ja juuri PEPP-tuotteeseen räätälöityjä, että kansallisella lisäsääntelyllä ei kuluttajan ymmärryksen tasoa juurikaan voida nostaa.

Kun VSL 5 §:n 1 ja 3 momenteilla on pantu täytäntöön sellaisia artikloita, joita PEPP-tarjoamiseen ei sovelleta ja eräitä artikloja joita sovelletaan, täysin linjakasta ratkaisua, joka ei sisältäisi päällekkäistä sääntelyä, on vaikeaa löytää. Kun PEPP-asetuksen ja sitä täydentävien delegoitujen asetusten soveltamisesta seuraa huomattavan seikkaperäinen luettelo annettavista tiedoista ja tietojen esittämistavasta on päädytty ratkaisuun, jossa mainitut momentit suljettaisiin kokonaisuudessaan pois asetuksen mukaista toimintaa harjoitettaessa.

Oikeusministeriö kiinnitti lisäksi huomiota PEPP-asetuksen 67 artiklaan, jonka mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä tämän asetuksen säännösten rikkomiseen sovellettavista asianmukaista

hallinnollisista seuraamuksista ja muista toimenpiteistä ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet niiden täytäntöönpanon varmistamiseksi. Jatkovalmistelussa Finanssivalvonnasta annetun lain uuteen 41 a §:n 7 momenttiin on lisätty säännökset hallinnollisista sanktioista.

Finanssivalvonta kiinnitti huomiota siihen, että kansallisesti olisi määriteltävä säästämistuotteen kerryttämisvaiheen (47 artiklan 1 ja 2 kohta) ja maksatusvaiheen (57 artiklan 1 ja 2 kohta) ehdot. Finanssivalvonta katsoo, että viittaus tuloverolakiin ei ole riittävä. Myös FA kiinnittää huomiota 47 ja 57 artiklan säännöksiin. FA:n kanta lisäsääntelyn tarpeelle liittyy ensisijaisesti eläkesäästämiseen, joka ei olisi verotuettua. Lisäksi, FA kiinnittää huomiota siihen, että vakuutus sopimuksen voi irtisanoa vapaasti, mutta PEPP-asetus edellyttäisi irtisanomisen rajoittamista.

Mikäli PEPP tuotteelle asetetaan sellaisina rajoituksia, joita ei muissa kansallisissa eläketuotteissa ole, niitä saatetaan kohdella kilpailullisesti syrjivästi. Kun käsillä olevassa hallituksen esityksessä ei miltään osin puututa verotukseen, ja säästäminen voidaan toteuttaa joko ilman verotukea tai verotuettuna, oikeasuhtaista molempiin tilanteisiin sopiva sääntelyratkaisua, joka olisi kilpailuneutraali, ei valmistelun aikana löydetty. Kilpailuneutraliteetti- ja kuluttajansuojakysymykset on asetettu rajoitusten etusijalle.

Kerryttämisvaiheen ratkaisun osalta on otettava huomioon, että VSL kuluttajan suojaa koskevien säännösten, kuten oikeutta irtisanoa vakuutus, soveltamista on pidetty perusteltuna. Kerryttämisvaiheen minimikeston määrittäminen, esimerkiksi vähintään viideksi vuodeksi, heikentäisi kuluttajan asemaa.

Käytännössä tuloverolaki on asettanut puitteet eläketuotteille. Periaatelähtöisesti voidaan katsoa, että verotuksen kohteena olevat oikeustoimet ovat rajoitetumpia kuin, jos ne eivät olisi verotuksen kohteena. Tuloverolain säännösten kopioiminen valmisteltavaan hallituksen esitykseen vain maksatusvaiheen määrittelemiseksi ei ole tarkoituksenmukaista.

Tuloverolaki, kun se koskee myös PEPP-tuotteita, asettaa riittävät ehdot kerryttämis- ja maksatusvaiheelle, kun tuloverolaki lisäksi tunnistaa verotuetun eläkevakuutustuotteen osalta myös erityisen vaikean tilanteen. Nämä rajoitukset liittyvät edellytyksiin vähentää maksut kerryttämisvaiheessa sekä maksatusvaiheen suoritusten verokohtelulle. Eläketuotteiden sääntely myös muissa EU-valtioissa tapahtuu usein merkittävältä osin verosääntelyn kautta. Vaikka PEPP-asetus menee kansallisen lainsäädännön edelle, on pidettävä mielessä, että asetus ei miltään osin koske verotusta ja tuloverotus on kansalliseen toimivaltaan kuuluva asia. Siksi sanktiointi voidaan toteuttaa myös PEPP-tuotteen osalta verosäännösten kautta.

Valmistelun aikana pohdittiin säännöstä, jonka mukaan säästämisen aloittamisesta ja maksatusvaiheen alkamisen välillä tulisi olla kulunut vähintään kaksi vuotta. Johtopäätös oli, että mikä tahansa ajanjakso jolla pyritään tuomaan esille tuotteen pitkäjänteisyys, on kritiikille altis, eikä todennäköisesti ole linjassa sen kanssa, miten PEPP-tuotteita säännellään muissa jäsenvaltioissa.

Kun kyse on muun kuin suomalaisen alatilin kerryttämis- ja maksatusvaiheen ehdoista, näitä ehtoja ei luontevasti voi määritellä Suomen lainsäädännössä, koska kyse on, ainakin verotuksen osalta, toisen valtion toimivaltaan kuuluvista asioista.

FINE toteaa, että mahdollisten muutoksenhakupyyntöjen käsittely FINE:n riidanratkaisumenetelyssä ei ole sen nykyisen ohjesäännön mukaan mahdollista. Tarvittavat ohjesääntömuutokset ovat aikanaan FINEn sopimusosapuolten päätettävissä.

Lainsäädännön arviointineuvosto on ilmoittanut, ettei se anna lausuntoa käsillä olevasta hallituksen esityksestä.

Luonnos hallituksen esitykseksi on tarkastettu oikeusministeriön laintarkastustoimistossa. Laintarkastuksen huomiot on pyritty ottamaan huomioon. Kun edotettuja muutoksia ei sellaisinaan ole viety lopulliseen esitykseen, ratkaisuihin on keskusteltu laintarkastuksen kanssa.

7 Säännöskohtaiset perustelut

7.1 Laki yleiseurooppalaisen yksilöllisen eläketuotteen tarjoamista ja jakelua koskevan Euroopan unionin asetuksen täydentämisestä

1 §. Soveltamisala. Pykälässä määritellään lain soveltamisala. Tällä lailla annettaisiin tarkemmat täsmentävät säännökset yleiseurooppalaisesta yksilöllisestä eläketuotteesta annetun asetuksen soveltamisesta Suomessa.

2 §. Määritelmät. Pykälässä määriteltäisiin laissa käytetyt käsitteet PEPP-tuote, PEPP-tarjoaja ja PEPP-jakelija. Määritelmissä viitattaisiin PEPP-asetuksen 2 artiklaan.

Asetuksen 2 artiklan 2 kohdan mukaan: ”yleiseurooppalaisella yksilöllisellä eläketuotteella” tai ”PEPP-tuotteella” tarkoitetaan pitkän aikavälin yksilöllistä eläkesäästötuotetta, jonka tarjoaa 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti hyväksyttävä rahoitusalan yritys PEPP-sopimuksen nojalla ja jonka PEPP-säästäjä hankkii tai riippumaton PEPP-säästäjien yhdistys hankkii jäsentensä puolesta eläkkeelle siirtymistä varten, jossa ei ole mahdollisuutta tai jossa on hyvin rajoitetut mahdollisuudet ennakkoiseen lunastukseen ja joka on rekisteröity tämän asetuksen mukaisesti.

Asetuksen 2 artiklan 2 kohtaa voi pitää sen 1 kohtaa täydentävänä.

Asetuksen 2 artiklan 1 kohdassa määritellään yksilöllinen eläketuote seuraavasti:

- 1) ”yksilöllisellä eläketuotteella” tarkoitetaan tuotetta,
 - a) joka perustuu yksityisen säästäjän ja jonkin yhteisön vapaaehtoiseen sopimukseen ja joka täydentää lakisääteistä eläketuotetta tai ammatillista lisäeläketuotetta;
 - b) jolla kartutetaan pääomaa pitkällä aikavälillä, jonka nimenomaisena tavoitteena on tuottaa tuloa eläkkeelle siirryttäessä ja jossa tarjotaan rajoitetut mahdollisuudet ennakkoisiin nostoihin ennen eläkkeelle siirtymistä;
 - c) joka ei ole lakisääteinen eläketuote eikä ammatillinen lisäeläketuote;

Asetuksen 2 artiklan 15 kohdan mukaan ”PEPP-tarjoajalla” tarkoitetaan 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua rahoitusalan yritystä, joka on hyväksytty PEPP-tuotteen kehittämistä ja jakelua varten,

Asetuksen 2 artiklan 16 kohdan mukaan ”PEPP-jakelijalla” tarkoitetaan 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua rahoitusalan yritystä, joka on hyväksytty jakelemaan PEPP-tuotteita, joita se ei ole kehittänyt, sijoitusneuvontaa tarjoavaa sijoituspalveluyritystä tai Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/97 2 artiklan 1 kohdan 3 alakohdassa määritellyä vakuutusudustajaa.

Asetuksen soveltamisen kannalta keskeistä on huomata, miten kyseiset viittausketjujen päässä olevat direktiiveihin perustuvat määritelmät on pantu täytäntöön Suomessa. Käytännössä kyse on myöhempanä tässä laissa mainituista yrityksistä ja henkilöistä. Kun kyse on rajat-ylittävistä tarjonnasta, PEPP-tarjoajan on huomioitava vastaanottavassa valtiossa toteutettu asetuksen edellyttämä täytäntöönpano kansallisiin lakeihin.

3 §. *PEPP-tuotteen tarjoamista koskevat poikkeukset sovellettaviin säännöksiin.* PEPP-asetuksen 23 artiklan 1 kohdassa on viitattu tiettyihin rahoitusalan direktiivien säännöksiin, joita ei sovelleta PEPP-tuotetta tarjottaessa tai jaeltaessa.

Asetuksen 23 artiklan a kohdan mukaan vakuutusyritysten ja tämän asetuksen 10 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen vakuutusedustajien on noudatettava sovellettavaa kansallista lainsäädäntöä, jolla pannaan täytäntöön direktiivin (EU) 2016/97 V ja VI luvussa vakuutusmuotoisten sijoitustuotteiden jakelua varten annetut säännöt, lukuun ottamatta kyseisen direktiivin 20, 23 ja 25 artiklaa sekä 30 artiklan 3 kohtaa, sekä suoraan sovellettavaa unionin lainsäädäntöä, joka on annettu kyseisten sääntöjen nojalla tällaisten tuotteiden jakelusta.

Vakuutusten tarjoamisesta annetun direktiivin 20 artikla on pantu täytäntöön vakuutusten tarjoamisesta annetun lain (LVT) 35 §:llä, 36 §:n 1, 2 ja 4 momentilla, 37 §:n 1 ja 2 momentilla, 39 §:n 2 momentilla, vakuutuslainsäädännön (VSL) 4 b §:n 1 momentilla, 5 §:n 1 ja 3 momentilla, 5 a §:n 2 momentilla ja 5 b §:n 1 momentilla sekä Valtioneuvoston asetuksella vahinkovakuutustietoja sisältävän asiakirjan laatimisesta, sen sisältämistä tiedoista, esitystavasta ja asiakkaalle antamisesta (294/2018).

Direktiivin 23 artikla on pantu täytäntöön LVT 39 §:n 1 ja 4 momentilla, 53 §:llä, VSL 5 a §:n 1 momentilla ja 3 momentilla, 6 §:n 1 momentilla, kuluttajasuojalain 6 a luvun 11 §:llä sekä valtioneuvoston asetuksella vakuutuksesta annettavien tietojen toimittamisesta (293/2018).

Direktiivin 25 artikla on pantu täytäntöön LVT 3 §:n 2 momentilla, 42 ja 43 §:llä.

Direktiivin 30 artiklan 3 kohta on pantu täytäntöön LVT 24 §:n 2 momentilla, 25 §:n 3 momentilla, 27 §:n 2 momentilla, 28 §:n 2 momentilla, minkä mukaan toisessa ETA-valtiossa rekisteröidyn vakuutusedustajan tai sivutoimisen vakuutusedustajan on noudatettava Suomen yleistä etua koskevia säännöksiä. Artikla on pantu täytäntöön myös 37 §:n 2 momentilla, jonka mukaan vakuutusmeklarilla tai sivutoimisella vakuutusmeklarilla on neuvontavelvollisuus, jos vakuutuslainsäädännön (VSL) 5 b §:n 1 momentilla, jonka mukaan, jos vakuutuslainsäädännön antaja antaa vakuutuksen hakijalle henkilökohtaisen suosituksen tietyn vakuutuksen tai tiettyjen vakuutusten valitsemiseksi, vakuutuslainsäädännön on perusteltava, miksi suositeltu vakuutus tai vakuutukset täyttävät parhaiten vakuutuksen hakijan vakuutuslainsäädännön. Vastaava neuvontavelvollisuus vakuutuslainsäädännön antajalla on myös, jos vakuutuslainsäädännön tehdään sellaisen henkilön kanssa, jonka vakituinen asuinpaikka tai toimipaikka on ETA-valtiossa, jonka lain mukaan tällaisen neuvonnan antaminen vakuutuslainsäädännön on pakollista.

Kun kyse on vakuutuslainsäädännön tekemisestä sellaisen henkilön kanssa, jonka vakituinen asuinpaikka tai pysyvä liikepaikka on ETA-valtiossa, jonka lain mukaan tällaisen neuvonnan antaminen vakuutuslainsäädännön on pakollista, sovelletaan kyseisen valtion lakia eikä Suomen lakia. Tämän johdosta tämän tyyppisten informatiivisuhteisten Suomen lain säännösten soveltaminen ei ole tarpeen sovellettaessa PEPP-asetusta.

Edellä kuvatun johdosta, mainittuja pykäläiä ja asetuksia ei sovelleta vakuutusmuotoisen PEPP-tarjoamiseen tai jakelemiseen. Kun pykälässä täsmennetään, että kyse on vain tarjoamisesta ja jakelusta, ei vakuutusten tarjoamisesta annetun lain muiden lukujen poissulkeminen ole tarpeen, koska kyseisissä luvuissa säädetään muista asioista.

PEPP-asetus määrittelee 23 artiklan 1 b kohdassa rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta (2014/65/EU), direktiivin (jäljempänä MiFID) sovellettavat kohdat. MiFID direktiivistä sovelletaan 16 artiklan 3 kohdan ensimmäistä alakohtaa, 23 artiklaa, 24 artiklaa (poislukien sen 2 kohtaa) ja 25 artiklaa (poislukien artiklan 3 ja 4 kohdat).

Kaikkien muiden PEPP-tarjoajien ja PEPP-jakelijoiden on PEPP-asetuksen 23 artiklan 1 c kohdan mukaan noudatettava edellä lueteltuja sijoituspalveluyrityksiä koskevia säännöksiä, lukuun ottamatta MiFID direktiivin 25 artiklan 2 kohdan säännöksiä, siten kuin ne on pantu täytäntöön kansallisesti.

Pykälän 2 momentissa säädetäisiin 23 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti erityisesti sijoituspalvelulain 1 luvun 15 §:n 5 kohdassa tarkoitettuun sijoitusneuvontaan toimiluvan saaneita sijoituspalveluyrityksiä koskevasta poikkeuksesta, silloin kun ne tarjoavat PEPP-tuotetta. Sijoitusneuvontaa antavaan sijoituspalveluyritykseen sovellettaisiin vastaavasti kuin muihinkin sijoituspalveluyrityksiin lähtökohtaisesti sektorikohtaista sääntelyä kuitenkin rajattuna PEPP-asetuksen 23 artiklan 1 kohdan b ja c alakohdissa täsmennetyin jakelua koskein täsmennyksin. Tuotehallinnan osalta, näiden sijoituspalveluyritysten tulisi noudattaa vain MiFID direktiivin 16 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuja säännöksiä, eli tällaisten sijoituspalveluyritysten on pidettävä yllä ja käytettävä tehokkaita organisaatio- ja hallintojärjestelyjä, jotta ne voivat ryhtyä kohtuullisiin toimiin eturistiriitojen välttämiseksi. On tärkeä huomata, että PEPP-asetuksen 25 artiklassa säädetään PEPP-tarjoajan tuotehallintavaatimuksista. Nämä vaatimukset eivät kuitenkaan koske PEPP-asetuksen 10 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja palvelun tarjoajia silloin kun ne toimivat vain PEPP-tuotteen jakelijan roolissa eli tarjoavat PEPP-tuotetta, jota ne eivät ole itse kehittäneet. Tuotehallintavaatimuksista on Suomessa säädetty sijoituspalvelulain 7 luvun 7 §:ssä ja kyseinen 16 artiklan 3 kohdan ensimmäinen alakohta on pantu täytäntöön sijoituspalvelulain 7 luvun 7 §:n 1 momentin ensimmäisessä lauseessa. Muita sovellettavia säännöksiä ovat MiFID 23 artikla (eturistiriidat), joka on pantu kansallisesti täytäntöön SipaL 7 luvun 9 §:llä, MiFID 24 artikla paitsi 24 (2) eli asiakaskohderyhmän huomioiminen valmistajan tuotehallinnassa ja MiFID 25 artiklan säännökset (paitsi 25 (3) eli asianmukaisuusarvio ja (4) execution only), jotka on pantu täytäntöön sijoituspalvelulain 10 luvussa poislukien 10 luvun 4, 8–10, 13, 14 ja 16 §:t.

Pykälän 2 momentissa tarkoitettuihin sijoituspalveluyrityksiin ei kuitenkaan sovellettaisi mitä sijoituspalvelulain 7 luvun 7 §:n 1 3 momentissa säädetään rahoitusvälineen valmistajan tuotehallintavelvoitteesta eikä mitä sijoituspalvelulain 10 luvun 4 §:n 2–4 momentissa säädetään asianmukaisuusarviointista taikka ns. execution only -tyyppisestä asiakkaan aloitteesta tapahtuvasta sijoituspalvelun tarjoamisesta. Lainkohdassa tarkoitettua yksilöllisen sijoitusneuvonnan edellytyksenä on aina soveltuvuusarvion tekeminen asiakkaan tavoitteista ja osaamisesta, joka vastaisi PEPP-asetuksen 34 artiklan 4 kohdassa säädettyä selonottovelvollisuutta. Päällekkäisen sääntely on vältetty asetuksessa säätämällä sijoitusneuvontaan toimiluvan saaneelle sijoituspalveluyritykselle poikkeus PEPP-asetuksen 34 artiklan 4 kohdan soveltamisesta.

4 §. *Muihin kuin 3 §:ssä tarkoitettuihin PEPP-tuotteen tarjoajiin sovellettavat erinäiset säännökset.* PEPP-asetuksen 10 artiklan 1 kohdan toisen virkkeen mukaan, asetuksen 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua rahoitusalan yritykset voivat myös jaella PEPP-tuotteita, joita ne eivät ole kehittäneet, edellyttäen, että ne noudattavat asiaankuuluvaa alakohtaista lainsäädäntöä, jonka

mukaisesti ne voivat jaella tuotteita, joita ne eivät ole kehittäneet. PEPP-asetuksen 23 artiklassa on säädetty erityyppisiin PEPP-tarjoajiin ja PEPP-jakelijoihin sovellettavista jakelujärjestelyistä. PEPP-asetuksen 23 artiklan (1) c kohdassa on säädetty muihin kuin vakuutusyrityksiin ja muihin kuin (b) alakohdassa tarkoitettuihin sijoituspalveluyrityksiin sovellettavista säännöksistä, joilla on pantu täytäntöön kansallisesti sijoituspalvelujen markkinat direktiivin (MiFID 2014/65/EU) 16 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa ja 23, 24 ja 25 artiklassa esitetyt rahoitusvälineiden markkinointia ja jakelua koskevat säännöt, lukuun ottamatta 24 artiklan 2 kohtaa ja 25 artiklan 2, 3 ja 4 kohtaa sekä niiden nojalla annettua unionin lainsäädäntöä. MiFID 25 artiklan 2, 3 ja 4 kohta on pantu täytäntöön sijoituspalvelulain 10 luvun 4 §:ssä. PEPP-asetuksen 23 artiklan c alakohdassa luetellut sovellettavat säännökset poikkeavat b alakohdassa luetelluista vain MiFID 25 artiklan alakohtien osalta, joihin tässä yhteydessä on liitetty myös 25 artiklan (2) kohta eli soveltuvuusarvio. Vastavuoroisesti c alakohdan toimijoiden tulee noudattaa myös PEPP-asetuksen 34 artiklan 4 kohtaa, jossa on säädetty soveltuvuusarvioinnista.

Vakuutusyhtiön, vakuutusedustajan tai vakuutusmeklarin toimintaan sovelletaan mitä vakuutusten tarjoamisesta annetussa laissa ja vakuutus sopimuslaissa säädetään, pois lukien 2 §:ssä mainitut kyseisten lakien säännökset. Sen lisäksi sovelletaan PEPP-asetuksen säännöksiä. Tämän johdosta vakuutus pohjaisten PEPP- tuotteiden tarjoamisen tai jakelun osalta ei ole tarvetta lisäsääntelylle.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että sen lisäksi, mitä sijoitusrahastolaissa ja laissa vaihtoehtorahastojen hoitajista säädetään, tulee momentissa tarkoitettua PEPP-tuotteen tarjoajan ja jakelijan noudattaa mitä sijoituspalvelulain 7 luvun 9 §:ssä säädetään eturistiriitojen hallinnasta ja 10 luvun 1–3, 5–7, 11–12 ja 15 §:ssä säädetään menettelytavoista asiakassuhteessa. Lisäksi edellytetään MiFID 16 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti, että tällaisella PEPP-tuotteen tarjoajalla tulee olla käytettävissä organisaatio- ja hallintojärjestelyt, jotta eturistiriidat eivät vaikuttaisi haitallisesti sen asiakkaiden etuihin. Tuotehallintajärjestelyistä on säädetty tarkemmin sijoituspalvelulain 7 luvun 7 §:ssä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin luottolaitoksiin ja muihin kuin 2 §:ssä tarkoitettuihin sijoituspalveluyrityksiin sovellettavista säännöksistä 1 momenttia vastaavasti. Säädösten sijoittaminen eri momentteihin selkeyttäisi suhdetta muuhun sektorikohtaiseen sovellettavaan sääntelyyn, kun rahastoyhtiöihin ja vaihtoehtorahastojen hoitajiin ei sovellettaisi PEPP-tuotteen tarjoamisessa tai jakelussa sijoituspalvelulakia muilta osin kuin tässä erityisesti säädetyiltä osin.

Pykälä perustuisi PEPP-asetuksen 23 artiklan 1 kohdan c alakohtaan.

5 §. *PEPP-tuotteesta neuvontaa antavien henkilöiden ammattipätevyyttä ja tietoja koskevat vaatimukset.* Pykälässä säädettäisiin kaikkiin PEPP-tuotetta tarjoaviin luonnollisiin henkilöihin liittyvästä lisäedellytyksestä. Tällaisella luonnollisella henkilöllä tulee olla tarvittavat vähimmäistiedot eläkejärjestelmän rakenteesta ja sen takaamista etuuksista, niissä jäsenvaltioissa, joihin PEPP-tuotetta tarjotaan. Tämä vastaa Suomen osalta sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (295/2018) 3 §:n 6 kohdassa säädettyä vaatimusta. Vaatimuksen tarkoituksena on se, että PEPP-tarjoajan tai PEPP-jakelijan puolesta PEPP-tuotteesta neuvontaa antavalla luonnollisella henkilöllä on vähimmäistiedot eläkejärjestelmästä. Jos PEPP-tuotetta ryhdytään tarjoamaan rajat ylittävästi, lähtökohtana on pidettävä, että tarjoamiseen sovelletaan sen maan lainsäädäntöä, johon tuotetta tarjotaan. Kun kyse on rajat ylittävästä tarjonnasta tai uuden alatilin avaamisesta, on pidettävä perusteltuna, että PEPP-tuotteesta neuvon antavalla luonnollisella henkilöllä on käsitys vastaanottavan jäsenvaltion eläkejärjestelmästä. Ehdotettu säännös on tämän vuoksi laajempi kuin edellä viitattu sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa oleva säännös ja se koskisi kaikkia PEPP-tuotteesta neuvon antavia luonnollisia henkilöitä.

Sijoituspalvelulain 7 luvun 2 §:n 6 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksellä on oltava menettelytavat, joilla se varmistaa, että luonnollisella henkilöllä, joka antaa sijoitusneuvontaa tai tietoa rahoitusvälineistä, sijoituspalveluista taikka oheispalveluista asiakkaille sijoituspalveluyrityksen lukuun, on edellä mainittujen palvelujen antamiseen tarvittava sekä tehtävien laatuun ja laajuuteen nähden riittävät tietämys ja pätevyys.

Pykälä perustuu PEPP-asetuksen 34 artiklan 6 kohtaan, jonka mukaan PEPP-tarjoajien ja PEPP-jakelijoiden on varmistettava ja osoitettava pyynnöstä toimivaltaisille viranomaisille, että PEPP-tuotteisiin liittyvää neuvontaa antavilla luonnollisilla henkilöillä on riittävä tietämys ja pätevyys tämän asetuksen mukaisten velvollisuuksien täyttämiseksi.

Jäsenvaltioiden on julkaistava tällaisen tietämyksen ja pätevyyden arvioimiseksi käytetyt perusteet, jotka siis olisivat vähimmäistiedot eläkejärjestelmän rakenteesta ja sen takaamista etuuksista, niissä jäsenvaltioissa, joihin PEPP-tuotetta tarjotaan.

6 §. Kerryttämisvaiheen ja maksatusvaiheen ehdoista sopiminen. PEPP-asetuksen 47 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on määritettävä kansallisten alatilien kerryttämisvaiheeseen liittyvät ehdot, ellei niitä ole täsmennetty asetuksessa. Tällaisiin ehtoihin voivat sisältyä erityisesti ikäraajat kerryttämisvaiheen aloittamiselle, kerryttämisvaiheen vähimmäiskesto, maksujen enimmäis- ja vähimmäismäärä ja niiden jatkuvuus.

Asetuksen 57 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on määritettävä maksatusvaiheeseen ja kansallisten alatilien maksusuorituksiin liittyvät PEPP-ehdot, ellei niitä ole täsmennetty asetuksessa. Tällaisissa ehdoissa voidaan muun muassa vahvistaa maksatusvaiheen alkamisen vähimmäisikä, enimmäisaika PEPP-järjestelmään liittymiselle ennen eläkeiän saavuttamista sekä ennen maksatusvaiheen alkamisen vähimmäisiän saavuttamista tapahtuvaa lunastusta koskevat ehdot varsinkin, jos kyseessä on erityisen vaikea tilanne.

Asetuksen 58 artiklan mukaan, PEPP-tarjoajien on annettava PEPP-säästäjille mahdollisuus yhteen tai useampaan seuraavista maksumuodoista: a) elinkorot; b) kertakorvaus; c) nostot useassa erässä; d) edellä esitettyjen muotojen yhdistelmät. PEPP-säästäjät valitsevat maksatusvaiheen maksusuoritusten muodon tehdessään PEPP-sopimuksen ja pyytäessään uuden alatilin avaamista. Maksusuoritusten muodossa voi olla eroja alatilien välillä. Jäsenvaltiot voivat toteuttaa toimenpiteitä tiettyjen maksusuoritusten muotojen suosimiseksi, sanotun kuitenkin rajoittamatta 58 artiklan 1 kohdan taikka 57 (maksatusvaiheen ehdot) tai 59 artiklan (maksusuoritusten muotojen muuttaminen) soveltamista. Näihin toimenpiteisiin voi sisältyä kertasuoritusten määrällisiä rajoituksia, jotta voidaan kannustaa edelleen käyttämään muita tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja maksusuoritusten muotoja. Näitä määrällisiä rajoituksia sovelletaan ainoastaan maksusuorituksiin, jotka vastaavat sellaisiin jäsenvaltioihin liittyville PEPP-alatileille kertynyttä pääomaa, joiden lainsäädännössä säädetään kertasuoritusten määrällisistä rajoituksista. Jäsenvaltiot voivat täsmentää ehdot, joiden mukaisesti myönnettyt edut ja kannustimet on maksettava niille takaisin.

Asetuksen kansallisten säännösten täytäntöönpanon kannalta on nähty keskeiseksi varmistua siitä, että PEPP-tuotetta ja kansallisia eläkesäättämiseen tarkoitettuja tuotteita kohdellaan tasa-arvoisesti. Kun kansallisten eläketuotteiden osalta sektorikohtaisissa laeissa ei ole erityisiä säännöksiä siitä, missä vaiheessa eläkesäättäminen voidaan aloittaa ja missä vaiheessa eläkevarat on mahdollista nostaa, ei ole nähty tarkoituksenmukaiseksi rajoittaa myöskään PEPP-tuotteen sopimusehtoja. Yleisperiaate Suomessa on osapuolten sopimusvapaus, mutta erityislainsäädännössä, kuten vakuutus sopimuslaissa on eräitä kuluttajien suojaksi säädettyjä säännöksiä, jotka rajoittavat tätä sopimusvapautta. Tällaisia säännöksiä ovat esimerkiksi oikeus irtisanoa vakuu-

tus, vakuutusnottajan oikeus saada vapaakirja tai takaisinostoarvo henkilövakuutuksessa, vakuutusnottajan oikeus peruuttaa eläkevakuutus tai säästöhenkivakuutus sekä vakuutusnottajan oikeus siirtää eläkevakuutuksen takaisinostoarvo. Kun PEPP-tuotteen tarjoajaa lähtökohtaisesti sitoo sektorikohtainen lainsäädäntö, ei myöskään ole nähty tarkoituksenmukaiseksi säätää PEPP-tuotteita koskevia helpotuksia tai poikkeuksia, jotka lähtökohtaisesti heikentäisivät asiakkaansuojaa ja tekisi lainsäädännön monimutkaisemmaksi. Samalla kansallisten tuotteiden asemaa saatettaisiin heikentää.

Käytännössä sopimusehdot noudattavat tuloverolain säännöksiä. Vaikka eläkesäästäminen voidaan toteuttaa joko verotettuna tai siten, ettei tuloverolain verotusta koskevia huojennuksia hyödynnetä, voidaan kuitenkin katsoa, että tuloverolain säännökset asettavat rajoitteita maksatusvaiheen ja eläkesuoritusten osalta, ainakin silloin, kun kyse on verohelpotusten hyödyntämisestä. Yleinen viittaus tuloverolakiin katsottaisiin riittäväksi, jotta voidaan osoittaa, että PEPP-asetuksen 47, 57 ja 58 artiklat on pantu täytäntöön kansallisesti.

PEPP-asetuksen 12 artiklan 1 kohdan mukaan, asianomaisen kansallisen viranomaisen on julkaistava ja pidettävä ajan tasalla kansalliset lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset, jotka koskevat 47 artiklassa tarkoitettuja kerryttämismuutoksiin liittyviä ehtoja sekä 57 artiklassa tarkoitettuja maksatusvaiheeseen liittyviä ehtoja, mukaan lukien tapauksen mukaan tiedot mahdollisesti käytössä olevista muista kansallisista menettelyistä kansallisella tasolla vahvistettujen etujen ja kannustimien hakemiseksi. Kaikkien jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten verkkosivustoilla on oltava ajantasainen linkki 1 kohdassa tarkoitettuihin teksteihin. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen tekstien on julkaistava ainoastaan tiedoksi, eivätkä ne saa aiheuttaa asianomaisille kansallisille viranomaisille oikeudellisia velvoitteita tai vastuita.

Tuloverolakiin viittaaminen täyttäisi myös 12 artiklan vaatimuksen siitä, että Suomi jäsenvaltiona on julkaissut tiedon siitä, mistä verotusta koskevat eläkesäästämiseen liittyvät kannustimet ovat luettavissa. Puhtaasti informatiivisuonteinen viittaus ei aiheuttaisi asianomaisille kansallisille viranomaisille oikeudellisia velvoitteita tai vastuita, eikä se millään tavalla rajoittaisi verotuksen toimeenpanoa.

7 §. Vahingonkorvausvastuu. PEPP-asetuksessa säädetään PEPP-tarjoajan korvausvastuusta Pepp-säästäjälle aiheutuneesta vahingosta vain artiklassa 31, joka koskee avaintietoasiakirjassa annettuja tietoja sekä artiklassa 55, joka koskee vaihtopalvelun yhteydessä aiheutuneita vahinkoja. Muilta osin PEPP-tarjoajan ja PEPP-jakelijan vastuuseen sovelletaan asiaa koskevaa alakohtaista lainsäädäntöä.

Asetuksen 31 artiklan 1 kohdan mukaan PEPP-tarjoaja ei joudu vastuuseen yksinomaan PEPP-avaintietoasiakirjan perusteella, jollei se ole harhaanjohtava, epätarkka tai ristiriidassa oikeudellisesti sitovien, sopimusta edeltävien asiakirjojen tai sopimusasiakirjojen olennaisten osien tai asetuksen avaintietoasiakirjan sisältöä koskevien vaatimusten kanssa.

Asetuksen 55 artiklan 1 kohdan mukaan PEPP-tarjoajan on korvattava kaikki PEPP-säästäjälle aiheutuneet taloudelliset tappiot, mukaan luettuna palkkiot, maksut ja korot, jotka johtuvat siitä, että vaihtoprosessiin osallistunut kyseinen PEPP-tarjoaja ei ole noudattanut vaihtopalvelua koskevia 53 artiklan mukaisia velvollisuuksiaan.

Ehdotetun säännöksen mukaan vahingonkorvauslain 2 luvun säännöksiä sovellettaisiin vahingonkorvauksen sovitteluun ja 6 luvun säännöksiä korvausvastuun jakautumiseen kahden tai useamman korvausvelvollisen kesken, siltä osin, kuin kyse on PEPP-asetuksen 31 ja 55 artiklassa tarkoitetuista tilanteista.

Ehdotettu täsmentävä säännös perustuu asetuksen 31 artiklan 2 kohtaan ja 55 artiklan 3 kohtaan, joiden mukaan vahingonkorvausta voidaan vaatia ja vastuu määritellään kansallisella tasolla sovellettavien oikeudellisten vaatimusten mukaisesti. Säännös on tarpeen, koska mainitut vahingonkorvauslain säännökset eivät muuten tulisi sovellettaviksi sopimussuhteissa eivätkä alakohtaisissa säädöksissä olevat vastaavat säännökset sovellu kyseisissä artikloissa tarkoitettuihin tilanteisiin.

8 §. *Lain voimaantulo ja sen soveltaminen.* Laki tulee voimaan 22.3.2022. Lakia sovellettaisiin 22.3.2022 lähtien, kun asetusta ryhdytään soveltamaan.

7.2 Laki Finanssivalvonnasta

6 §. *Muut määritelmät.* Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 21 kohta, jossa määritellään PEPP-asetus. Pykälän 20 kohdassa tehdään lisäksi tekninen välimerkin muuttaminen.

40 §. *Seuraamusmaksu.* Seuraamusmaksu on vakava hallinnollinen seuraamus, jonka soveltamisalaan kuuluvissa rikkomuksissa ja laiminlyönneissä on lähtökohtaisesti kyse erittäin moitittavista teoista ja laiminlyönneistä (HE 32/2012 vp, s. 85). Seuraamusmaksun sijaan voidaan laissa säädetyin perustein poikkeuksellisesti antaa julkinen varoitus, jos lain vastaista menettelyä olisi pidettävä esimerkiksi vähäisenä. Säännös vastaa muita finanssimarkkinoiden sektoreita koskevia säädöksiä. Säännöksestä ilmenee Finanssivalvonnan lähtökohtainen velvollisuus seuraamusmaksun määräämiselle laissa säädetyin edellytyksin. Finanssivalvonta ottaa mahdollisessa seuraamusharkinnassaan huomioon hallintolain 6 §:ssä tarkoitettut hallinnon oikeusperiaatteet sekä Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetyt hallinnollisen seuraamuksen määräämistä ja määräämättä jättämistä koskevat säännökset.

Seuraamusmaksut ovat tarpeellisia oikeasuhtaisten seuraamusten varmistamiseksi. Laissa on täsmällisesti ja selkeästi säädettävä maksuvelvollisuuden ja maksun suuruuden perusteista sekä maksuvelvollisen oikeusturvasta samoin kuin lain täytäntöönpanon perusteista.

Pykälän 2 momentin uudessa 12 kohdassa ehdotetaan säädettäväksi yksityiskohtaisesti Finanssivalvonnan toimivallasta määrätä seuraamusmaksu PEPP-asetuksen 5–7, 18–48, 50 ja 52–56 artiklan vastaisista teoista tai laiminlyönneistä PEPP-tuotetta tarjottaessa. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että PEPP-asetuksen vaatimukset täytetään.

Säännös perustuu PEPP-asetuksen 67 artiklan 2 kohdan a–d alakohtaan. PEPP-asetuksen 67 artiklan 2 kohdan mukaan seuraamusmaksu on määrättävä tapauksen mukaan PEPP-asetuksen 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulle rahoitusalan yritykselle, PEPP-tuottajalle tai säilytysyhteisölle.

Momentin 11 kohdassa tehdään lisäksi tekninen välimerkin muuttaminen, sekä tekninen muutos 10 kohtaan, josta poistetaan konjunktio ja siirretään se 11 kohtaan.

41 a §. *Seuraamusmaksun enimmäismäärä eräissä tapauksissa.* Seuraamusmaksun enimmäismäärästä on nimenomaisesti säädettävä asetuksen 67 artiklan 3 kohdan d-g alakohdassa tarkoitettulla tavalla. Asetuksen 67 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen säännösten rikkomisesta määrättävien seuraamusmaksujen enimmäismääristä ehdotetaan tämän vuoksi säädettävän pykälän uudessa 7 momentissa. PEPP-asetuksen 67 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuihin rikkomisiin sovellettaisiin siten edellä tarkoitettua säännöstä seuraamusten enimmäismääristä.

50 u §. *Toiminta PEPP-asetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.* PEPP-asetuksen mukaan jäsenvaltion on nimettävä toimivaltainen viranomainen valvomaan PEPP-tarjoajia tai tapauksen mukaan PEPP-jakelijoita taikka suorittamaan tässä asetuksessa säädettyjä tehtäviä (vrt. PEPP-asetuksen 2 artiklan 18 kohta). PEPP-asetuksen 61 artiklan mukaan PEPP-tarjoajan suhteen toimivaltaisten viranomaisten on muun muassa valvottava jatkuvasti tämän asetuksen noudattamista asiaa koskevien alakohtaisten valvontajärjestelyjen ja -vaatimusten mukaisesti. Pykälässä ehdotetaan, että Finanssivalvonta toimii PEPP-asetuksen 61 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.

PEPP-asetuksen 40 artiklan 8 kohdan mukaan, jos PEPP-maksut ja PEPP-etuudet oikeuttavat etuihin tai kannustimiin, PEPP-tarjoajan on asiaa koskevan kansallisen lainsäädännön mukaisesti toimitettava asiaankuuluvalla kansalliselle viranomaiselle tapauksen mukaan kaikki tiedot, joita tarvitaan tällaisiin maksuihin ja etuuksiin liittyvien etujen ja kannustimien myöntämiseen tai hyödyntämiseen, eli Suomessa verohallinnolle.

PEPP-asetus ei sääntele tuloverotusta, joka kuuluu kansallisen päätäntävällän piiriin. Siksi verotuksen poisarjaaminen ei ole tarpeen.

7.3 Laki vakuutusyhtiölain 1 luvun 3 b §:n, 11 luvun 4 §:n ja 31 luvun 4 §:n muuttamiseksi

1 Luku

3 b §. *Pieni vakuutusyhtiö.* EU:n virallisessa lehdessä (2021/C 423/12) 19.10.2021 julkaistun ilmoituksen mukaisesti tarkistettaisiin pykälän 1 momentissa säädettyjä euromääriä. Momentin 1 kohdassa tarkoitettua vakuutusmaksutuloa tarkistettaisiin 5 000 000 eurosta 5 400 000 euroon, 2 kohdassa säädettyä euromäärää 25 000 000 eurosta 26 600 000 euroon ja 4 kohdan euromääriä 500 000 euroa ja 2 500 000 euroa 600 000 ja 2 700 000 euroon.

11 Luku

4 §. *Vähimmäispääomavaatimus ja sen laskeminen.* Pykälän 4 momentissa olevia euromääriä tarkistettaisiin EU:n virallisessa lehdessä (2021/C 423/12) 19.10.2021 julkaistun ilmoituksen mukaisesti. Momentin 1 kohdan euromäärää tarkistettaisiin 3 700 000 eurosta 4 000 000 euroon, 2 kohdan euromäärää 2 500 000 eurosta 2 700 000 euroon, 3 kohdan euromäärää 3 600 000 eurosta 3 900 000 euroon ja 4 kohdan euromäärää 1 200 000 eurosta 1 300 000 euroon.

31 Luku

4 §. *Yhteisön rinnakkaisvakuutus.* Pykälän 2 momentissa olevia euromääriä tarkistettaisiin EU:n virallisessa lehdessä (2021/C 423/12) 19.10.2021 julkaistun ilmoituksen mukaisesti siten että momentin 3 kohdan a)-alakohdan taseen loppusumman euromäärää korotettaisiin 6,2 miljoonasta eurosta 6 600 000 euroon ja b)-alakohdan nettoliikevaihdon euromäärää korotettaisiin 12,8 miljoonasta eurosta 13 600 000 euroon.

8 Voimaantulo

Ehdotettujen lakien on tarkoitus tulla voimaan 22.3.2022. Lakeja ryhdyttäisiin soveltamaan samanaikaisesti kuin PEPP-asetusta.

PEPP-asetusta sovelletaan 12 kuukauden kuluttua siitä, kun 28 artiklan 5 kohdassa, 30 artiklan 2 kohdassa, 33 artiklan 3 kohdassa, 36 artiklan 2 kohdassa, 37 artiklan 2 kohdassa, 45 artiklan 3 kohdassa ja 46 artiklan 3 kohdassa tarkoitettut delegoidut säädökset on julkaistu Euroopan

HE 229/2021 vp

unionin virallisessa lehdessä. Mainittujen artiklojen täytäntöönpanoksi annettu asetus on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä 22.3.2021.

Mainittujen EU-säädösten soveltaminen alkaa 22.3.2022.

Vakuutusyhtiölain tarkistetut euromäärät on pantava täytäntöön viimeistään 19 päivänä lokakuuta 2022. Laki tulisi voimaan 18 päivänä lokakuuta 2022.

9 Suhde perustuslakiin ja säättämisjärjestys

9.1 PEPP-tuotteen rekisteröinti tarjoamisen edellytyksenä

PEPP-tuotteen rekisteröintimenettelyä tarkentavat säännökset ovat huomionarvoisia perustuslain 18 §:ssä säädetyn elinkeinovapauden kannalta. Perustuslain 18 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla. Perustuslakivaliokunta on käsitellyt toimiluvan ja elinkeinovapauden suhdetta muun muassa lausunnoissa PeVL 24/2010 vp, PeVL 33/2005 vp, PeVL 23/2000 vp ja PeVL 35/1998 vp.

Perustuslakivaliokunta on käytännössään rinnastanut toimijoiden rekisteröitymisvelvollisuuden valtiosääntöoikeudellisesti luvanvaraisuuteen (PeVL 15/2008 vp, PeVL 45/2001 vp ja PeVL 24/2000 vp).

Perustuslakivaliokunta on pitänyt elinkeinovapautta perustuslain mukaisena pääsääntönä, mutta katsonut elinkeinotoiminnan luvanvaraisuuden olevan mahdollista poikkeuksellisesti. Luvanvaraisuudesta on kuitenkin säädettävä lailla, jonka on täytettävä perusoikeutta rajoittavalta lailta vaadittavat yleiset edellytykset. Sääntelyn sisällön osalta valiokunta on pitänyt tärkeänä, että säännökset luvan edellytyksistä ja pysyvyydestä antavat riittävän ennustettavuuden viranomais-toiminnasta (PeVL 67/2002 vp ja PeVL 28/2001 vp). Tältä kannalta merkitystä on muun muassa sillä, missä määrin viranomaisen toimivaltuudet määräytyvät sidotun harkinnan tai tarkoituk-senmukaisuusharkinnan mukaisesti (esim. PeVL 32/2010 vp, PeVL 15/2008 vp, PeVL 33/2005 vp ja 66/2002 vp ja PeVL 28/2001 vp). Sanottu on sovellettavissa myös rekisteröintiä koskevaan sääntelyyn.

PEPP-asetuksen II luku sisältää PEPP-tuotteen rekisteröintiä koskevia pakottavia säännöksiä. Keskeisiä ovat PEPP-asetuksen 6 artiklan 2 kohdan vaatimukset, jotka on ilmoitettava Finanssivalvonnalle rekisteröintihakemuksessa. Tiedonantovelvollisuudet rinnastuvat pitkälti rahoitus- ja vakuutusalan toimijoita koskevissa toimilupa- tai rekisteröintimenettelyissä annettaviin tietoihin.

Finanssivalvonta ei voi käyttää rekisteröitäessä tarkoituksenmukaisuusharkintaa, vaan sen on hakemuksesta tehtävä päätös PEPP-tuotteen rekisteröinnistä, jos hakemus täyttää PEPP-asetuk-sessa säädetty edellytykset. Finanssivalvonnan on myös toimitettava tieto Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle sitä varten, että tieto merkitään Euroopan vakuutus- ja lisäeläkevi-ranomaisen ylläpitämään julkiseen keskusrekisteriin. Finanssivalvonnan tekemään rekisteröin-nin hylkäävään päätökseen saa hakea muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta.

PEPP-asetuksen rekisteröintimenettelyä koskevat säännökset perustuvat tarpeeseen suojata PEPP-tuotteen markkinoiden häiriötöntä toimintaa ja edistää luottamusta PEPP-tarjoajiin ja -jakelijoihin. Perustuslakivaliokunta on esimerkiksi luottolaitostoiminnan osalta, että yleisöva-rojen laajamittaisen vastaanottamisen vuoksi toiminnan jonkinasteinen viranomaisvalvonta on

välttämätöntä rahoitusmarkkinoiden vakauden ja asiakkaan suojaan liittyvien perusteiden takia (PeVL 24/2002 vp).

PEPP-asetuksen 8 artiklassa säädetään lisäksi rekisteristä poistamisen edellytyksistä. Perustuslakivaliokunta on pitänyt rekisteristä poistamista yksilön oikeusasemaan puuttuvana viranomaistoimena vaikutuksiltaan jyrkempänä kuin rekisteröinnin epäämistä. Sen vuoksi valiokunta on katsonut sääntelyn oikeasuhtaisuuden kannalta välttämättömäksi sitoa rekisteristä poistaminen vakaviin tai olennaisiin rikkomuksiin tai laiminlyönteihin sekä siihen, että rekisteriin merkitylle mahdollisesti annetut huomautukset ja varoitukset eivät ole johtaneet toiminnassa esiintyneiden puutteiden korjaamiseen (PeVL 43/2013 vp, PeVL 17/2012 vp ja PeVL 58/2010 vp).

Hallitus katsoo, että ehdotetut säännökset ovat sopusoinnussa perustuslain 18 §:ssä turvatun elinkeinovapauden kanssa.

9.2 Seuraamusmaksujen määrääminen

Esitys sisältää seuraamussääntelyyn liittyviä uusia säännöksiä, joissa Finanssivalvonnalle ehdotetaan toimivaltaa määrätä hallinnollisena seuraamuksena seuraamusmaksu. Hallinnollisten seuraamusten antamista koskevia säännöksiä on arvioitava perustuslain 81 §:n kannalta.

Esityksessä 2. lakiehdotuksen 40 §:n 2 momentin 12 kohdassa ehdotetaan säädettäväksi Finanssivalvonnan toimivallasta määrätä seuraamusmaksuja, jos eräitä PEPP-asetuksen säännöksiä on rikottu tai laiminlyöty. Lakiteknisesti seuraamusmaksut perustuvat siten viittauksiin PEPP-asetuksen tiettyyn yksittäiseen artiklaan tai tiettyihin artikloihin. Lisäksi 41 a §:ään ehdotetaan lisättävän uusi 7 momentti, jossa PEPP-asetuksen mukaisesti säädettäisiin seuraamusmaksujen enimmäismääristä kyseisten PEPP-asetuksen rikkomusten ja laiminlyöntien osalta.

Perustuslakivaliokunnan vakiintuneen tulkinnan mukaan tällaiset maksut eivät ole perustuslain 81 §:n mielessä sen paremmin veroja kuin maksujakaan, vaan lainvastaisesta teosta määrättäviä sanktioluonteisia hallinnollisia seuraamuksia. Valiokunta on asiallisesti rinnastanut rangaistusluonteisen taloudellisen seuraamuksen rikosoikeudelliseen seuraamukseen (PeVL 28/2014 vp, s. 2, PeVL 14/2013 vp, PeVL 17/2012 vp, PeVL 9/2012 vp, s. 2, PeVL 55/2005 vp, s. 2 ja PeVL 32/2005 vp, s. 2). Hallinnollisen seuraamuksen yleisistä perusteista on säädettävä perustuslain 2 §:n 3 momentin edellyttämällä tavalla lailla, koska sen määräämiseen sisältyy julkisen vallan käyttöä. Valiokunta on myös katsonut, että kyse on merkittävästä julkisen vallan käytöstä.

Laissa on täsmällisesti ja selkeästi säädettävä maksuvelvollisuuden ja maksun suuruuden perusteista sekä maksuvelvollisen oikeusturvasta samoin kuin lain täytäntöönpanon perusteista (PeVL 28/2014 vp, s. 2, PeVL 14/2013 vp, PeVL 17/2012 vp, PeVL 9/2012 vp, s. 2, PeVL 57/2010 vp, s. 2, PeVL 55/2005 vp, s. 2 ja PeVL 32/2005 vp, s. 2–3). Vaikka perustuslain 8 §:n rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen täsmällisyysvaatimus ei sellaisenaan kohdistu hallinnollisten seuraamusten sääntelyyn, ei tarkkuuden yleistä vaatimusta kuitenkaan voida tällaisen sääntelyn yhteydessä sivuuttaa (PeVL 14/2013 vp, PeVL 17/2012 vp, PeVL 9/2012 vp, s. 2, PeVL 57/2010 vp, s. 2 ja PeVL 74/2002 vp, s. 5). Lisäksi säännösten on täytettävä sanktioiden oikeasuhtaisuuteen liittyvät vaatimukset (PeVL 28/2014 vp, PeVL 15/2014 vp ja PeVL 17/2012 vp, s. 5–6 sekä siinä mainitut lausunnot). Hallinnollisten sanktioiden osalta on vielä huomattava, etteivät ne saa menettelynsä puolesta muodostua perustuslain 21 §:ssä tarkoitetun syyttömyysolettaman vastaisiksi eivätkä ne voi myöskään perustua puhtaasti käännettyyn todistustaakkaan taikka ankaraan objektiiviseen vastuuseen (ks. myös PeVL 32/2005 vp, s. 3 ja PeVL 4/2004 vp, s. 7–8).

HE 229/2021 vp

Vaikka kyse on rahoitus- ja vakuutusalan toimijoille sinänsä uuden lain velvollisuuksista, lakiehdotuksiin sisältyvät säännökset hallinnollisista seuraamuksista vastaavat pääosin luonteeltaan voimassa olevaan lainsäädäntöön jo sisältyviä säännöksiä, jotka on säädetty perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (PeVL 17/2012 vp, PeVL 15/2016 vp ja PeVL 43/2013 vp).

Hallinnollisten seuraamusten toimeenpanosta ja oikeusturvasta on säädetty riittävällä tavalla Finanssivalvonnasta annetun lain yleissäännöksissä. Finanssivalvonta ottaa mahdollisessa seuraamusharkinnassaan huomioon hallintolain 6 §:ssä säädetyt hallinnon oikeusperiaatteet, kuten suhteellisuusperiaatteen. Lisäksi Finanssivalvonnasta annetun lain 42 §:ssä on säädetty edellytyksistä, joiden perusteella seuraamusmaksu voidaan jättää määräämättä. Edelleen on otettava huomioon, että seuraamusmaksua ei voida määrätä sille, jota epäillään samasta teosta esitutkinnaissa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa. Seuraamusmaksua ei voida määrätä myöskään sille, jolle on samasta teosta annettu lainvoimainen tuomio. Finanssivalvonta voi jättää seuraamusmaksun määräämättä tai lykätä sen määräämistä oikeushenkilölle, jos se tekee samasta asiasta Finanssivalvonnasta annetun lain 3 c §:ssä tarkoitetun ilmoituksen viranomaiselle tai ryhtyy muuhun laissa säädettyyn valvontatoimenpiteeseen. Muutoksenhausta Finanssivalvonnan seuraamusmaksua koskevaan päätökseen on säädetty Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:ssä oikeusturvan kannalta riittävällä tavalla ja tarkkuudella.

Hallitus katsoo, että esitykseen sisältyvät hallinnollisia seuraamuksia koskevat säännökset ovat riittävän yhdenmukaisia perustuslain 2 §:n 3 momentin ja 8 §:n periaatteiden ja eduskunnan valiokuntakäytännössä vakiintuneen tulkintalinjan kanssa.

Ponsi

Koska PEPP-asetuksessa on säännöksiä, joita ehdotetaan täydennettäväksi lailla, annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

yleiseurooppalaisen yksilöllisen eläketuotteen tarjoamista ja jakelua koskevan Euroopan unionin asetuksen täydentämisestä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain soveltamisala

Tällä lailla annetaan täydentävät säännökset yleiseurooppalaisesta yksilöllisestä eläke-tuotteesta (PEPP) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/1238, jäljempänä *PEPP-asetus*, soveltamisesta Suomessa.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *PEPP-tuotteella* PEPP-asetuksen 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua PEPP-tuotetta;
- 2) *PEPP-tarjoajalla* PEPP-asetuksen 2 artiklan 15 kohdassa tarkoitettua PEPP-tarjoajaa;
- 3) *PEPP-jakelijalla* PEPP-asetuksen 2 artiklan 16 kohdassa tarkoitettua PEPP-jakelijaa;

3 §

PEPP-tuotteen tarjoamista koskevat poikkeukset sovellettaviin säännöksiin

Vakuutusyhtiöiden ja vakuutusedustajien harjoittamaan PEPP-tuotteen tarjoamiseen ja jake-luun ei sovelleta:

- 1) vakuutusten tarjoamisesta annetun lain (234/2018) 24 §:n 2 momenttia, 25 §:n 2 momenttia, 27 §:n 2 momenttia, 28 §:n 2 momenttia, 35 §:ää, 36 §:n 1, 2 ja 4 momenttia, 37 §:n 1 ja 2 momenttia, 39 §:n 1, 2 ja 4 momenttia, 42, 43 eikä 53 §:ää;
- 2) vakuutusopimuslain (543/1994) 4 b §:n 1 momenttia, 5 §:n 1 ja 3 momenttia, 5 a §:ää, 5 b §:n 1 momenttia eikä 6 §:n 1 momenttia;
- 3) kuluttajansuojalain (38/1978) 6 a luvun 11 §:n 2 momenttia;
- 4) vakuutuksesta annettavien tietojen toimittamistapaa koskevia vakuutusten tarjoamisesta annetun lain ja vakuutusopimuslain nojalla annettuja säännöksiä; eikä
- 5) vahinkovakuutustietoja sisältävän asiakirjan laatimisesta, sen sisältämistä tiedoista, esitystavasta ja asiakkaalle antamisesta vakuutusten tarjoamisesta annetun lain ja vakuutusopimuslain nojalla annettuja säännöksiä.

HE 229/2021 vp

Sen lisäksi mitä sijoituspalvelulaissa (747/2012) säädetään sijoituspalvelujen tarjoamisesta, tulee sellaisen sijoituspalveluyrityksen, jolle on myönnetty toimilupa mainitun lain 1 luvun 15 §:n 5 kohdassa tarkoitettuun sijoitusneuvontaan, noudattaa PEPP-tuotteen tarjoamisessa, mitä tämän lain 4 §:n 1 momentissa säädetään sijoituspalvelulain säännösten noudattamisesta sekä noudattaa mitä sijoituspalvelulain 10 luvun 4 §:n 1 momentissa säädetään sijoitusneuvontaan liittyvästä selonottovelvollisuudesta.

4 §

Muihin kuin 3 §:ssä tarkoitettuihin PEPP-tuotteen tarjoajiin sovellettavat erinäiset säännökset

Sen lisäksi, mitä PEPP-asetuksessa säädetään PEPP-tuotteen tarjoamisesta sekä sijoitusrahastolaissa (213/2019) ja vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa (162/2014) säädetään, tulee PEPP-tuotetta tarjoavan rahastoyhtiön ja vaihtoehtorahastojen hoitajan noudattaa mitä sijoituspalvelulain 7 luvun 9 §:ssä säädetään eturistiriitojen hallinnasta ja 10 luvun 1–3, 5–7, 11, 12 ja 15 §:ssä säädetään menettelytavoista asiakassuhteessa ja sillä tulee olla ajantasainen tuotehallintamenettely, jolla se varmistaa asianmukaisen eturistiriitojen hallinnan asiakkaan edun mukaisesti.

Muun kuin 3 §:n 2 momentissa tarkoitetun sijoituspalveluyrityksen ja sijoituspalveluja tarjoavan luottolaitoksen, tulee PEPP-tuotteen tarjoamisessa, PEPP-asetuksen lisäksi noudattaa, mitä 1 momentissa säädetään sijoituspalvelulain säännösten soveltamisesta PEPP-tuotteen tarjoamiseen.

5 §

PEPP-tuotteesta neuvontaa antavien henkilöiden ammattipätevyyttä ja tietoja koskevat vaatimukset

Sen lisäksi mitä muualla laissa säädetään sijoitusneuvontaa antavien henkilöiden ammattipätevyydestä, tulee PEPP-tuotteesta neuvoa antavalla luonnollisella henkilöllä olla tarvittavat vähimmäistiedot sen jäsenvaltion eläkejärjestelmän rakenteesta ja takaamista etuuksista, johon PEPP-tuotetta tarjotaan.

6 §

Kerryttämisvaiheen ja maksatusvaiheen ehdoista sopiminen

Tuloverolaissa (1535/1992) säädetään edellytyksistä, joiden täytyessä eläketuotteen maksut voidaan vähentää verotuksessa, ja maksatusvaiheen eläkesuoritusten verokohtelusta.

7 §

Vahingonkorvausvastuu

Vahingonkorvauslain (412/1974) 2 ja 6 luvun säännöksiä sovelletaan vahingonkorvauksen sovitteluun ja korvausvastuun jakaantumiseen kahden tai useamman korvausvelvollisen kesken siltä osin kuin kyse on PEPP-asetuksen 31 ja 55 artiklassa tarkoitetuista tilanteista, joissa on useampi kuin yksi vahingonkorvausvelvollinen.

HE 229/2021 vp

8 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 6 §:n 20 kohta ja 40 §:n 2 momentin 10 ja 11 kohta,
sellaisina kuin ne ovat, 6 §:n 20 kohta laissa 524/2021 ja 40 §:n 2 momentin 10 ja 11 kohta laissa 379/2021, sekä
lisätään 6 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012, 254/2013, 170/2014, 352/2017, 1071/2017, 296/2019 ja 524/2021, uusi 21 kohta, 40 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012, 1108/2018, 215/2019, 681/2019, 316/2020, 379/2021 ja 599/2021, uusi 12 kohta, 41 a §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 241/2018, 215/2019, 524/2021 ja 599/2021, uusi 7 momentti, jolloin nykyiset 7–15 momentti siirtyvät 8–16 momentiksi ja lakiin uusi 50 u § seuraavasti:

6 §

Muut määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

20) *merkittäväällä sidoksella* sijoituspalvelulain 1 luvun 26 §:n 1 momentin 15 kohdassa, luottolaitostoiminnasta annetun lain 5 luvun 12 §:ssä tai vakuutusyhtiölain 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettua tilannetta, jossa kahden tai useamman luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön välillä on tarkemmin säädetty edellytykset täyttävä sidos;

21) *PEPP-asetuksella* yleiseurooppalaisesta yksilöllisestä eläketuotteesta (PEPP) annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2019/1238.

40 §

Seuraamusmaksu

Seuraamusmaksu määrätään myös sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikko:

10) tiedonantovelvoiteasetuksen:
a) 4 artiklan 1–5 kohdan säännöksiä haitallisten kestävyysvaikutusten avoimuudesta internet-sivuilla yhteisön tasolla;
b) 6 artiklan säännöksiä kestävyysriskien huomioon ottamisen avoimuudesta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa;

c) 7 artiklan säännöksiä haitallisten kestävyysvaikutusten avoimuudesta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa rahoitustuotteiden tasolla;

d) 8 artiklan 1 tai 2 kohdan säännöksiä ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyvien ominaisuuksien edistämisen avoimuudesta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa;

e) 9 artiklan 1–4 kohdan säännöksiä kestävien sijoitusten avoimuudesta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa;

f) 10 artiklan 1 kohdan säännöksiä ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyvien ominaisuuksien sekä kestävien sijoitusten edistämisen avoimuudesta internetsivuilla;

g) 11 artiklan 1 tai 2 kohdan säännöksiä ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyvien ominaisuuksien ja kestävien sijoitusten edistämisen avoimuudesta määräaikaikatsauksissa;

h) 13 artiklan 1 kohdan säännöksiä markkinointiviestinnästä;

11) kestävä sijoittamista helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/852, jäljempänä *taksonomia-asetus*, 5 artiklan säännöksiä ympäristön kannalta kestävien sijoitusten avoimuudesta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa ja määräaikaikatsauksissa, 6 artiklan säännöksiä ympäristöominaisuuksia edistävien rahoitustuotteiden avoimuudesta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa ja määräaikaikatsauksissa tai 7 artiklan säännöksiä muiden rahoitustuotteiden avoimuudesta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa ja määräaikaikatsauksissa; tai

12) PEPP-asetuksen 5–7 artiklan säännöksiä rekisteröintivelvollisuudesta ja säännöksiä virheellisten tai harhaanjohtavien tietojen antamisesta, joiden perusteella PEPP-tuote on rekisteröity Euroopan vakuutus- ja lisäläkeviranomaisen pitämään julkiseen keskusrekisteriin, 18 artiklan säännöksiä siirrettävyyden palvelun tarjoamisesta, 19 artiklan säännöksiä PEPP-tuotteen alatilin käyttämisestä, 20 artiklan säännöksiä uuden alatilin avaamista koskevista tiedonantovelvollisuuksista, 21 artiklan säännöksiä siirrettävyyttä koskevien tietojen toimittamisesta toimivaltaisille viranomaisille, 22 artiklan säännöksiä PEPP-tarjoajia ja PEPP-jakelijoita koskevasta yleisperiaatteesta, 23 artiklan säännöksiä erityyppisiin PEPP-tarjoajiin tai PEPP-jakelijoihin sovellettavasta jakelujärjestelystä, 24 artiklan säännöksiä sähköisestä jakelusta ja muiden pysyvien välineiden käyttämisestä, 25 artiklan säännöksiä tuotehallintavaatimuksista, 26 artiklan säännöksiä PEPP-avaintietoasiakirjasta, 27 artiklan säännöksiä PEPP-avaintietoasiakirjan kielestä, 28 artiklan säännöksiä PEPP-avaintietoasiakirjan sisällöstä, 29 artiklan säännöksiä markkinointiaineistosta, 30 artiklan säännöksiä PEPP-avaintietoasiakirjan tarkistamisesta, 31 artiklan säännöksiä siviilioikeudellisesta vastuusta, 32 artiklan säännöksiä biometrisiä riskejä kattavista PEPP-sopimuksista, 33 artiklan säännöksiä PEPP-avaintietoasiakirjan toimittamisesta, 34 artiklan säännöksiä PEPP-asiakkaan tarpeiden ja vaatimusten täsmentämisestä ja neuvonnan antamisesta, 35 artiklan säännöksiä PEPP-etuusotetta koskevista yleisistä säännöksistä, 36 artiklan säännöksiä PEPP-etuusotteen sisällöstä, 37 artiklan säännöksiä PEPP-etuusotetta täydentävistä lisätiedoista, 38 artiklan säännöksiä PEPP-säästäjille eläkkeelle siirtymistä edeltävässä vaiheessa ja PEPP-edunsaajille maksatusvaiheessa annettavista tiedoista, 39 artiklan säännöksiä PEPP-säästäjille ja PEPP-edunsaajille pyynnöstä annettavista tiedoista, 40 artiklan säännöksiä yleisistä säännöksistä koskien raportointia kansallisille viranomaisille, 41 artiklan säännöksiä kerryttämisen sijoittamista koskevista säännöksistä, 42 artiklan säännöksiä PEPP-säästäjien sijoitusvaihtoehtoja koskevista yleisistä säännöksistä, 43 artiklan säännöksiä PEPP-säästäjän tekemästä sijoitusvaihtoehdon valinnasta, 44 artiklan säännöksiä valitun sijoitusvaihtoehdon muuttamisen edellytyksistä, 45 artiklan säännöksiä PEPP-perustuotteesta, 46 artiklan säännöksiä riskien vähentämistekniikoista, 47 artiklan säännöksiä kerryttämisen vaiheeseen liittyvistä ehdoista, 48 artiklan säännöksiä säilytysyhteisön säilytys- ja valvontatehtävistä, 50 artiklan säännöksiä PEPP-asiakkaiden valitusten ratkaisemisesta, 52 artiklan säännöksiä vaihtopalvelun tarjoamisesta, 53 artiklan säännöksiä vaihtopalvelun käynnistämisestä, 54 artiklan säännöksiä vaihtopalveluun liittyvistä maksuista, 55 artiklan säännöksiä PEPP-säästäjien suojaamisesta taloudellisilta tappioilta tai 56 artiklan säännöksiä vaihtopalvelua koskevista tiedoista.

41 a §

Seuraamusmaksun enimmäismäärä eräissä tapauksissa

Jos seuraamusmaksu koskee 40 §:n 2 momentin 12 kohdassa mainittujen säännösten rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään viisi miljoonaa euroa, mutta kuitenkin enintään 10 prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta ja luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään 700 000 euroa

50 u §

Toiminta PEPP-asetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena

Finanssivalvonta toimii PEPP-asetuksen 61 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ . Lain 40 §:n 2 momentin 10 kohdan c alakohta tulee kuitenkin voimaan 30 päivänä joulukuuta 2022.

3.

Laki

vakuutusyhtiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vakuutusyhtiölain (521/2008) 1 luvun 3 b §:n 1 momentti, 11 luvun 4 §:n 4 momentti ja 31 luvun 4 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 1 luvun 3 b §:n 1 momentti ja 11 luvun 4 §:n 4 momentti laissa 303/2015 ja 31 luvun 4 §:n 2 momentti laissa 1514/2015, seuraavasti:

1 luku

Vakuutusyhtiön toiminnan keskeiset periaatteet ja lain soveltaminen

3 b §

Pieni vakuutusyhtiö

Pienellä vakuutusyhtiöllä tarkoitetaan, jollei 2–4 momentista muuta johdu, seuraavat edellytykset täyttävää yhtiötä:

- 1) yhtiön kokonaisvakuutusmaksutulo ei ylitä 5 400 000 euroa vuodessa;
- 2) yhtiön tai yhtiön kuuluessa 26 luvussa tarkoitettuun vakuutusyrittäjäryhmään ryhmän 10 luvun 2 §:n mukaisen vastuuvelan kokonaismäärä ei ylitä 26 600 000 euroa vuodessa;
- 3) yhtiön liiketoiminta ei sisällä vakuutus- tai jälleenvakuutustoimintaa, joka kattaa vakuutusluokista annetun lain mukaisiin vakuutusluokkiin 11–15 kuuluvia riskejä, paitsi jos ne muodostavat mainitun lain 11 §:n 2 momentissa tarkoitettuja liitännäisriskejä; ja
- 4) yhtiön liiketoimintaan ei kuulu jälleenvakuutustoimintoja, joiden osuus sen kokonaisvakuutusmaksutuloista ylittää 600 000 euroa tai joiden osuus sen 10 luvun 2 §:n mukaisen vastuuvelan kokonaismäärästä ylittää 2 700 000 euroa tai joiden osuus ylittää 10 prosenttia sen kokonaisvakuutusmaksutuloista tai 10 prosenttia sen 10 luvun 2 §:n mukaisesta vastuuvelasta.

11 luku

Pääomavaatimukset

4 §

Vähimmäispääomavaatimus ja sen laskeminen

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, vähimmäispääomavaatimus on vähintään:

- 1) vahinkovakuutusyhtiössä vakuutusluokista annetun lain mukaisiin vahinkovakuutusluokkiin 10–15 kuuluvaa vakuutustoimintaa harjoitettaessa ja henkivakuutusyhtiössä 4 000 000 euroa;

- 2) vahinkovakuutusyhtiössä, joka harjoittaa muuta kuin 1 kohdassa tarkoitettua vahinkovakuutus toimintaa, 2 700 000 euroa;
- 3) jälleenvakuutusyhtiössä 3 900 000 euroa; sekä
- 4) jälleenvakuutuskytkösyhtiössä 1 300 000 euroa.
-

31 luku

Vakuutusyhtiön toimintaa koskevat muut säännökset

4 §

Yhteisön rinnakkaisvakuutus

Riski on suuri, jos se kuuluu:

- 1) vakuutusluokista annetun lain 2—8 §:ssä tarkoitettuun vahinkovakuutusluokkaan 4—7, 11 tai 12;
- 2) vakuutusluokista annetun lain 7 §:ssä tarkoitettuun vahinkovakuutusluokkaan 14 tai 15, jos vakuutuksenottaja on ammattimaisesti mukana teollisessa tai kaupallisessa toiminnassa tai josakin vapaassa ammatissa, ja riskit liittyvät tällaiseen toimintaan; tai
- 3) vakuutusluokista annetun lain 3—8 §:ssä tarkoitettuun vahinkovakuutusluokkaan 3, 8—10, 13 tai 16, ja vakuutuksenottajan tilinpäätös tai, jos vakuutuksenottaja kuuluu konserniin, konsernitilinpäätös täyttää vähintään kaksi seuraavista edellytyksistä:
- a) taseen loppusumma on yli 6 600 000 euroa;
- b) nettoliikevaihto on yli 13 600 000 euroa;
- c) työntekijöitä on tilikauden aikana keskimäärin yli 250.
-

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 ____.

Helsingissä 2.12.2021

Pääministeri

Sanna Marin

Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Sarkkinen

2.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 6 §:n 20 kohta ja 40 §:n 2 momentin 10 ja 11 kohta,
sellaisina kuin ne ovat, 6 §:n 20 kohta laissa 524/2021 ja 40 §:n 2 momentin 10 ja 11 kohta laissa 379/2021, sekä
lisätään 6 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012, 254/2013, 170/2014, 352/2017, 1071/2017, 296/2019 ja 524/2021, uusi 21 kohta, 40 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012, 1108/2018, 215/2019, 681/2019, 316/2020, 379/2021 ja 599/2021, uusi 12 kohta, 41 a §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 241/2018, 215/2019, 524/2021 ja 599/2021, uusi 7 momentti, jolloin nykyiset 7–15 momentti siirtyvät 8–16 momentiksi ja lakiin uusi 50 u § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

6 §

Muut määritelmät

Muut määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

20) *merkittävällä sidoksella* sijoituspalvelulain 1 luvun 26 §:n 1 momentin 15 kohdassa, luottolaitostoiminnasta annetun lain 5 luvun 12 §:ssä tai vakuutusyhtiölain 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettua tilannetta, jossa kahden tai useamman luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön välillä on tarkemmin säädetty edellytykset täyttävä sidos.

20) *merkittävällä sidoksella* sijoituspalvelulain 1 luvun 26 §:n 1 momentin 15 kohdassa, luottolaitostoiminnasta annetun lain 5 luvun 12 §:ssä tai vakuutusyhtiölain 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettua tilannetta, jossa kahden tai useamman luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön välillä on tarkemmin säädetty edellytykset täyttävä sidos;

21) *PEPP-asetuksella* yleiseurooppalaisesta yksilöllisestä eläketuotteesta (PEPP) annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2019/1238.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

40 §

40 §

Seuraamusmaksu

Seuraamusmaksu

Seuraamusmaksu määrätään myös sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo:

Seuraamusmaksu määrätään myös sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo:

- 10) tiedonantovelvoiteasetuksen:
- a) 4 artiklan 1–5 kohdan säännöksiä haitallisten kestävyysvaikutusten avoimuudesta internetsivuilla yhteisön tasolla;
 - b) 6 artiklan säännöksiä kestävyysriskien huomioon ottamisen avoimuudesta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa;
 - c) 7 artiklan säännöksiä haitallisten kestävyysvaikutusten avoimuudesta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa rahoitustuotteiden tasolla;
- c-alakohta tulee voimaan 30.12.2022.*
- d) 8 artiklan 1 tai 2 kohdan säännöksiä ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyvien ominaisuuksien edistämisen avoimuudesta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa;
 - e) 9 artiklan 1–4 kohdan säännöksiä kestävien sijoitusten avoimuudesta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa;
 - f) 10 artiklan 1 kohdan säännöksiä ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyvien ominaisuuksien sekä kestävien sijoitusten edistämisen avoimuudesta internetsivuilla;
 - g) 11 artiklan 1 tai 2 kohdan säännöksiä ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyvien ominaisuuksien ja kestävien sijoitusten edistämisen avoimuudesta määräaikaikatsauksissa;
- g-alakohta tulee voimaan 1.1.2022.*
- h) 13 artiklan 1 kohdan säännöksiä markkinoitviestinnästä; *tai*
- 11) kestävää sijoittamista helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/852, jäljempänä *taksonomia-asetus*, 5 artiklan säännöksiä ympäristön kannalta kestävien sijoitusten avoimuudesta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa ja määräaikaikatsauksissa, 6 artiklan säännöksiä ympäristöominaisuuksien edistämisen avoimuudesta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa ja määräaikaikatsauksissa;

- 10) tiedonantovelvoiteasetuksen:
- a) 4 artiklan 1–5 kohdan säännöksiä haitallisten kestävyysvaikutusten avoimuudesta internetsivuilla yhteisön tasolla;
 - b) 6 artiklan säännöksiä kestävyysriskien huomioon ottamisen avoimuudesta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa;
 - c) 7 artiklan säännöksiä haitallisten kestävyysvaikutusten avoimuudesta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa rahoitustuotteiden tasolla;
 - d) 8 artiklan 1 tai 2 kohdan säännöksiä ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyvien ominaisuuksien edistämisen avoimuudesta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa;
 - e) 9 artiklan 1–4 kohdan säännöksiä kestävien sijoitusten avoimuudesta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa;
 - f) 10 artiklan 1 kohdan säännöksiä ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyvien ominaisuuksien sekä kestävien sijoitusten edistämisen avoimuudesta internetsivuilla;
 - g) 11 artiklan 1 tai 2 kohdan säännöksiä ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyvien ominaisuuksien ja kestävien sijoitusten edistämisen avoimuudesta määräaikaikatsauksissa;
 - h) 13 artiklan 1 kohdan säännöksiä markkinoitviestinnästä;
- 11) kestävää sijoittamista helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/852, jäljempänä *taksonomia-asetus*, 5 artiklan säännöksiä ympäristön kannalta kestävien sijoitusten avoimuudesta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa ja määräaikaikatsauksissa, 6 artiklan säännöksiä ympäristöominaisuuksien edistämisen avoimuudesta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa ja määräaikaikatsauksissa

Voimassa oleva laki

suuksia edistävien rahoitustuotteiden avoimuudesta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa ja määräaikaikatsauksissa tai 7 artiklan säännöksiä muiden rahoitustuotteiden avoimuudesta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa ja määräaikaikatsauksissa.

Ehdotus

tai 7 artiklan säännöksiä muiden rahoitustuotteiden avoimuudesta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa ja määräaikaikatsauksissa; tai

12) PEPP-asetuksen 5–7 artiklan säännöksiä rekisteröintivelvollisuudesta ja säännöksiä virheellisten tai harhaanjohtavien tietojen antamisesta, joiden perusteella PEPP-tuote on rekisteröity Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen pitämään julkiseen keskusrekisteriin, 18 artiklan säännöksiä siirrettävyysspalvelun tarjoamisesta, 19 artiklan säännöksiä PEPP-tuotteen alatilin käyttämisestä, 20 artiklan säännöksiä uuden alatilin avaamista koskevista tiedonantovelvollisuuksista, 21 artiklan säännöksiä siirrettävyyttä koskevien tietojen toimittamisesta toimivaltaisille viranomaisille, 22 artiklan säännöksiä PEPP-tarjoajia ja PEPP-jakelijoita koskevasta yleisperiaatteesta, 23 artiklan säännöksiä erityyppiisiin PEPP-tarjoajiin tai PEPP-jakelijoihin sovellettavasta jakelujärjestelystä, 24 artiklan säännöksiä sähköisestä jakelusta ja muiden pysyvien välineiden käyttämisestä, 25 artiklan säännöksiä tuotehallintavaatimuksista, 26 artiklan säännöksiä PEPP-avaintietoasiakirjasta, 27 artiklan säännöksiä PEPP-avaintietoasiakirjan kielestä, 28 artiklan säännöksiä PEPP-avaintietoasiakirjan sisällöstä, 29 artiklan säännöksiä markkinointiaineistosta, 30 artiklan säännöksiä PEPP-avaintietoasiakirjan tarkistamisesta, 31 artiklan säännöksiä siviilioikeudellisesta vastuusta, 32 artiklan säännöksiä biometrisiä riskejä kattavista PEPP-sopimuksista, 33 artiklan säännöksiä PEPP-avaintietoasiakirjan toimittamisesta, 34 artiklan säännöksiä PEPP-asiakkaan tarpeiden ja vaatimusten täsmentämisestä ja neuvonnan antamisesta, 35 artiklan säännöksiä PEPP-etuusotetta koskevista yleisistä säännöksistä, 36 artiklan säännöksiä PEPP-etuusotteen sisällöstä, 37 artiklan säännöksiä PEPP-etuusotetta täydentävistä lisätiedoista, 38 artiklan säännöksiä PEPP-säästäjille eläkkeelle siirtymistä edeltävässä vaiheessa ja PEPP-edunsaajille maksatusvaiheessa annettavista tiedoista, 39 artiklan säännöksiä PEPP-säästäjille ja PEPP-edunsaajille pyynn-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

nöstä annettavista tiedoista, 40 artiklan säännöksiä yleisistä säännöksistä koskien raportointia kansallisille viranomaisille, 41 artiklan säännöksiä kerryttämisvaiheen sijoittamista koskevista säännöistä, 42 artiklan säännöksiä PEPP-säästäjien sijoitusvaihtoehtoja koskevista yleisistä säännöksistä, 43 artiklan säännöksiä PEPP-säästäjän tekemästä sijoitusvaihtoehdon valinnasta, 44 artiklan säännöksiä valitun sijoitusvaihtoehdon muuttamisen edellytyksistä, 45 artiklan säännöksiä PEPP-perustuotteesta, 46 artiklan säännöksiä riskien vähentämistekniikoista, 47 artiklan säännöksiä kerryttämisvaiheeseen liittyvistä ehdoista, 48 artiklan säännöksiä säilytysyhteisön säilytys- ja valvontatehtävistä, 50 artiklan säännöksiä PEPP-asiakkaiden valitusten ratkaisemisesta, 52 artiklan säännöksiä vaihtopalvelun tarjoamisesta, 53 artiklan säännöksiä vaihtopalvelun käynnistämisestä, 54 artiklan säännöksiä vaihtopalveluun liittyvistä maksuista, 55 artiklan säännöksiä PEPP-säästäjien suojaamisesta taloudellisilta tappioilta tai 56 artiklan säännöksiä vaihtopalvelua koskevista tiedoista.

41 a §

Seuraamusmaksun enimmäismäärä eräissä tapauksissa

41 a §

Seuraamusmaksun enimmäismäärä eräissä tapauksissa

Jos seuraamusmaksu koskee 40 §:n 2 momentin 12 kohdassa mainittujen säännösten rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään viisi miljoonaa euroa, mutta kuitenkin enintään 10 prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta ja luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään 700 000 euroa

Voimassa oleva laki

Ehdotus

50 u §

*Toiminta PEPP-asetuksessa tarkoitettuna
toimivaltaisena viranomaisena*

*Finanssivalvonta toimii PEPP-asetuksen 61
artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viran-
omaisena.*

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 . Lain 40 §:n 2 momentin 10 kohdan
c alakohta tulee kuitenkin voimaan 30 päi-
vänä joulukuuta 2022.*

3.

Laki**vakuutusyhtiölain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vakuutusyhtiölain (521/2008) 1 luvun 3 b §:n 1 momentti, 11 luvun 4 §:n 4 momentti ja 31 luvun 4 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 1 luvun 3 b §:n 1 momentti ja 11 luvun 4 §:n 4 momentti laissa 303/2015 ja 31 luvun 4 §:n 2 momentti laissa 1514/2015, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 luku

1 luku

Vakuutusyhtiön toiminnan keskeiset periaatteet ja lain soveltaminen**Vakuutusyhtiön toiminnan keskeiset periaatteet ja lain soveltaminen**

3 b §

3 b §

*Pieni vakuutusyhtiö**Pieni vakuutusyhtiö*

Pienellä vakuutusyhtiöllä tarkoitetaan, jollei 2–4 momentista muuta johdu, seuraavat edellytykset täyttävää yhtiötä:

1) yhtiön kokonaisvakuutusmaksutulo ei ylitä 5 000 000 euroa vuodessa;

2) yhtiön tai yhtiön kuuluessa 26 luvussa tarkoitettuun vakuutusyrittäjäryhmään ryhmän 10 luvun 2 §:n mukaisen vastuuvelan kokonaismäärä ei ylitä 25 000 000 euroa vuodessa;

3) yhtiön liiketoiminta ei sisällä vakuutus- tai jälleenvakuutustoimintaa, joka kattaa vakuutusluokista annetun lain mukaisiin vakuutusluokkiin 11–15 kuuluvia riskejä, paitsi jos ne muodostavat mainitun lain 11 §:n 2 momentissa tarkoitettuja liitännäisriskejä; ja

4) yhtiön liiketoimintaan ei kuulu jälleenvakuutustoimintoja, joiden osuus sen kokonaisvakuutusmaksutuloista ylittää 500 000 euroa tai joiden osuus sen 10 luvun 2 §:n mukaisen vastuuvelan kokonaismäärästä ylittää 2 500 000 euroa tai joiden osuus ylittää 10 prosenttia sen kokonaisvakuutusmaksutuloista tai 10

Pienellä vakuutusyhtiöllä tarkoitetaan, jollei 2–4 momentista muuta johdu, seuraavat edellytykset täyttävää yhtiötä:

1) yhtiön kokonaisvakuutusmaksutulo ei ylitä 5 400 000 euroa vuodessa;

2) yhtiön tai yhtiön kuuluessa 26 luvussa tarkoitettuun vakuutusyrittäjäryhmään ryhmän 10 luvun 2 §:n mukaisen vastuuvelan kokonaismäärä ei ylitä 26 600 000 euroa vuodessa;

3) yhtiön liiketoiminta ei sisällä vakuutus- tai jälleenvakuutustoimintaa, joka kattaa vakuutusluokista annetun lain mukaisiin vakuutusluokkiin 11–15 kuuluvia riskejä, paitsi jos ne muodostavat mainitun lain 11 §:n 2 momentissa tarkoitettuja liitännäisriskejä; ja

4) yhtiön liiketoimintaan ei kuulu jälleenvakuutustoimintoja, joiden osuus sen kokonaisvakuutusmaksutuloista ylittää 600 000 euroa tai joiden osuus sen 10 luvun 2 §:n mukaisen vastuuvelan kokonaismäärästä ylittää 2 700 000 euroa tai joiden osuus ylittää 10 prosenttia sen kokonaisvakuutusmaksutuloista tai 10

Voimassa oleva laki

Ehdotus

prosenttia sen 10 luvun 2 §:n mukaisesta vastuvelasta.

prosenttia sen 10 luvun 2 §:n mukaisesta vastuvelasta.

11 luku

11 luku

Pääomavaatimukset

Pääomavaatimukset

4 §

4 §

Vähimmäispääomavaatimus ja sen laskeminen

Vähimmäispääomavaatimus ja sen laskeminen

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, vähimmäispääomavaatimus on vähintään:

1) vahinkovakuutusyhtiössä vakuutusluokista annetun lain mukaisiin vahinkovakuutusluokkiin 10–15 kuuluvaa vakuutustoimintaa harjoitettaessa ja henkivakuutusyhtiössä 3 700 000 euroa;

2) vahinkovakuutusyhtiössä, joka harjoittaa muuta kuin 1 kohdassa tarkoitettua vahinkovakuutustoimintaa, 2 500 000 euroa;

3) jälleenvakuutusyhtiössä 3 600 000 euroa; sekä

4) jälleenvakuutuskytkösyhtiössä 1 200 000 euroa.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, vähimmäispääomavaatimus on vähintään:

1) vahinkovakuutusyhtiössä vakuutusluokista annetun lain mukaisiin vahinkovakuutusluokkiin 10–15 kuuluvaa vakuutustoimintaa harjoitettaessa ja henkivakuutusyhtiössä 4 000 000 euroa;

2) vahinkovakuutusyhtiössä, joka harjoittaa muuta kuin 1 kohdassa tarkoitettua vahinkovakuutustoimintaa, 2 700 000 euroa;

3) jälleenvakuutusyhtiössä 3 900 000 euroa; sekä

4) jälleenvakuutuskytkösyhtiössä 1 300 000 euroa.

31 luku

31 luku

Vakuutusyhtiön toimintaa koskevat muut säännökset

Vakuutusyhtiön toimintaa koskevat muut säännökset

4 §

4 §

Yhteisön rinnakkaisvakuutus

Yhteisön rinnakkaisvakuutus

Edellä 1 momentin 1 kohdassa *suurella riskillä* tarkoitetaan:

1) *riskejä, jotka kuuluvat* vakuutusluokista annetun lain 2–8 §:ssä tarkoitettuihin vahinkovakuutusluokkiin 4, 5, 6, 7, 11 ja 12;

Riski on suuri, jos se kuuluu:

1) vakuutusluokista annetun lain 2–8 §:ssä *tarkoitettuun vahinkovakuutusluokkaan* 4–7, 11 tai 12;

Voimassa oleva laki

2) *riskejä, jotka kuuluvat* vakuutusluokista annetun lain 7 §:ssä tarkoitettuihin vahinkovakuutusluokkiin 14 ja 15, jos vakuutuksenottaja on ammattimaisesti mukana teollisessa tai kaupallisessa toiminnassa tai jossakin vapaassa ammatissa, ja riskit liittyvät tällaiseen toimintaan; tai

3) *riskejä, jotka kuuluvat* vakuutusluokista annetun lain 3–8 §:ssä tarkoitettuihin vahinkovakuutusluokkiin 3, 8, 9, 10, 13 ja 16, ja vakuutuksenottajan tilinpäätös tai, jos vakuutuksenottaja kuuluu konserniin, konsernitilinpäätös ylittää vähintään kaksi seuraavista:

- a) taseen loppusumma 6,2 miljoonaa euroa;
- b) nettoliikevaihto 12,8 miljoonaa euroa;
- c) työntekijöitä tilikauden aikana keskimäärin 250.

Ehdotus

2) vakuutusluokista annetun lain 7 §:ssä *tarkoitettuun vahinkovakuutusluokkaan 14 tai 15*, jos vakuutuksenottaja on ammattimaisesti mukana teollisessa tai kaupallisessa toiminnassa tai jossakin vapaassa ammatissa, ja riskit liittyvät tällaiseen toimintaan; tai

3) vakuutusluokista annetun lain 3–8 §:ssä *tarkoitettuun vahinkovakuutusluokkaan 3, 8–10, 13 tai 16*, ja vakuutuksenottajan tilinpäätös tai, jos vakuutuksenottaja kuuluu konserniin, konsernitilinpäätös *täyttää* vähintään kaksi seuraavista *edellytyksistä*:

- a) taseen loppusumma on *yli 6 600 000* euroa;
- b) nettoliikevaihto on *yli 13 600 000* euroa;
- c) työntekijöitä *on* tilikauden aikana keskimäärin *yli 250*.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .